

OTTHONBŐVÍTÉS

EZERMESTER
KISKÖNYVTÁR

28.

AZ EZERMESTER KISKÖNYVTÁRA
28. KÖTET

IFJÚSÁGI LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT
1988

OTTHONBŐVÍTÉS

Az Ezeremester Kiskönyvtára 28. kötete

A sorozatot szerkeszti:

Szűcs József

A 28. kötet elkészítésében közreműködtek:

A. Hédervári Zita

Babos János

Bágyi János

Hanula Barna

Perényi József

Schmidt Lászlóné

Simó Sarolta

Szűcs József

Tartalomjegyzék

5	Bevezető
6	Loggiából lakótér
18	$2 = 1 + 1/2 + 1/2$
26	Galéria a szobában
30	Hálás előszoba
40	Fiókban is lehet
60	Mi van az ágy alatt?
66	Sutszekrény
82	Választó tálaló
90	Falmelléki étkező
98	Zughasznosítás
108	Félszobából háló
112	Bővítés kifelé
138	Otthon 2 hónap alatt
144	A csendes nagyobb
150	Hulladékrejtők
154	Fali rögzítőelemek

Kedves ezermester lakótársunk!

Azt szokták mondani, hogy „nagy lakás még csak akad, de elég nagy nincs”! Mint minden aforizma, úgy ez is csak általában igaz, hiszen nagy ritkán előfordul, hogy valakinek épp a túl nagy méretek okoznak gondot. Rájuk is gondoltunk kiskönyvtárunk e legújabb kötetének szerkesztésekor. De a legtöbb tervünk, ötletünk, javaslatunk természetesen a „statisztikai zöm”-nek, az otthonukat bővíteni kívánóknak szól.

Javasataink között vannak a szó mindennapos értelmében vett bővítésről, hozzáépítésről szólók. Több foglalkozik azonban az otthont az alapterület megnagyobbítása nélkül lakályosabbá fejlesztőkkel.

Egyértelmű, hogy hazánkban műszaki lakáshiányról ma már nem lehet beszélni. Azaz a kereken tízmillió honfitársunk mindegyikére átlagosan már megfelelő lakástér jut. Ám – sajnos – igen egyenlőtlen eloszlásban. Amíg lassan az enyészet lesz sok-sok kiháló falucska egyetlen lakója – másutt egy nem is nagy lakásban több generációhoz tartozó családtagok szoronganak!

Mert a család is úgy fejlődik, mint a fák. Amikor egymástól jó messzire elültetjük a csemetéket, hézagossá tűnik a kert. De egyszerre csak felnőnek, s ahogy terebélyesednek, már egymásba érnek, egymás elől fogják el az éltető napot.

Reméljük, hogy ebben, az „Otthonbővítés” c. kiskönyvtár kötetünkben elsősorban a helyszűke miatt sanyargók lelnek a feszítő problémáikat enyhítő megoldásokra. S ha majd sajátkezűleg megvalósítják azokat, bővebb lesz otthonukban a tér, derűsebbé válik a család élete. Mindehhez sikeres munkát, s ahhoz, meg az eredmény élvezéséhez jó egészséget kívánnak

a szerzők és a szerkesztők.

Megjegyezve, hogy a kötetben szereplő valamennyi lakásbővítő megoldás bevált, megépített, és nem afféle, csak a rajztáblán elkészült, ellenőrizhetetlen, kipróbálatlan tervezői javasolmány.

Loggiából lakótér

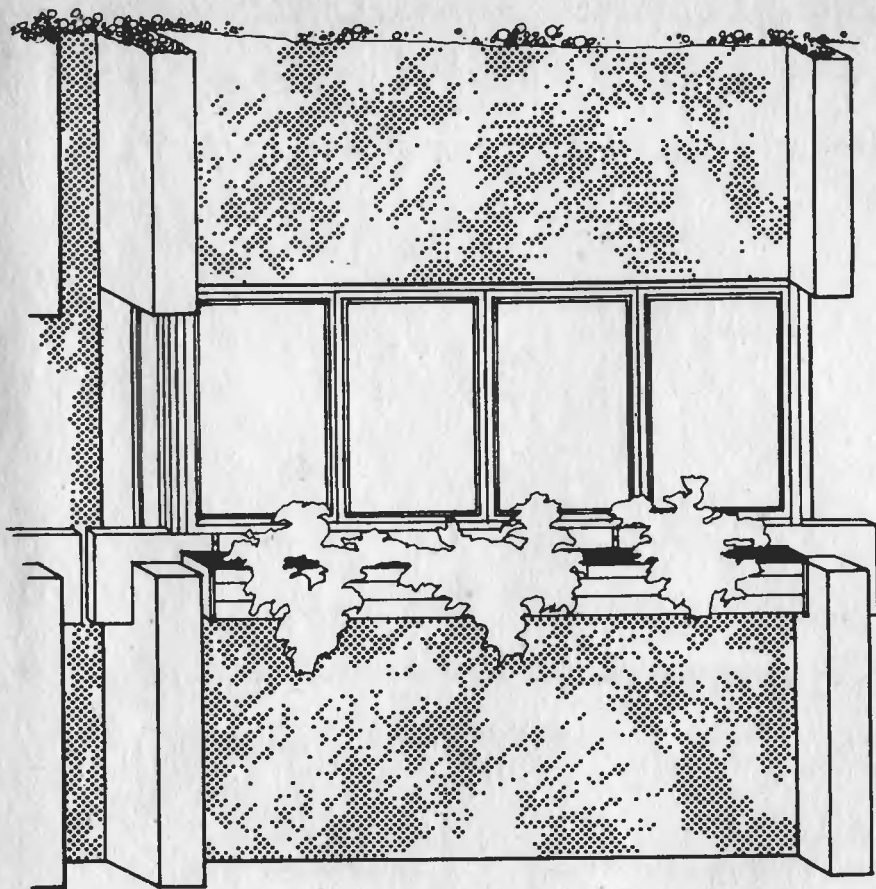
Egy lakótelepi panellakás bővítésére valójában kevés lehetőségünk van. Az ügyes átrendezések, leválasztások és összenyitások az alapterületen nem változtatnak. Csupán egyetlen lehetőség van, amely tényleges alapterület növekedést eredményez: az erkély vagy loggia beépítése.

A világért sem szeretnénk persze minden panellakót loggiabeépítésre ösztönözni. Ha a család még nem nőtte ki a rendelkezésre álló lakóteret, akkor egy jó tájolású erkély vagy loggia szinte a kertet, a szabad teret helyettesíti. A gyakorlat azonban igen sok esetben mást mutat. Az amúgy is kis alapterületű lakás, a kevés szoba néha már elviselhetetlen zsúfoltságot eredményez egy többgyermekes család számára. Ezen csak plusz lakóterület, egy újabb bármilyen kicsi szoba enyhít.

Ugyanakkor az erkélyek kihasználása a gyakorlatban nem minden esetben igazolja a tervezők elképzeléseit. A valóságban az erkélyek nagyobb része lomtárrá válik, s még jó, ha a rendtelenséget a betonmellvéd jótékonyan eltakarja. (A drótüveges mellvédeknel mindez kitűnően látható.) Az ilyen esetekben igazán nem áldozunk fel sokat egy új kis szoba (tanulósobácska vagy akár hálófülké) kedvéért.

A panelházakba épített loggiákat két nagyobb csoportra oszthatjuk. Az egyiknél a teljes terület az épületen belülről esik, a loggia mellvédje az épület homlokzatával esik egy síkba. A másik csoportnál néhány deciméter kinyúlik ebből a síkból, de a loggia nagy része most is a homlokzaton belülről esik **(A)**. Beépítés szempontjából ez utóbbi egy kissé bonyolultabb, több munkát és anyagot igényel. Éppen ezért ez utóbbit írjuk le részletesebben, a másiknál természetesen csak egyszerűsíteni kell a kivitelt.

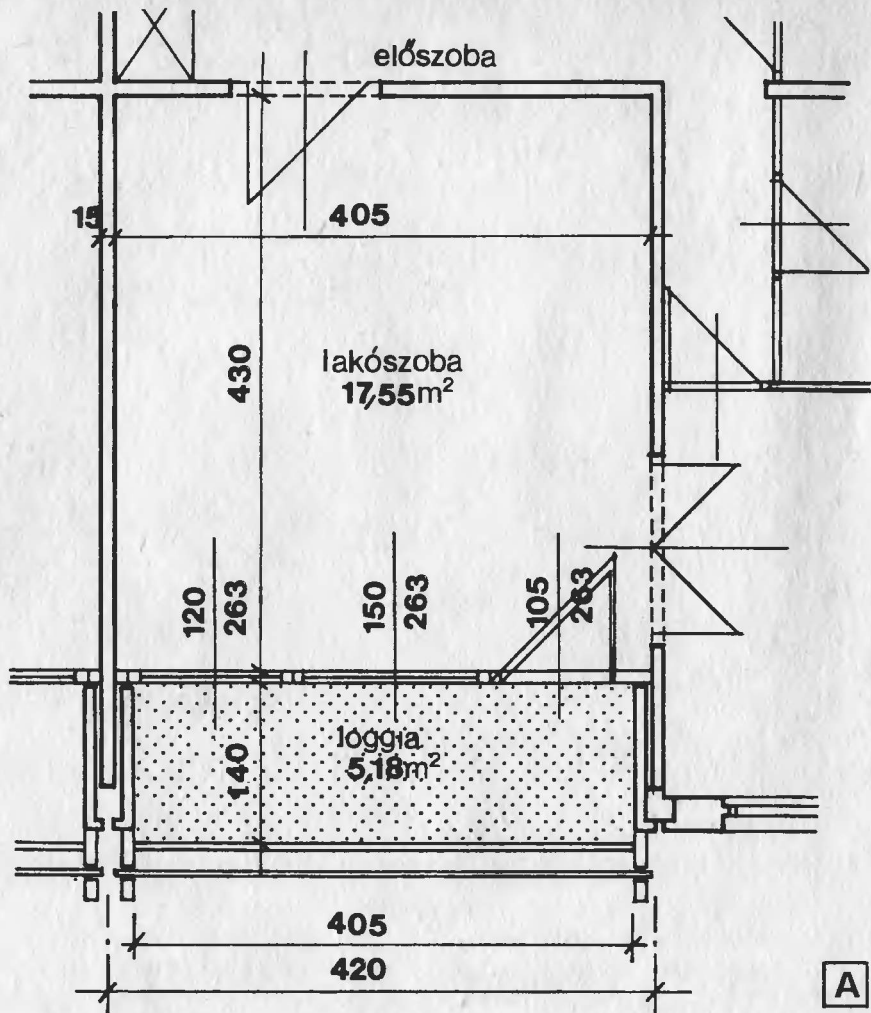
Tudnunk kell, hogy loggiabeépítéshez szabályos építési engedélyt kell kérnünk az illetékes tanács építési (műszaki) osztályától. Tanácsai lakások esetében ezen kívül még a tulajdonos, vagyis az IKV hozzájárulása is szükséges. Az engedélyhez először is keresnünk kell egy „jogosítvánnyal” rendelkező építészmérnököt, akivel a kiviteli terveket elkészíttetjük, vagy legalábbis a saját tervünket jóváhagyatjuk. A komplett anyaghoz szükségesek a megfelelő tervrajzok [alaprajz **(A)**, oldalnézet és -metszet **(B)**, homlokznézet, csomóponti rajz **(C)**], ehhez kapcsolódóan a részletes műleírás és az egész épület homlokzati fotója vagy rajza. Ma is érvényben levő – de gyakorlatban kevésbé számonkért – alapszabály, hogy egy épületre csak egyféle beépítési tervet engedélyez-

nek. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a beépítést valamennyi lakástulajdonosnak el kell készítenie, de aki erre szánja el magát, az a már meglevőt (meglevőket) köteles lemásolni. A tanács ilyenkor megmutatja a kötelező tervet, és megadja a bejegyzett tervező nevét. Az „úttörőnek” nem kell és nem is lehet kitaposott úton járnia, ő akkor jár el körültekintően, ha elkészült terveit megmutatja lakótársainak, és felhív-

ja figyelmüket, hogy az engedély kiadásától kezdve az adott épületen ez lesz a kötelező terv. A tanács is jó néven veszi, ha a kérelem beadásakor aláírásokkal igazolja, hogy lakótársai tudnak a beépítési tervéről.

Típusloggiánk derékig takaró betonmellvédben végződik. Efölött kb. 160 cm magasságú szabad nyílás van, majd legfelül kb. 10 cm-rel lenyúlik a következő szint betonmellvédjé. A munka nagyobb részét a két

melvéd közötti tér beépítése jelenti. Ezen kívül kétoldalt egy-egy magas, keskeny nyílás beépítése is szükséges. Az elsőhöz gyári készítésű elemeket használhatunk fel, hiszen 150 cm a szabványos ablakmagasság, ilyen ablakok ma már készen kaphatók. A magas, keskeny oldal-

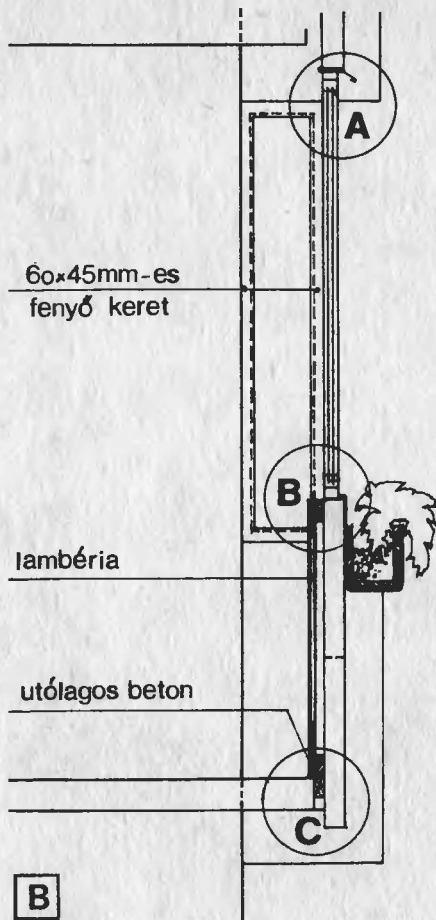
ablakokat viszont mindenképpen sajátkezűleg kell elkészítenünk.

Vegyük tehát sorba, hogy a szigorúan vett beépítéshez mikre is lesz szükségünk. A loggia teljes szélességét legpraktikusabb 4 egyenlő részre osztani. Ennek megfelelően 4 db dupla üvegezésű, fokozott légzá-

rású, 90 × 150 cm-es névleges tok-méretű fakeretes ablakot vásároljunk meg. (Bár a kisvállalkozások gyakran fémet használnak a loggia-beépítésekhez, szerintünk a házilagos kivitelezésnek a fa jobban megfelel és végeredményként sokkal inkább szobát kapunk, míg a fémszerkezet csak verandát eredményez.) A legcélszerűbb az ún. „bukó-nyíló” ablak: az tisztítás és szellőztetés szempontjából is a leguniverzálisabb **(D)**. Takarékoságból azonban variálhatjuk a csak bukó, és csak nyíló ablakokat is. Fontos még, hogy a kettős üvegezésű ablak Reluxa befogadására is alkalmas legyen, mert a beépített loggia nyáron nagyon fel tud melegedni. A szabványos ablaktokok természetesen nem töltik ki teljes egészében a rendelkezésünkre álló teret. Az alulfelül, ill. a tokok között levő hézagokat gyalult fenyőlécekkel töltjük ki. Szükséges tehát kb. 16 fm. 70 × 50 mm keresztmetszetű fenyő stafli, valamint ugyancsak 70 mm szélességű fenyőlécből kb. 6 fm.

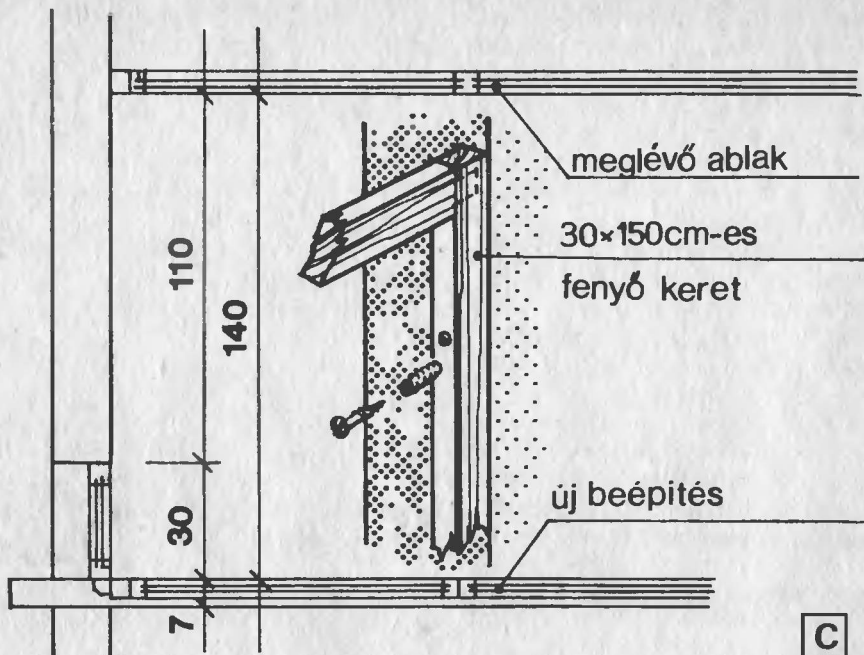
Az oldalablakok ugyancsak 70 × 50 mm-es keresztmetszetű fenyőstafliból pontosan a szükséges méretre készíthetők **(E)**. A sarkokat csapozzuk, a kettős üvegezés közé 1–1,5 cm-es távtartó léceket szelgelyünk és az üvegtáblákat kívülről és belülről is ugyanilyen lécekkel rögzítjük.

A beszerzendő anyagok közé tartozik kb. 20 db fém „dűbel”, hozzá tartozó 8 × 100-as metrikus csavarokkal, 30 db 120-as sülyesztettfejű facsavar, és legalább ugyanennyi 60 mm hosszú is. Munkáinkat el sem tudjuk kezdeni a megfelelő vízvető

nélkül. Kitűnően bevált a műanyag vízvető **(F)** (a Metalloglobus árul ilyet). Ha ezt nem tudjuk beszerezni, akkor 2 mm vastag alulemezből is készíthetünk hasonlót. És még egy fontos alapanyag. A szerelés megkezdésekor legalább 6 tubus Sziloplast tömítőanyag álljon rendelkezésünkre, természetesen a hozzávaló kinyomópisztollyal együtt.

Munkánkhoz csak a legalapve-

C

D

E

több asztalos szerszámokra lesz szükség (fűrész, gyalu, kalapács, véső, csavarhúzó, fűrőgép), valamint egy nagyteljesítményű elektropneumatikus ütvefúró gépie (pl. Hilti-re), Ø6, Ø8 és Ø10 mm-es (a fém dübelével megegyező átmérőjű legyen a legnagyobb) fűrőfejekkel. Ha magasban dolgozunk, megfelelő biztosító öv és kötél is legyen kéznél.

Munkánk első fázisában a helyszínt készítjük elő. Az eredeti loggián biztonsági okokból a betonmellvéd mögé acélkorlátot is szerelnek. Ezt el kell távolítanunk. A korlát két végét a megvésett panelelem egy-egy betonvasához szokás hozzáhegeszteni, a hegesztést pedig levakolják. Most tehát óvatosan törjük fel ezt a vakolatot, majd a hegesztés alatt fűrészeljük el a betonacélt. Vigyázzunk, hogy a rögzítetlen korlát

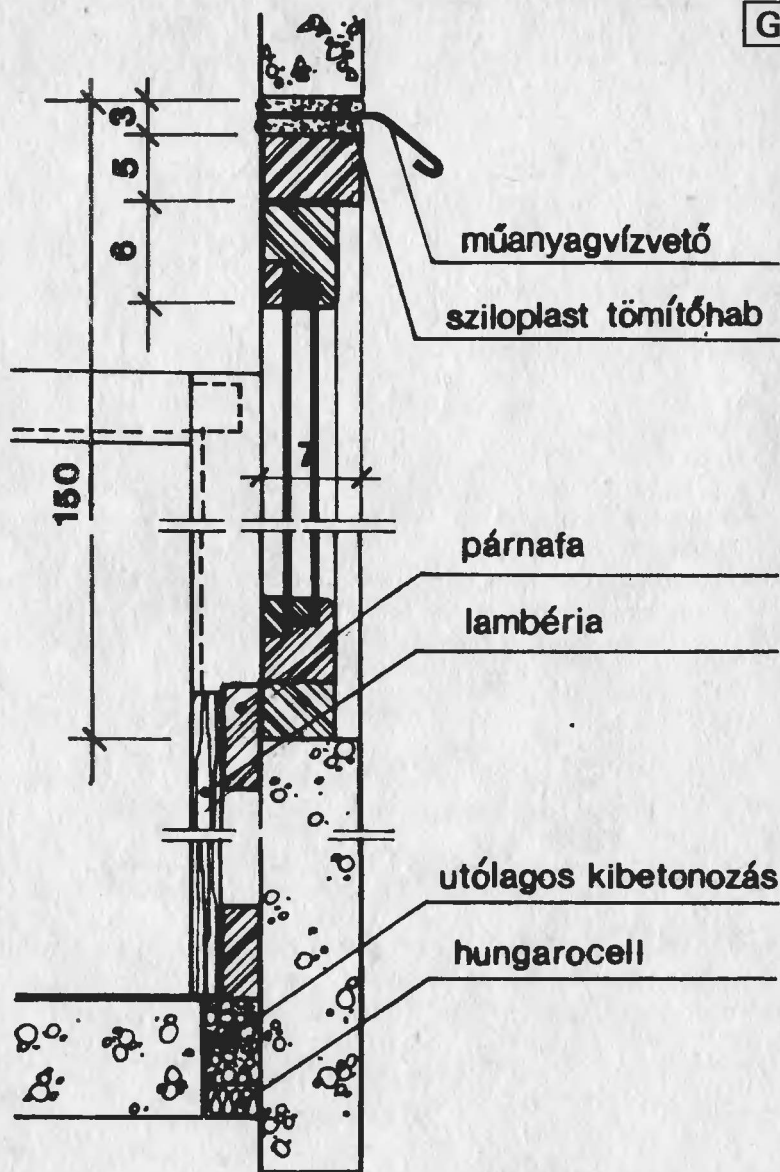
ki ne zuhanjon! A legpraktikusabb, ha egy erős kötéllel óvatosan leengedjük (természetesen alul is biztosítva a járókelők épségét), mert a 4 m hosszú csövet a lépcsőházon keresztül valószínűleg nem tudjuk levinni. A felvésett panelelemet cement-homok simítóbetonnal javítsuk ki, és ezt a részt a teljes száradásig ne bolygassuk.

A beépítendő tokokról szereljük le az ablakszárnyakat és tegyük félre, mert ezekre csak a legvégén lesz szükség. A tokokat egyenként próbáljuk a helyükre és pontosan mérjük meg az alul és felül kitöltendő rés nagyságát. Számítsunk arra, hogy a mellvédek közötti távolság az egyik széltől a másikig 2–3 cm-t is változhat. A hézag nagy részét az alul és felül teljes szélességben végigfutó fenyőtafli fogja kitölteni, a maradék 0,5–2 cm-es résekbe pedig pontosan méretre gyalult léceket szorítunk majd.

A favédő szerrel, páccal kezelt két staftlit legalább 6 ponton fúrjuk át, majd illesszük a helyükre őket (a saját mellvédünk felső, ill. a felső szint mellvédjének alsó élére) és jelöljük át a furatokat. Ezután a Hilti-fúróval fúrjuk ki a fémdübelek helyét. Ez a munka egyik legveszélyesebb szakasza, különösen ha magasban dolgozunk. Ne csak magunkat biztosítsuk kötéllel, hanem a súlyos fűrőgépet is, segítőársunk pedig fogja erősen a létrát. A párnafák felcsavarozása már egyszerűbb, de a biztonsági kötél mostantól kezdve végig maradjon rajtunk.

A munkának ebben a fázisában igen egyszerűen elvégezhetünk olyan víz- és légszigetelési művele-

teket, amelyekre később szinte egyáltalán nem lesz módunk. A már előkészített – méretre vágott és a felső párnafán keresztül előfűrt – esővetőt illesszük a párnafára, és alul is, felül is vastagon és egyenletesen kenjük végig tömítőanyaggal **(G)**. A lényeg, hogy a felső mellvédél és az esővető, valamint az esővető és a párnafa között is tökéletes szigetelőréteg legyen. A párnafát így csavarozzuk fel a felső mellvéd élére. Ugyanezt a szigetelést – természetesen az esővető nélkül – az alsó párnafa alatt is el kell végeznünk, de itt minden szempontból könnyebb a dolgunk.

Az alsó és felső párnafa közé most egyenként próbáljuk be az ablaktokokat, és a maradék hézagot pontosan mérjük ki. Ezekbe a hézagokba minden tok alá gyaluljuk be a kitöltő léceket. A legpraktikusabb, ha a tokot felül két süllyesztettfejú facsavarral felfogjuk közvetlenül a párnafához (ehhez készítettük oda a 120-as facsavarokat), így az alsó hézag könnyen mérhető, és a gyalult hézagkitöltő lécet is többször a helyére próbálhatjuk. A legtokéletesebb, ha a léc egyhén szorul a hézagban.

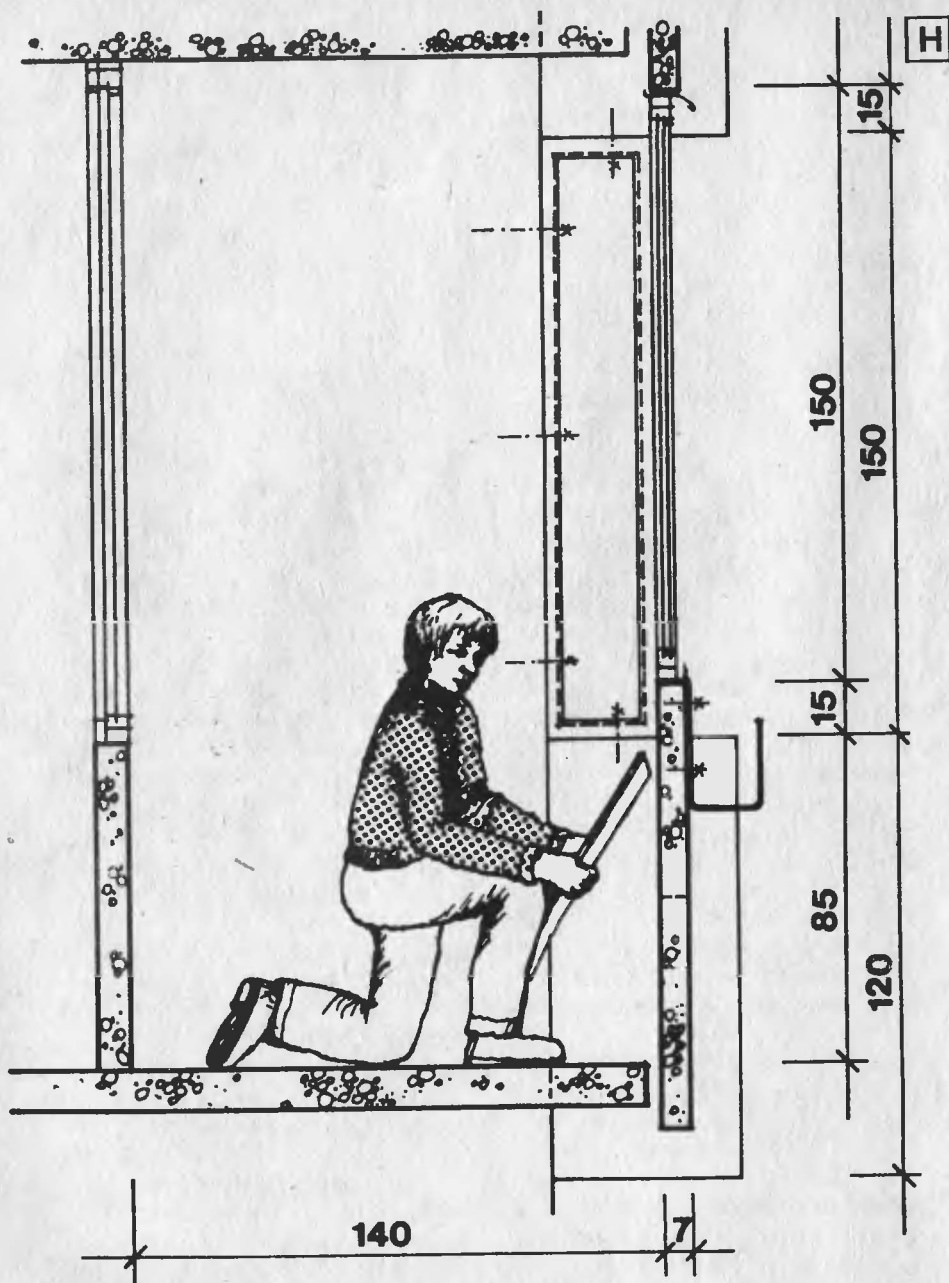
Az ablaktokok közötti távolságot ugyancsak fenyőstaflikkal, ill. méretre gyalult lécekkel kell kitöltenünk. A hézagkitöltőket nagyjából egyenletesen osszuk el a tokok két oldalán. Az ablaktokok és a hézagkitöltők felszerelésének sorrendje tehát a következő. Az egyik oldalról a tok felcsavarozásával indulunk, majd a méretre gyalult hézagkitöltő lécet óvatosan aláalapáljuk, és a lécen keresztül az alsó párnafára is lecsavarozzuk. Aztán (tömítőmasz-

szát is használva) mellécsavarozzuk az oldalsó betétlécet, majd emellé jön szorosan illesztve és újra a felső párnafához csavarozva a következő tok. Ez alá újabb szorosan illeszkedő hézagkitöltő kerül, majd ezt is lecsavarozzuk az alsó párnafához. A 3. és 4. ablaknál ugyanígy járunk el. Az ablaksor két szélére ugyancsak egy-egy ablakmagasságnyi fenyőstafli kerül, amelyeket a tokokhoz csavarozunk. Ezeknek természetesen tartó funkciója nem lesz, csak hézagkitöltőként szerepelnek. A két szélső lécet olyan méretűre gyaluljuk, hogy a keskeny oldalablakokkal nagyjából élben találkozzanak.

Az oldalsó ablakokat pontosan méretre készítettük, ezeknél tehát nincs szükség hézagkitöltőkre, közvetlenül a falba helyezett fémdübelekhöz csavarozhatók. A vastagon felvitt tömítőmasszájának viszont most még nagyobb a jelentősége, mert a fal éle rücskös, egyenetlen.

- A két oldalablak és a szélső homlokablakok valószínűleg nem fognak pontosan élben találkozni, mert a panelelemek pontatlansága miatt a merőleges és párhuzamos élek sohasem merőlegesek és párhuzamosak. A pontatlanságból keletkező rést egy-egy kívülről felcsavarozott záróléccel takarhatjuk el. Ezzel a beépítés nehezebb és kellemetlenebb része el is készült. Ha felszereljük az ablakszárnyakat, máris zárt térben találjuk magunkat.

Azaz hogy mégsem egészen zárt. A két mellvéd mögött – a sajátunké és a betonpadlónk, valamint a fölötünké és a mennyezetünk között – 1–3 cm-es hézag tátong **(H)**. Ennek dilatációs jelentősége nemigen van,

inkább a panelelemek laza illesztéséből származik, és természetesen a felső loggiára bekerült esővíz ezen keresztül tud lefolyni. Az alsó réssel kevesebb problémánk lesz, mert beépítés után a mi erkélyünkre már nem kerülhet víz. A résbe zsalulapként szorítsunk hungarocell csíkot, majd felülről öntsük ki cementhomok simítóhabarccsal **(G)**. Ez a megoldás az alattunk lakót akkor sem zavarja, ha ő is beépítésre szánja magát. Ugyanígy nekünk sem lenne sok problémánk, ha a felettünk lakó is beépíti a loggiáját és a vízlevezető részt betonnal kitölti. Ha viszont az ő loggiája továbbra is nyitott marad, akkor a víz elvezetéséről gondoskodnunk kell. A munka sorrendje tehát: a rés aljába egy vékony csík hungarocell kerül zsaluzatként, erre 4–5 cm vastag betonréteget tegyünk úgy, hogy felszíne valamelyik szél felé egyenletesen lejtessen. A biztonság kedvéért a hézagkitöltő betonra még valamilyen vízzáró réteget (pl. Sziloplastot) is tegyünk, természetesen úgy, hogy a lejtés és a víz szabad kifolyása valamelyik szélén továbbra is biztosítva legyen.

A vizet és a szelet most már kizártuk, de a hideget még csak részben. Hőszigetelésünk két leggyengébb pontja a vékony mellvédpanel és a

padló. (Az előbbi nemcsak a téli hideg miatt kellemetlen, hanem a nyári napsütés is nagyon felmelegíti.)

A padlószigetelés precízsége attól függ, hogy az alattunk levő helyiség temperált (beépített loggia vagy pince) vagy sem. A rosszabbik esetet feltételezve a padlóra gyalulatlan tetőlécekből (ez a legolcsóbb) készítsünk egy 3 cm magas lécrácsot, amelynek közeit hungarocell vagy kőzetgyapot táblákkal töltsük ki. A lécrácsra fektessünk pozdorjátáblát (ez önmagában is szigetel), majd erre vastag szőnyegpadlót.

A mellvéd szigetelésére legcélszerűbb a fa lambéria és a hungarocell kombinálása. A lambéria alá amúgy is szükséges párnafákat legalulra és legfelülre tegyünk. Párnafaként most is gyalulatlan tetőléceket használhatunk. A párnafák között töltsük ki hungarocell táblával, majd szegezzük fel a lamberialégeket.

Ez a kombinált megoldás nemcsak hatékony hőszigetelő, hanem nagyon szép is.

Az oldalfalakra és a mennyezetre hőszigetelő tapétát ajánlunk. Ugyancsak nagyon hasznos a már említett Reluxa felszerelése, különben a nyári nap nagyon felmelegíti a nagy üveg homlokfelületű, de kis légköbméter térfogatú helyiséget.

**ÉPÍTKEZÉSHEZ,
FELÚJÍTÁSHOZ**
különféle
építő- és szakipari anyagokat
ajánl a

ÉPÍTŐANYAGIPARI VÁLLALAT

betonadalékszerek

vízzáró habarcsok

festékek

felületkiegyenlítők

ragasztók

mély- és magasépítési szigetelések

Kaphatók:

a Kemikál Raktáráruházban

1201 Bp. XX., Tinódi u. 3. ● Tel.: 479-362

Nyitva tartás: hétfő-szerda 8-15.30, csütörtök 8-17.30,
péntek 8-13.30

a Kemikál Mintaboltban

1086 Bp., Somogyi B. u. 22. ● Tel.: 141-086

Nyitva tartás: hétfő-szerda 8-16.00, csütörtök 8-17.00,
péntek 8-15.00

a Kemikál Szaküzletben

5661 Újkígyós, Petőfi u. 60/2 ● Tel.: 66-56-255

Nyitva tartás: hétfő-szerda 7-15.20, csütörtök 7-15.20,
péntek 7-15.20

a Kemikál Szakáruházban

4030 Debrecen, Monostorpályi u. 5. ● Tel.: 52-13-366

Nyitva tartás: hétfő-péntek 7.30-15.30

Szaktanácsadás:

Kemikál Marketing és Értékesítési Osztály

1075 Bp., Kazinczy u. 11. Telefon: 428-969

Vevőszolgálat: 221-066

$$2 = 1 + 1/2 + 1/2$$

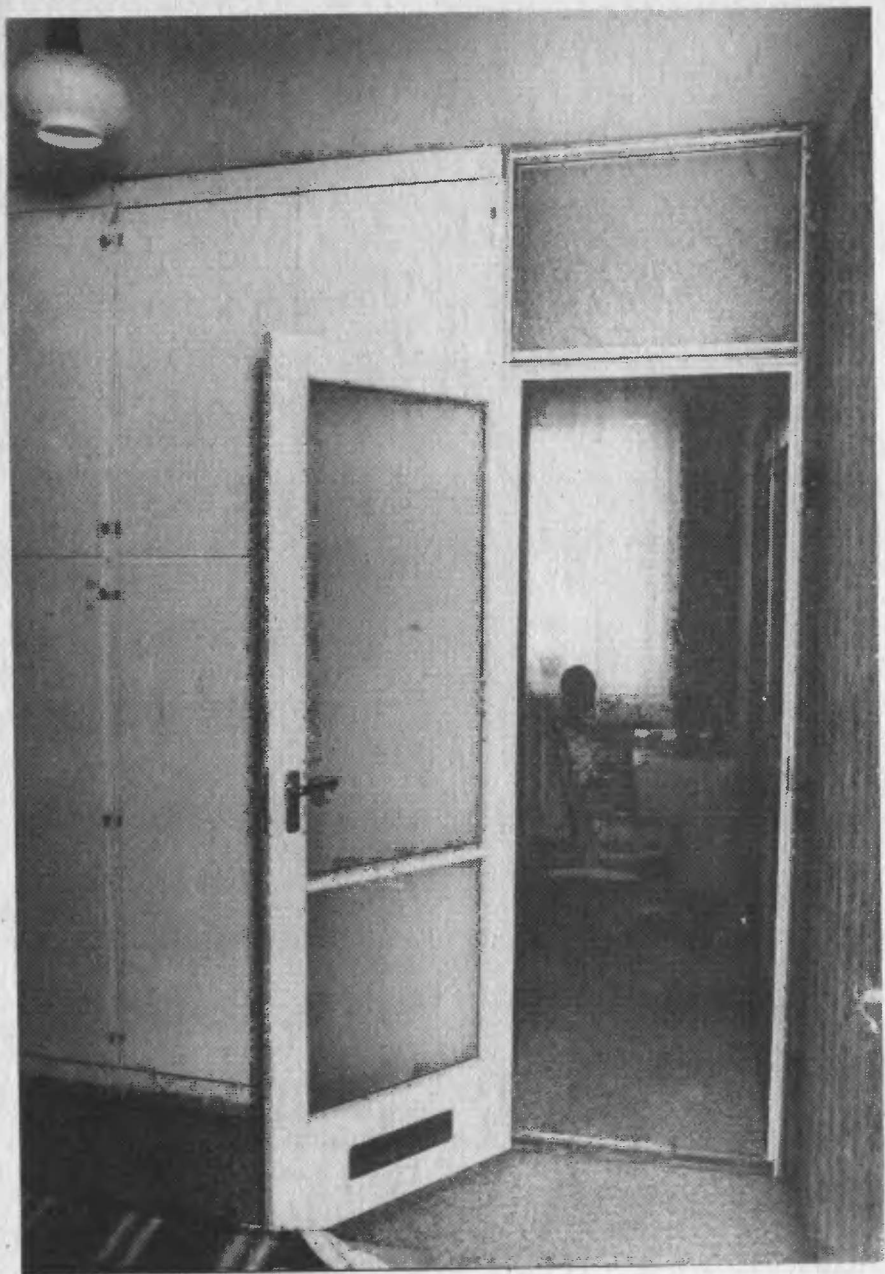
Címünk a matematikában sem számít paradoxonnak. A következőkben megpróbáljuk bebizonyítani, hogy egy 52 m²-es, kétszobás lakásból viszonylag egyszerűen kialakíthatunk egy 52 m²-es, 1+2 félszobásat és mindehhez szinte még alapanyagokra sincs szükség, csak egy kis átcsoportosításra.

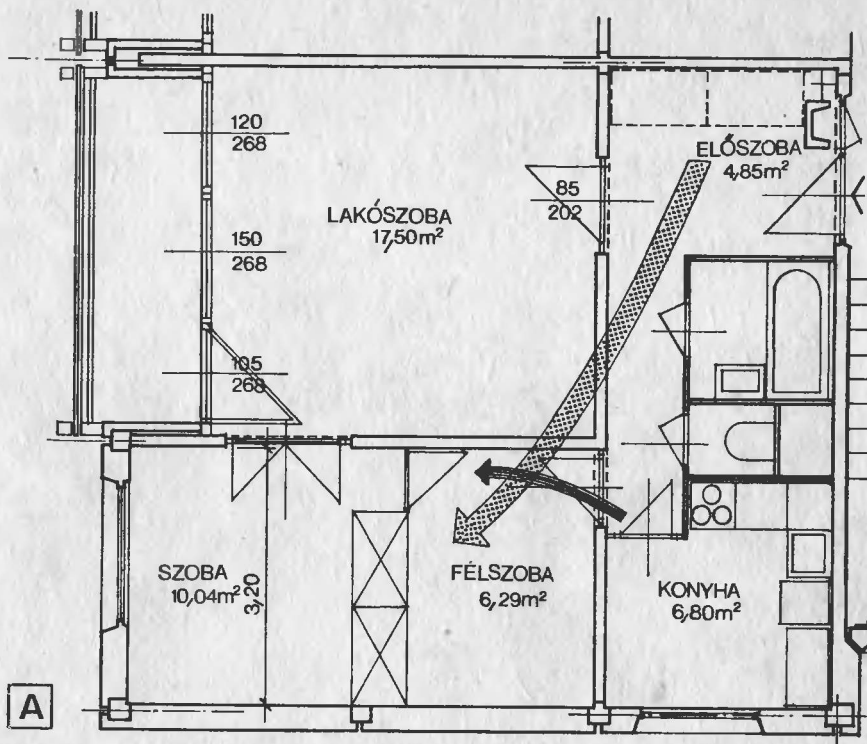
Rajzunk **(A)** egy igen elterjedt lakástípus alaprajza, alapelemei pedig még egy sor hasonló beosztású lakásnál megtalálhatók. Szempontunk szerint közös bennük az előszobában elhelyezett nagyméretű és több, mint 60 cm mély gardrób szekrény, másrészt pedig a két szoba, melyek közül legalább az egyik inkább hosszú, keskeny, mint négyzetes. Ezt a szobát vághatjuk ketté úgy, hogy kapjunk egy ablaktalan – de azért két üvegajtóval derített – hálókülkét, és egy ablakos gyerekszobát – mondjuk félszobát **(B)**. Az elválasztáshoz pedig az előszobában levő gardrób szekrényt használjuk fel, no meg az amúgy sem nagyon használt katedrálúveges konyhaajtót. Rádásként kapjuk azt a meglepően nagy területet, amely a kivett szekrény helyén marad **(C, D)**. Ez olyan „bőséges”, hogy az amúgy is csak főzőfülke méretű konyha mellé még egy étkező (esetleg egy szükségfekhely) helyét is megnyerhetjük.

Az átalakítást a tökéletesen kiürített gardrób szekrény kiszerelésével kezdjük. Először is emeljük le az ajtókat, majd vegyük ki a polcokat. Így szinte már csak egy csupasz vázkeret marad, amely feszítőcsavarokkal van beékelve a padló és a mennyezet közé. A feszítőcsavarok a függőleges tartóoszlopok felső büttyjében vannak elhelyezve és egy hosszabb szeg segítségével kilazíthatók.

A két részből álló vázkeret könnyen mozgatható, így egyszerűen átvihető a szobába és ott a megfelelő helyen befeszíthető. A gardróbna eredetileg nincs hátfala, ezt tehát pótolnunk kell. A legolcsóbb és tökéletesen kielégítő borítást fapótlemezből készíthetjük **(E)**. A fapótlemezt úgy szegeljük fel, hogy a sima felülete kívülre kerüljön. Ezt lefesthetjük, vagy a szoba oldalfalával megegyező tapétával boríthatjuk. A szekrény homlokfala felől ilyenre nincs szükség, az ajtók behelyezése után készen kapjuk az esztétikus felületet.

Idáig egy térelválasztóval készültünk el és a munka akár itt be is fejezhető. Ha viszont a két félszobát szeparálhatóvá is kívánjuk tenni, akkor a maradék, ajtónyílásnyi részbe üvegajtót kell szerelnünk. E célra megfelelő a konyha két részből álló ajtaja (a tokkal együtt). Az alsó, normál méretű, katedrálúvegezésű ajtó és a felette levő fix, ugyancsak ka-

tedrálüvegezésű ablakrész az ablak-talan félszobába is enged némi vilá-gosságot.

A szoba eredeti ajtaja ugyancsak katedrálüvegezésű volt, természetes fény onnan is érkezik.

A gardrószelekrény feláldozása persze nem okvetlenül szükséges. A szobát kettéválasztó fal készülhet pozdorjából, vagy a jobb hangszige-telés érdekében két pozdorjalap kö-zé zárt habszivacsból álló szendvics-szerkezetből.

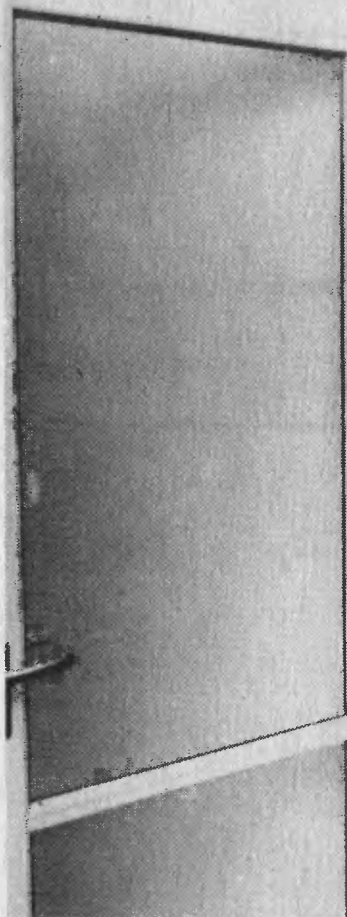
E megoldás előnye még, hogy a meglehetősen mély gardrószelekrény helyett használt vékony fal alig

csökkenti a két félszoba alapterüle-tét.

A pozdorjatablákat a szoba ma-gassági mérete szerint szabjuk le (a 266 cm körüli mérethez csak keveset kell levágni a tábla teljes hosszából). Rögzítésükhöz L acél idomokat vagy Salgó elemeket használjunk, a tábla éleit alul és felül is két-két – a betonpanelhez műanyagtiplikkel rögzített – Salgó elemmel fogjuk közre. Az oldalfalnál ugyanezzel a módszerrel merevítsük az elválasztó falat.

Az ajtót most is a konyhából ve-hetjük kölcsön (vagy örökbe).

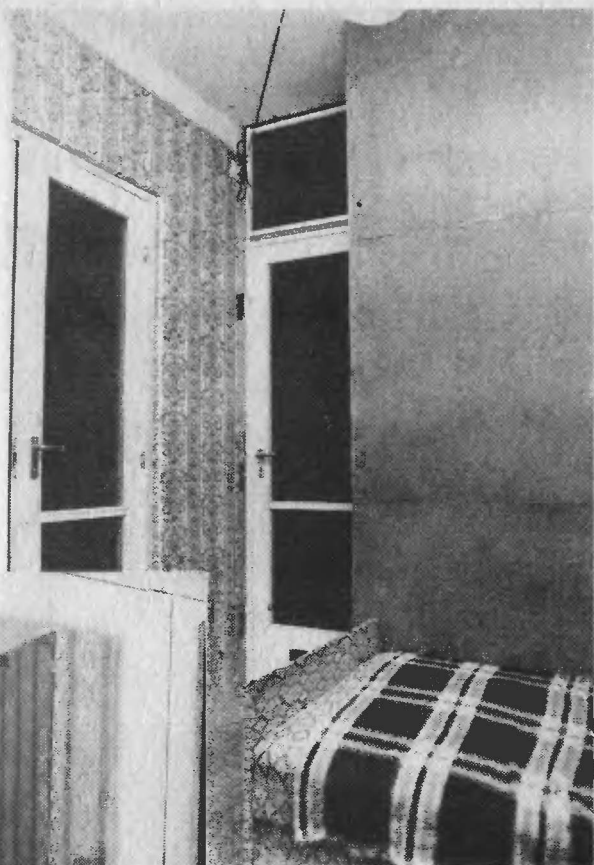
B

C

D

E

**Kényelmének kulcsa
a BÚTORKER választéka!**

A BÚTORKER szaküzletei gazdag választékkal várják Önt

Stilbútor Bolt

Bp. V., Városház u. 4.
Tel.: 185-785

Elemes Konyhabútor Bolt

Bp. VIII., Rákóczi út 63.
Tel.: 134-418

Elemesbútor Bolt

Bp. VI., Lenin krt. 80.
Tel.: 123-665

Konyhabútor Bolt

Bp. VIII., Baross u. 21.
Tel.: 335-572

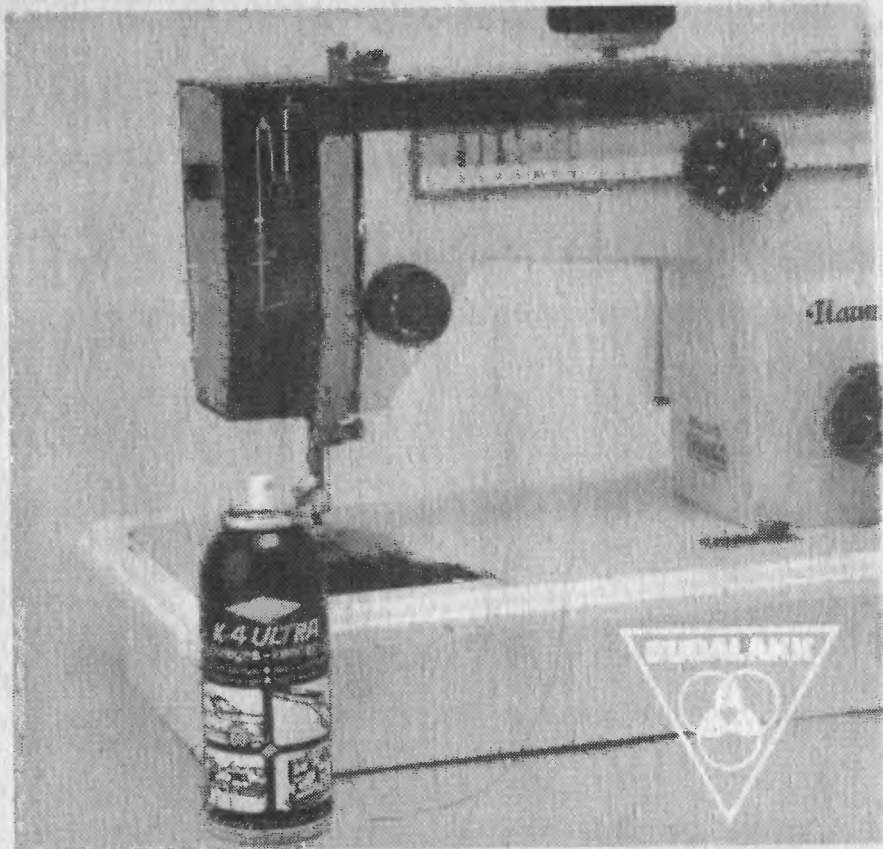
Gyermekbútor Bolt

Bp. VI., Lenin krt. 81.
Tel.: 315-988

Konyhabútor Bolt

Bp. XI., Bartók B. út 11-13.
Tel.: 665-838

**Vevőszolgálatunk készséggel áll rendelkezésére
a Royal-Átrium Áruházban
vagy a 140-606-os telefonszámon.**

Ha nem bírja cérnával, hogy gyakran kiakad...

UZZ NYOMÁSKA

az orsó Magától szalad...

NICRO K-4 ULTRA

a Háztartási tartozéka!

Galéria a szobában

Régebben épült, nagy belmagasságú lakásokban, családi házakban lehetőség adódhat galéria kialakítására. Létesítésével növelhetjük a lakóterületet, s egyben mutatós, egyedi lakásbelsőt hozhatunk létre. A képeken bemutatott erkély-galéria összekapcsolja az emeleti lakrész helyiségeit a nagy belmagasságú (a rajzokon is bemutatott megoldás esetében 5,3 m-es) nappali szobával. Más adottságú lakásokban lépcsővel kiegészítve földemáttörés nélkül alakíthatunk ki feljárót.

A belső erkély kiképzését, méretezését a helyiség nagysága, alakja, az ajtók, ablakok elhelyezése stb. is befolyásolja. A tervezés megkezdése előtt bérlakások esetében az illetékes ingatlankezelő vállalat engedélyét, saját tulajdonú házaknál statikus szakember véleményét kell kérni. Az IKV-hoz beadott kérvényhez mellékelni kell a helyiség alaprajzát, a nyílászárók főbb méreteit, elhelyezését. Tanácsos bejelölni a kéményt, a tűzfalat és egyéb épületrészeket, és megadni a galéria járófelületének szintmagasságát, a korlát méreteit, az oszlopkiosztást stb.

A képeken és a rajzokon szereplő galéria fából készült, 4 m hosszú és 1 m széles. Az emeleti helyiségből az 1. rajz jobb felső részén látható ajtó-

nyíláson keresztül közelíthető meg. Ha a ház, a lakás más alaprajzú, a kialakítását ahhoz igazítsuk. A 4×1 m-es galéria az egyik oldalon vastag oszlopra (A), a másikon erős konzolra támaszkodik. Körben a hosszanti gerendái és szélső tartói fali horgonyokkal (esetleg a falba süllyesztett fém hüvelyekbe hajtott menetes rögzítőelemekkel) a falhoz kapcsolódnak. Az oszlop a rövid oldalsó tartógerenda közepénél biztonságosan támasztja alá a tartókeretet, míg a konzol, ill. a csavarok megakadályozzák, hogy egyenlőtlen terhelés esetén a szerkezet megbillenessen.

Az építéshez használt faanyag repedésmentes, nem vetemedett és sima felületű legyen. A téglalap, ill. négyzet keresztmetszetű oszlopot, a gerendákat és a léceket az élek letörésével, faragással, esetleg (pl. a korlát lécei esetében) esztergálással díszíthetjük.

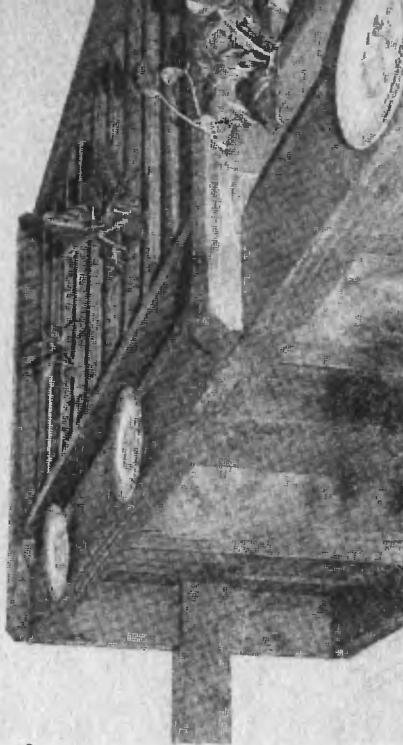
A galéria tartóoszlopaként (AE) 150×150 mm keresztmetszetű, kb. 3 m hosszúságú fa oszlopot használunk fel. A gerendákból álló keret hosszanti oldalai (AA) és két szélső darabja (AB), ill. az 1 m hosszúságú összekötők (AD) 70×160 mm keresztmetszetűek. A járófelületet alkotó deszkákat (BE) alátámasztó bordák (AC) 80×60 mm-esek. A konzol vízszintes eleme (AF), falhoz csavarozott függőleges darabja

(AG), ill. 45 fokban felerősített me-revítője (AH) 70×55 mm kereszt-metszetű. Lényeges, hogy a felsorolt anyagok a megadott méretűek (esetleg valamivel erősebb, na-gyobb keresztmetszetűek) legyenek, mert néha több személy súlyából vagy kisebb bútordarabok elhelye-zéséből adódó terhelést is el kell vi-selniük.

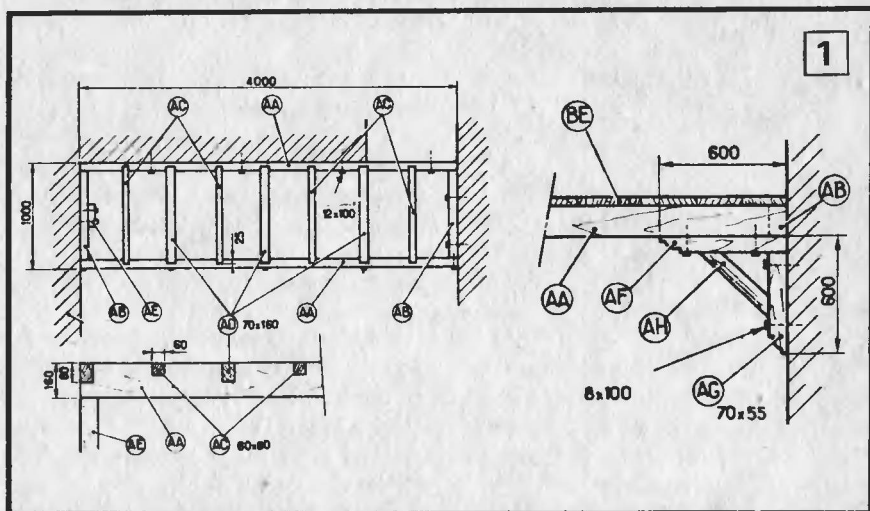
A korlát rácsozata, tartóoszlopai is kellő szilárdságúak legyenek hogy biztonságosan nekitámaszkodhas-sunk, cserepes növényeket, dísztár-gyakat akaszthassunk rá.

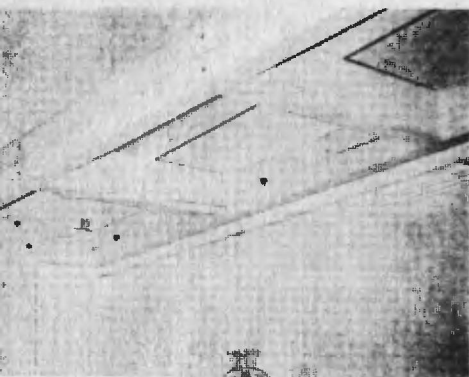
A korlátozlopokat (BA) 100×120 , a függőleges „rácsokat” (BD) 50×35 , a felső (BC), ill. az alsó tar-tót (BB) 70×50 mm keresztmetsz-etű fenyőfából készítsük.

A tartókeret gerendáinak össze-építését a felszerelés és a falhoz rö-g-zítés módját az 1. ábra mutatja. A hosszanti keretoldalakba be-eresztve rögzítsük az összekötőket,

A

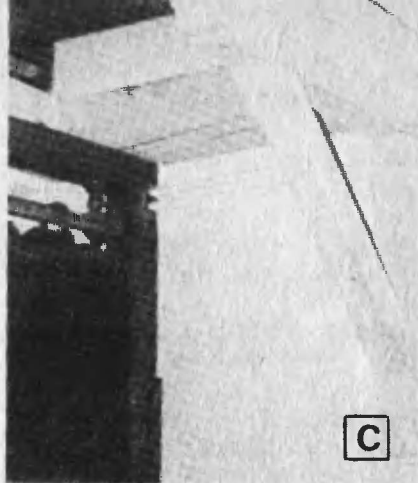

B

D

C

ill. a járófelület bordáit. A véssendő hornyok mérete az ábrarészleten szerepel. Az összekötőket két-két 8×100 -as facsavarral is rögzítsük a keretoldalakhoz.

Az oszlopon a vastagsági méretének feléig, 160 mm hosszan képezünk ki egy vállat, s két, egymástól eltoltan behajtott csavarral rögzítsük a keret oldalsó gerendájához.

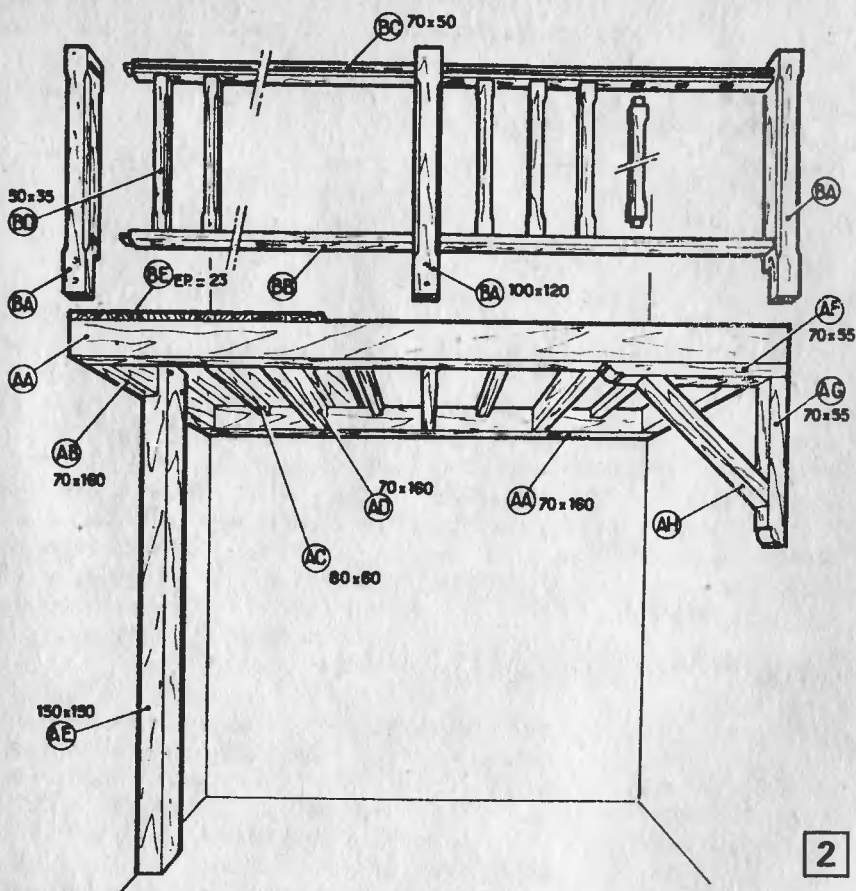
A konzol kiképzése, felszerelése

az ábra jobb oldali részletrajzán látható.

A keretnek és tartóoszlopainak összekapcsolásához az egyes darabokon négyszög keresztmetszetű csapokat, vállakat alakítsunk ki. A csapok számára véssünk négyszög keresztmetszetű csapfészkeket a korlát vízszintes összekötőbe, ill. az oszlopokba (2). Az oszlopok alsó vége lépcsősre faragott, ill. fűrészelt, s csavarokkal kapcsolódik az elülső vízszintes keretgerendához.

A korlát összeállításakor a csapfészkekbe üssük bele a ragasztóval is bekent csapokat. A két szélső korlátoszlopot a korlát felcsavarozását követően a biztonság kedvéért két-két szegletvassal a falhoz is hozzáerősíthetjük.

A galéria tartókeretét a rácsavarozott oszloppal együtt emeljük a helyére. Konzolos oldalát támasszuk alá, s a keretet állítsuk pontosan vízszintes helyzetűre. A gerendákat a falhoz kapcsolódó horgonyok (rögzítő csavarok) helyét jelöljük ki,

2

majd a gerendákat a felerősítő szerelvények helyének kifúrása után három oldal mentén csavarozzuk a falhoz **(B)**. Szereljük fel a konzolt is, s erősítsük két, alulról behajtott facsavarral a kerethez, két rögzítőcsavarral pedig a falhoz **(C)**.

A szilárdan a helyére szerelt galéria hosszanti keretoldalai közé helyezzük be a padlódeszkákat alátámasztó bordákat. Az egyes léceket a végükön egy-egy facsavarral vagy szeggel is rögzítsük. Szorosan egy-

más mellé fektetve szegeljük a padlódeszkákat a keretre.

A rusztikus hatású belső erkély mahagóni, teak, sötét fenyő stb. színárnyalatra pácolva mutatósabb lesz. A felületeket 2–3 rétegben vonjuk be belső térben is használható fapáccal, lazúrral **(D)**. A korlátra, ill. az előlő gerendára virágokat, dísz tárgyakat helyezhetünk. A lépésszakok csillapítására az erkély-galéria padlóját szőnyeggel vagy PVC padlóburkolóval borítsuk be.

Hálás előszoba

Az úgy történt, hogy jött a kisebbik lánya, és azt mondta... Azután jött a nagyobbik lánya, és azt mondta...

Ugyanis ők külön szerettek volna aludni és tanulni. Mind-ezt egy kis méretű lakásban. A család úgy döntött, hogy az előszobába szánt gardrób – amelynek beállítása már úgymint időszerű volt –, áttervezik. Így született az előszobai hálófülkés gardrób, amiért a lányok azóta is hálásak.

Gardrób hálózuggal

Ábráinkon **(B, J)** két gardróbort mutatunk be. Vegyük sorba őket. Az első, hálófülkés megoldásnál **(A)** egy 4500×1800 mm-es alapterületű előszoba adottságait vettük figyelembe. A gardrób 500 mm mély, és 3500 mm hosszú. A perspektivikus rajz **(B)** bal oldalán a bejárat ajtó mellett villany-, illetve gázóra és előszobafogas helyezkedik el. A toaletszekrény a cipőknek, egy fiók a piperecikkeknek ad helyet. Fölötte tükör, a megvilágításról az adottságoknak megfelelően gondoskodjunk. A felső gardrób középű, 1000 mm széles része zárt, itt limlomot, üres bőröndöket célszerű elhelyezni. A heverő két oldala akasztós szekrény, az alattuk lévő lehajtható ajtajú szekrényekben

(fiók is lehet) tisztítószeret tárolhatunk.

A heverő $1900 \times 900 \times 100$ mm-es, habszivaccsal borított lapját két darab láb, valamint konzolok tartják 300 mm-es magasságban **(C)**. Eből adódik, hogy a kb. 450 mm magas heverőn kényelmesen fel lehet ülni, illetve hogy felhajtott állapotban a két darab rögzített láb a gardrób síkjánál beljebb kerül és a függöny eltakarja. A lehajtott heverővel szemben lévő közlekedő út szélessége esetünkben 900 mm, így az ajtók (fürdőszoba, WC stb.) zavartalanul kinyithatók.

Ahány ház, annyi szokás, illetve előszoba. Ezért tervezésünket köcskös papíron kezdjük, feltüntetve a helyiség alaprajzát, az ajtók helyét, valamint a beépítendő falrészt. A rajzból kitűnik, hogy a gardrób 500 mm mélységű és az ajtók is 500 mm szélesek. Ez a méret nemcsak praktikus, hanem lényegesen megkönnyíti munkánkat a váz, az ajtók, illetve oldalfalak leszabásakor.

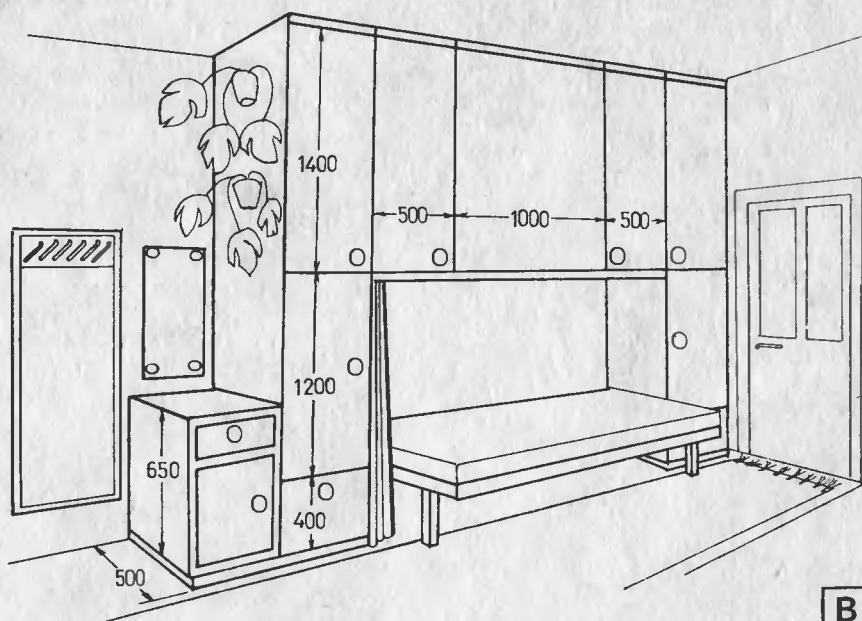
Tervezéskor a következőket feltétlenül vegyük figyelembe:

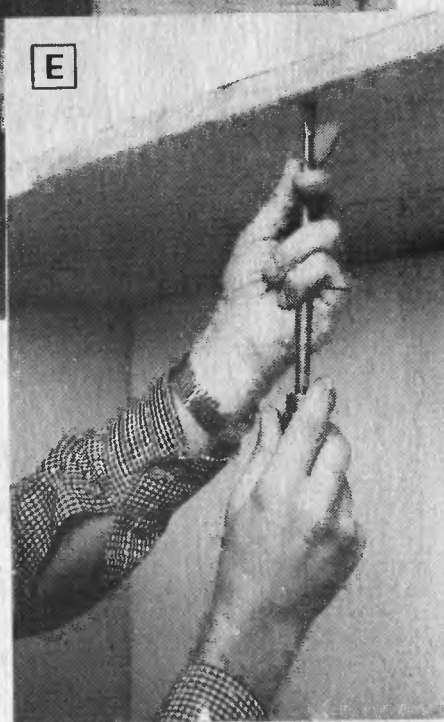
- a szekrény felső ajtajai ne ütközzenek a mennyezeten elhelyezett világítótestbe,

- a bejárat és a többi, előszobára nyíló ajtó ne akadályozza a gardrób használatát.

Elkészítési alapismeretek:

A vázhoz 40×20 mm-es, úgyne-

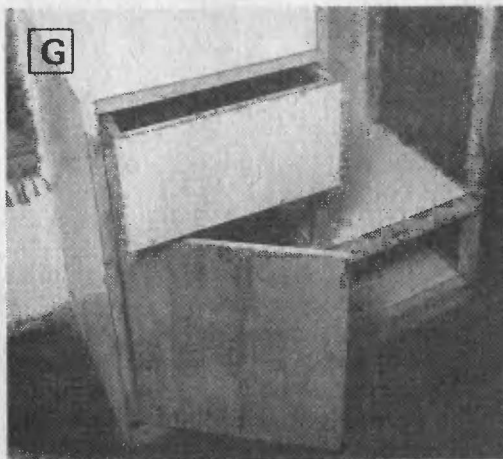
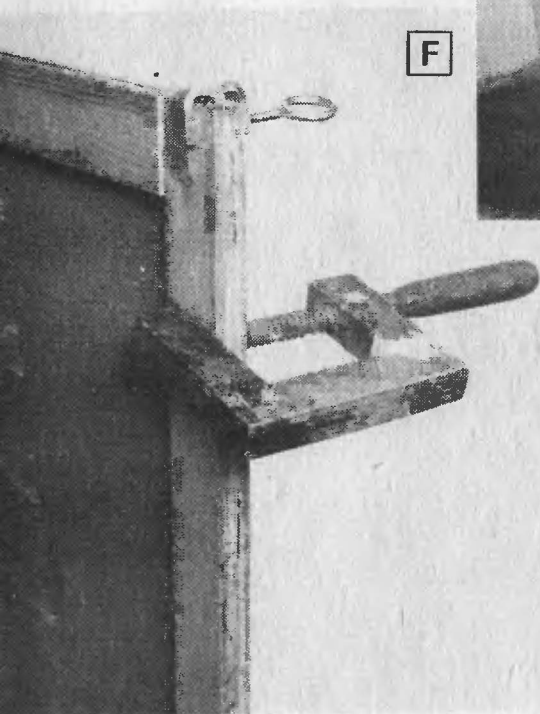

vezett tetőlécet vásároljunk, ez célszerűsége mellett lényegesen olcsóbb a gyalult léceknél. Sajnos ez viszont szálkás, durva felületű, így át kell gyalulnunk. E műveletet a tervrajz alapján kimért és leszabott darabokon végezzük el (ne dolgozzunk feleslegesen!). Célszerű a darabokat a tervrajznak megfelelően beszámolni. A nagyobb stabilitás érdekében minél hosszabb léceket használunk fel. A Tüzép telepeken 4000 mm-t meghaladó hossz méretű tetőlécek is kaphatók. Szerkezetünkéből adódik, hogy több helyen három találkozó léccsapozását is meg kell oldanunk. Ilyen esetben hasznos köldökcsapozást, vagy sarokvassal

történő megerősítést alkalmazunk. A váz homlokzatának léceit ezután még egyszer gyaluljuk át **(D)**. A beépítendő falrészhez, illetve a padozathoz műanyag tiplikkel rögzítjük a váz léceit. Az összeszerelés anyagai tehát: köldökcsap, süllyesztettfejű facsavar, bognárszeg és enyv.

A borítólapokat és a válaszfalakat 5 mm vastag farostlemezről, esetleg

dekoritlemezről szabjuk ki. Az ajtókhöz, polcokhoz 10 mm vastag farostlemez használunk. Először a borító- és válaszlapokat szabjuk ki és erősítjük fel enyvezéssel, apró bognárszeggel, esetleg kisméretű facsavarokkal **(E)**. Az ajtók felső szélére erősítünk 30 × 10–15 mm-es lécből keretet **(F)**. Ezzel megakadályozzuk az esetleges vetemedést és lehetővé tesszük a 20 × 20 mm-es zongorapántok felszerelését.

H

A pánt egyik szárnyát a váz 40×20 mm-es léceibe, a másikat az ajtó élébe csavarozzuk. A fiókot és a cipőtartót saját elképzelésünk szerint állítjuk össze, illetve rendezzük be **(G)**.

A heverőlap keretének felső széleire erősítsünk élére állított lécekből keretet, nehogy a habszivacs betét lecsússzon. A keret aljára erősített keresztirányú lécekre rakjunk méretre szabott 10 mm vastag farostlemez lapot. A két darab 300 mm hosszú lábat csapozással, enyvezéssel és nagyméretű facsavarokkal erősítsük a keret sarkaiba **(H)**. Képünkön is látható **(I)**, hogy a heverő belső sarkait le- és felhajtott helyzetben két-két darab $300 \times 40 \times 20$ mm-es léctartja, amelyeket csavarokkal rögzítünk a szekrénysor belső oldalaihoz.

A habszivacs betétre varrjunk huzatot. A kétfelé elhúzzható függönnyt

– 30×10 mm-es lécmögé rejtett – függönysínre rögzítsük. A felhajtott heverő „lecsapódását” akasztóval előzzük meg. Szekrényajtónként két-két, kisajtónként egy darab mágneszárat alkalmazunk.

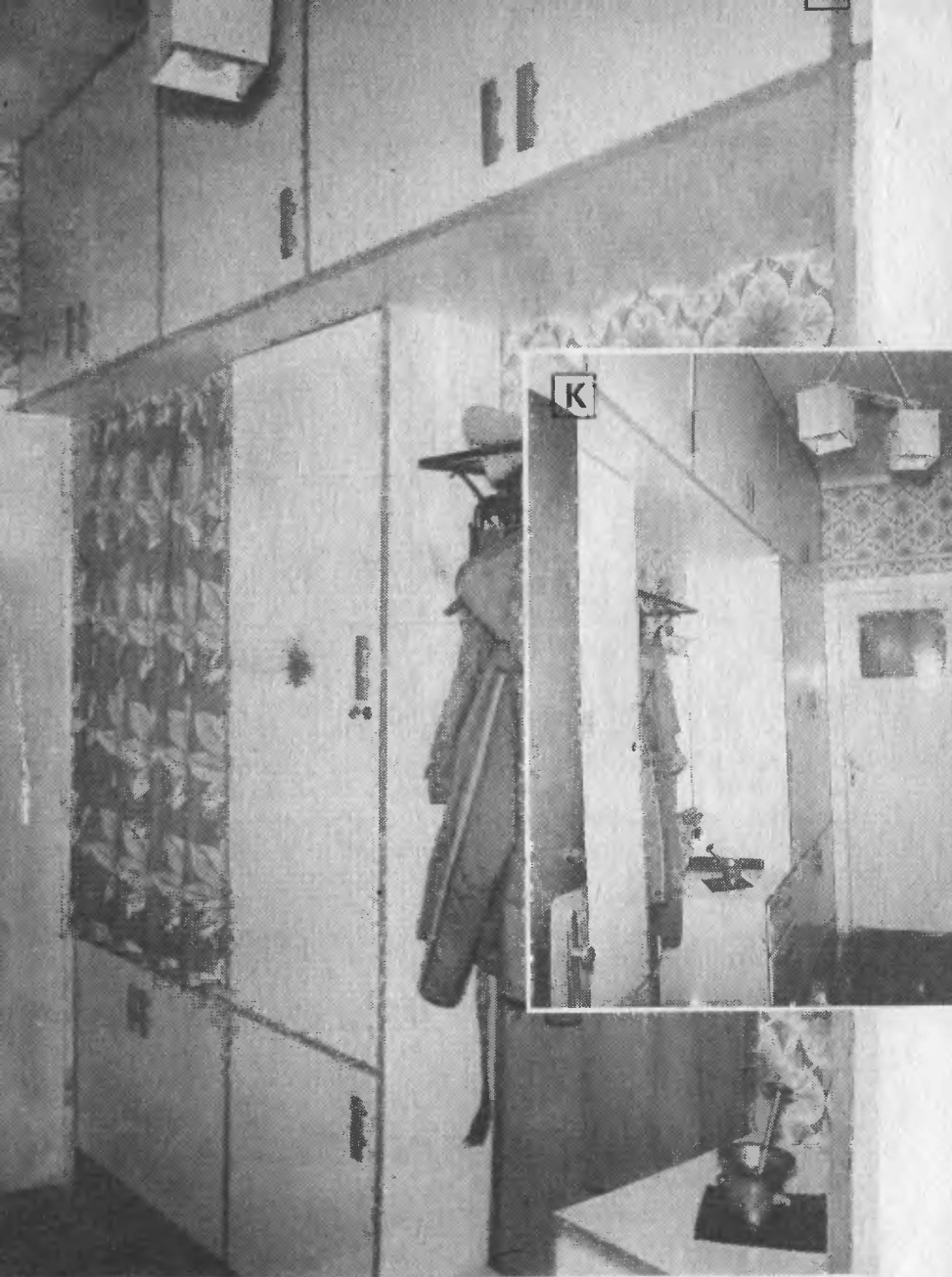
Spórolhatunk az ajtófogantyúkon is. Egy darab $100 \times 30 \times 10$ mm-es lécdarabka két vége alá enyvezzünk seprőnyélből lefűrészelt korongokat, majd megfelelő csiszolás után súlylesztettfejű facsavarokkal erősítsük fel.

Az elkészült gardrób szekrény felületét – csiszolás után – zománccfestékkel vonjuk be. A váz látszódó éleit, valamint a heverőt elütő színű festékkel kenjük át.

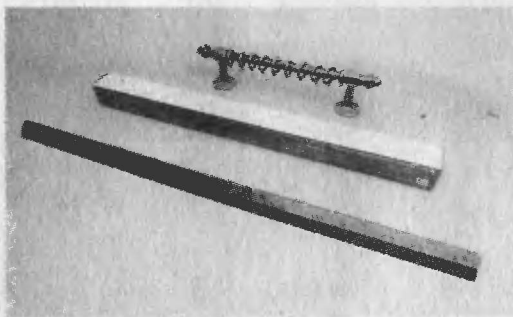
Teljes beépítés

Ez a második megoldás egy 4000×1500 mm-es előszobában valósult meg. A méretek, valamint a villany- és gázóra helye, s a befelé

I

A Vasért Vállalat ajánlata lakásfelújításhoz:

Függőnytartók: Alu eloxált, Alu tapétás, Hangulat, Styl, Romanti rúdkarnis ● **Tolóajtó vasalatok,** falba építhető trezor ● **Zsalugáter vasalatok** ● **Műanyag harmonikaajtók** ● **Cilinderbetétes, mágneses biztonsági záruk,** ajtócsukók, különféle ajtó-, ablak-, épületvasalatok ● **Alufa nyílászárók engedménnyel**

Forgalomba hozza a Vasért 1. sz. boltja
Budapest VIII., Üllői út 32. Telefon: 141-672

Megrendelhető:

Vasért Vállalat Vasalás-Tömegcikk osztályán
Budapest VIII., Üllői út 32. Tel.: 143-016

Vevőszolgálat:
130-230

FERBOK

WC-öblítő készülék

wc-ben,

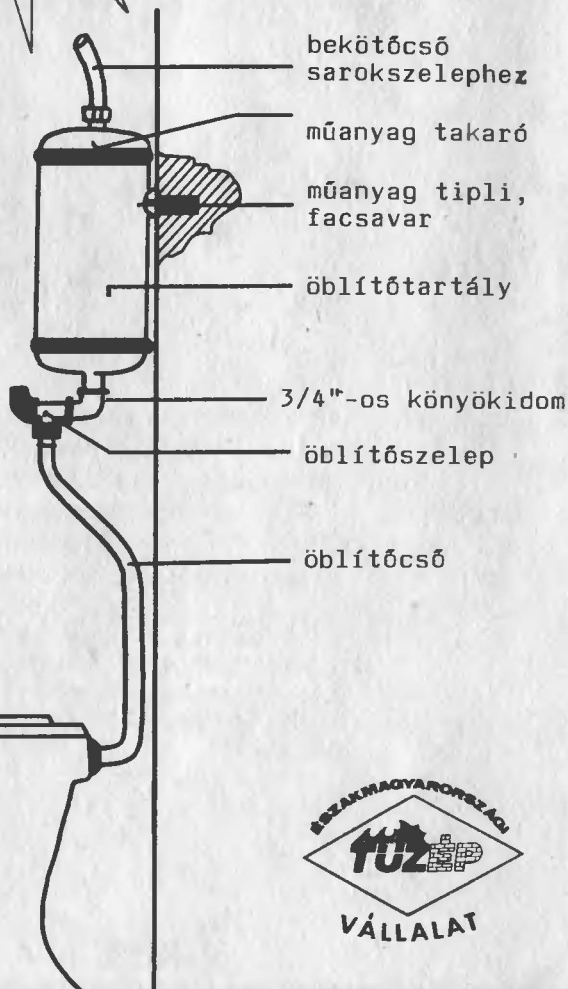
ÚJ

**működése gyors,
zajtalan**

**víztakarékos,
mégis hatásos**

**mozgó alkatrésze
nincs**

**a meghibásodás
lehetősége
minimális**

ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI
TÜZÉP
VÁLLALAT

Minden felülről vezetékelte (hagyományos) WC-ben, fürdőszobában felszerelhető.

Komplett csomagolásban megvásárolható az Észak-Magyarországi Tűzép Nógrád, Heves és Borsod-Abaúj-Zemplén megyei telepein, valamint a miskolci Fészek Áruházban.

Kiskereskedelmi egységek, közületek telexen, telefonon vagy levélben is megrendelhetik.

Egyéni vásárlók levél megrendeléseit utánvétellel teljesítjük.

Levélcím: Észak-Magyarországi Tűzép Vállalat

3501 Miskolc, Pf. 181.

Telefon: 46/87-022/31 mellék. Telex: 62265

Nógrád megyei

telepeink:

telefonszám:

Salgótarján,	
Baglyosi u. 3.	32/14-587
Szécsény, Rákóczi u. 14.	6
Balassagyarmat,	
Vörösmarty u. 1.	432
Pásztó, Úttörő u. 1.	424
Bátonyterenye,	
Rákóczi u. 3.	11
Rétság, Rákóczi u. 6.	24

Heves megyei telepeink:

Eger, Kistályai u.	36/13-176
Gyöngyös, Gyár u. 1.	37/12-550
Bélapátfalva, Május u. 1.	33/54-118
Heves, Egri u.	11-875
Kompolt, Kápolnai u. 6.	25
Füzesabony,	
Hunyadi u. 2.	148
Apc, Kossuth L. u. 18.	38/31-203
Recsk, Kőbánya u. 1.	67
Lőrinci	38/31-402
Hatvani építkezők boltja	
Hatvan, Hősmagyarok tere	38/11-276

Borsod-Abaúj-Zemplén megyei

telepeink:

Miskolc, Vágóhid u. 9.	38-542
Sajószentpéter,	
Marx K. u. 6.	48/11-034
Leninváros, Vasút u.	49/11-023
Ózd, Tanácsköztársaság út 123.	47/11-320
Szikszó, Kassai u. 64-66.	24
Bócs, Landler J. u. 5.	5
Mezőcsát,	
Dózsa Gy. u. 8.	82
Emőd, Arany J. u. 11.	42-209
Encs,	
Vöröshadsereg u. 19.	19
Putnok, Arany J. u. 67.	33
Mezőkövesd,	
Széchenyi u. 1.	93
Sátoraljaújhely,	
Pataki u. 37.	21-053
Sárospatak,	
Wesselényi u. 22.	11-540
Szerencs, Eperjes u. 8.	64
Tokaj, Áchim A. u. 49.	12
Szendről, Lenin u. 21.	10
Abaújszántó,	
Petőfi u. 52.	45

Fiókban is lehet

Azok a szerencsések, akik már több lakásban is laktak, igazolni fogják állításunkat, hogy a bentlakóknak a maga módján minden lakás többnyire szűk. Néha csak néhány négyzetdeciméternyi hely hiányzik, néha egy vagy több szoba. Nos, ez utóbbit egy jó lakáscserével, az előbbi meg leleményességgel lehet orvosolni. A lakáscseréhez sok pénz és szerencse kell, ám leleményességgel lakásunkba akár egy fél szobányi területet is „beügyeskedhetünk”.

Például, ha egy ezermesterkedő trükkal a hálókahelyeket nappal az ülősarok alá toljuk, mint a szekrény fiókjait. Mert lehet fiók(ok)ban is aludni, ha az(ok) elég nagy(ok). E célra a „társalgót” egy kellő magasságú dobogón rendezzük be, nappal az ágyakat és az ágyneműt a dobogó alatti fiókos részben tároljuk. E megoldást főként a 2,70 m-nél magasabb szobákban érdemes megvalósítani. Nagy munkát jelent, és igazán célszerűen csak a helyi adottságok figyelembevételével kivitelezhető.

A cél, hogy a terjedelmes hálókahelyek nappal ne foglaljanak feleslegesen helyet, s alvás közben se érezzük magunkat fiókba zárva. Ezt csak akkor valósíthatjuk meg, ha az ágyfiók nem szűkre szabott. Ennyit bevezet-

tőként, s most lássuk hogyan készíthetünk fiókos hálószobát.

Első változatunk **(A)** skandináv jellegű. Ez azt jelenti, hogy – legalábbis a látható felületek – natúr színében hagyott, felületkezelt fenyőfából készültek. A fiókok oldal-lapjait, s a dobogó válaszfal lapjait esetleg olcsóbb faforgácslapból is kialakíthatjuk. Az ideális azonban a fenyődeszka vagy a vastag rétegelt lemez. A részletes anyagjegyzéket táblázatunk tartalmazza, ezért leírásunkban csak a dobogó összeállítását ismertetjük részletesebben.

Munkánkat a három fiók anyagainak leszabásából kezdjük el. A gondosan lecsiszolt felületű darabokból először a fiókok előlapjait (2, 3, 4) állítsuk össze. Ezek mindegyikét élben egymáshoz ragasztott, s köldökcsapokkal is megerősített deszkából készítsük el. Az előlapok mindegyikét gérbévágott keretek (13, 14, 15, 16, 17, 18) díszítik, s egyben erősítik is azokat.

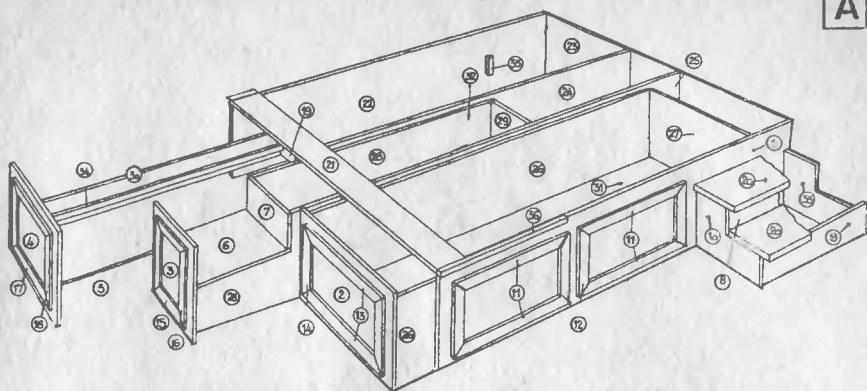
A bemutatott változat csak egy fekvőhelyet tartalmaz. Ha viszont az ágy fiókjait az ágynemű tárolására is alkalmassá tesszük, azaz az ágybetétet tartó léceket keretre erősítjük, s az ágy oldallapjait szélesebb deszkából szabjuk le, két fekhelyet kapunk. A középső fiókot éjjeliszekrényként, s egyéb pl. takarók tárolóhelyeként hasznosíthatjuk.

A két szélső fiók oldal- és hátlap-

A

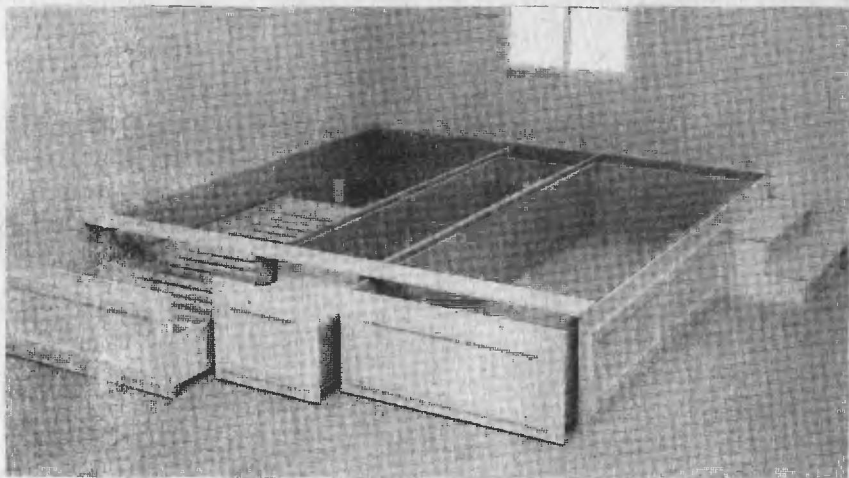
jait (5, 19, 26, 27, 30) tehát az igényeinkhez igazodva szabjuk le. A középső fiók oldalait (29) és hátlapját (29), valamint az éjjeliszekrényt pótló mélyített elülső asztallapját (6) és zárólapját (7) állap kö-

tésben köldökcsapokkal erősítsük egymáshoz. Ezután a fiókok fenéklapját (31, 32) illesszük az oldallapok közé, néhány szeggel ideiglenesen rögzítsük a helyükre.

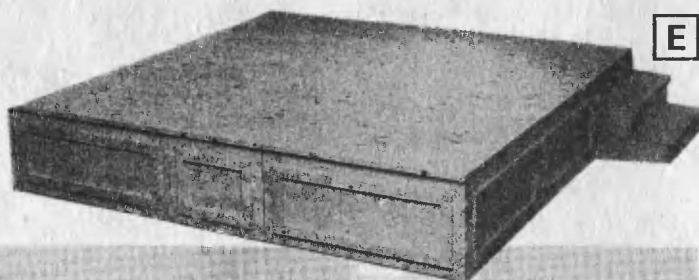
Az ágy(ak) rácsának támléceit

B

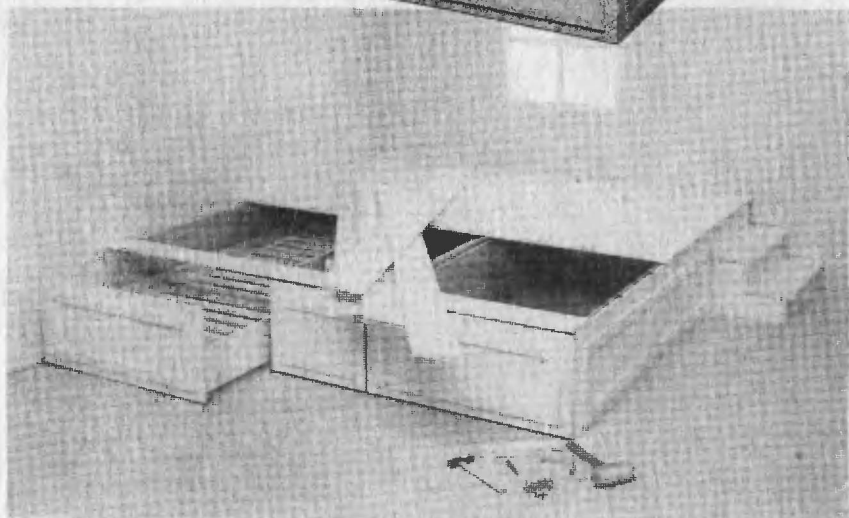

C

E

D

(34) csavarozzuk az oldallapok belső oldalára. Ha az ágyneműtartós változatot kívánjuk elkészíteni, akkor a heveder léceket két-két $25 \times 100 \times 2000$ mm-es hosszanti hevederdeszkára erősítsük fel, majd az ágybetétek rácsát próbaként tegyük a fiókok támléceire. A fiókokat ezt követően fordítsuk meg, s csava-

rozzuk helyükre a bútorgörgőket. A fiókokat most újból szedjük szét darabokra, majd mindegyiket csiszoljuk le, s felületkezelés után a darabokat véglegesen ragasszuk össze.

Következik a dobogó darabjainak leszabása. A „takart” oldallapokat (22, 24, 25) és a hátlapot (23)

faforgácslapból, az elülső oldallapot (1) viszont deszkából, élt élhez illesztve ragasszuk össze. Ez utóbbi darabot gérbevágott léckeretekkel (11, 12) is erősítsük meg. A lesabott darabokat a dobogó leendő helyén az élükre néhány szeggel felerősített léccel fogjuk össze, majd a fiókokat a válaszfalak közé gurítva **(B)** ellenőrizzük, elég hosszú-e a hátlap. Ha ugyanis a fiókok kissé szélesebbek a névleges méretnél, akkor a pontosan méretre vágott hátlap esetleg rövidnek bizonyulna. A próba után a hátlapról fűrészeljük le a felesleges anyagot, s köldökcsapokat alkalmazva ragasszuk össze végleg a dobogó káváját. Az oldallapját felületkezeljük, majd toljuk helyükre a fiókokat **(C)**, s az oldallapokat elöl egy hajópadló deszkával (21) fogjuk össze. A padlóléc éléről az eresztéket gyaluljuk le. A dobogó tetejét, a faltól kiindulva fedjük le simára gyalult, csiszolt hajópadló lécekkel **(D)**.

A léceket szegekkel is megerősítve ragasszuk a dobogó oldallapjainak élére. A legszélső padlólécet szükség esetén hosszában kettévágva szabjuk a kellő szélességűre. A padlóburkoló lécek bütűjét egy szegélyléccel (36) fedjük le.

A dobogó elég magas, ezért lépcső is kell hozzá. Ennek majd minden darabját fenyődeszkából vágjuk le. A két oldallapot (10, 33) deszkából, illetve faforgácslapból, a fellépőket (20) és a homloklapokat (8, 9) fenyődeszkából készítsük el. A lépcső két oldallapjára először a legalsó fellépő- és az alsó homloklapot csavarozzuk fel, majd a következő homloklap és fellépő kerüljön sorra.

A fellépők rögzítésére süllyesztett-felű sárgaréz facsavarokat használunk. A homloklapokat meg ragasztva, s a fellépők hátsó éléhez szögezve erősítsük fel. A lépcsőt a dobogó elülső oldallapjához illesztve annak belső oldala felől, a lépcső oldallapjának élébe hajtott facsavarokkal rögzítsük **(E)**.

Dobogó alá rejtett hálósobánk ezzel tulajdonképpen kész is. Ám ha van még energiánk, no meg pénzünk, célszerű a megemelt területet esztergált oszlopos korláttal körberkeríteni. A korlát szilárdsága érdekében az oszlopokat két sorban váltakozva erősítsük a talplécebe és a könyöklőlapba.

Az oszlopok végeire esztergált csapok fészkeinek elkészítéséhez Forstner-fúrót használjunk. A talp- és könyöklő deszkákat fogjuk össze, majd az oszlopfuratok bejelölése után készítsük el másfél anyagvastagságnyi mélységben az összes csapfészket.

A két korlátot sík felületen, az alkatrészeket pontosan derékszögbe állítva ragasszuk össze. A kész korlátokat gérbevágva illesszük egymáshoz, majd facsavarokkal rögzítsük a dobogóra. Ne feledkezzünk meg a könyöklő oldalsó, felnyitható „ajtajáról” s annak két oszloppárjáról sem, bár ezt nem feltétlenül szükséges elkészítenünk.

A korlát mindenképpen előnyös, mert a lépcső használatára kényszerít, s egyben építményünk díszé is. Az oszlopok persze más formájúak is lehetnek. Az esztergált oszlopok helyett barkácsboltokban készen is kapható, alakra mart lapos korlátelemezeket is felhasználhatunk. Ez eset-

ben a talp- és könyöklődeszkára még egy-egy 50 × 50 mm-es lécet is erősítsünk fel, s a korlátelemezeket e lécekhez csavarozzuk.

Skandináv jellegű dobogót csak hasonló stílusú és anyagú bútorokhoz lehet stílusterés veszélye nélkül készíteni. A natúr fenyőfa helyett sötétebb tónusúra pácolt és fényezett fából kialakított „építmény” már könnyebben illeszthető a mai bútorzatokhoz, ám ha azok egyszínű, fóliázott felületűek, akkor célszerűbb ha magunk is hasonló anyagból „építkezünk”. Nem árt, ha stílust is váltunk, s jobban a padlóhoz simuló változatot készítünk. Második dobogónk e kívánalmaknak felel meg **(F)**.

E változatot hosszúkás szobák végébe célszerű telepíteni. A szoba ajtaja lehetőleg ne a leendő dobogó mellett legyen, mert különben este a kihúzott ágyaktól nem tudjuk majd kinyitni. A dobogót ajánlatos a szoba léptékhelyesen kicsinyített alaprajzába tervezni, mégpedig úgy, hogy a berendezési tárgyakat is a helyükre téve rajzoljuk meg. Így persze a közlekedő folyosók szélessége nehezen érzékelhető, ezért a kihúzott ágyak helyét a szobában zsinnyel tűzzük ki, s úgy azonnal kiderül, hol szűk a mozgástér. Ne feledjük, éjjel többnyire alszunk ugyan, de ha ki kell mennünk a szobából, ne az ágyakon kelljen majd keresztüllépkednünk. Továbbá az sem mellékes, hogy ágyazáskor csak a fiókokat kell kihúznunk, vagy e művelethez a fél szoba előzetes átrendezésére is szükségünk lesz. Mindent alaposan gondoljunk át, majd az adottságokhoz igazodó terv

alapján készítsünk méretezett rajtot minden darabról. Segítségül leírásunkban a lényeges méreteket is megadtuk.

A dobogó 300–350 mm magas legyen. Anyagául fóliázott és natúr faforgácslapot válasszunk. Fóliázott anyag csak a fiókok előlapjához és

a rövidebb oldallaphoz kell, a többi alkatrészt sima faforgácslapból készíthetjük el. Az ágyakat lehetőleg 1000 mm szélesre és kb. 2000 mm hosszúra méretezzük. Mivel az ágyak fiókjai alacsonyak, s a 150–200 mm vastag ágybetétek alá már nem rakhatunk semmit, az ágy-

nemüket a két szélső fiókban kell majd tárolnunk. Az ágyneműtartó fiókjait úgy méretezzük, hogy a paplanok hosszában félbe-, vagy harmadoltan hajtvva, a párnák meg félbehajtvva elférjenek a fiókokban. A dobogó egyik – mégpedig a szabad oldala felőli – sarkát célszerű 15–30 fokban „levágni”, mert így megszüntetünk egy balesetveszélyes, kiálló részt **(G)**.

Az ágyfiókok 250–280 mm magasak, s legalább 2000 mm hosszúak legyenek. Előlapjuk két oldalon 8–8 mm-rel, felül meg 40 mm-rel nagyobb a fiók szélességénél, illetve magasságánál. Az él-lap kötésben összeerősített fiókkoldalakra belül 30 × 30 mm-es léckeret kell, amelyre majd az ágyfiókoknál 12 mm vastag faforgácslapból, az ágyneműtartóknál pedig 5 mm-es farostlemezről szabott fenéklapot erősítünk. Az ágyfiókok léckereteit, illetve fenéklapjait középen két-két támléccal is erősítsük meg. A fenéklapokat facsavarokkal is megerősítve ragasszuk a fiókok oldallapjaihoz és a keretlécekre. Az ágyak végébe egy-egy ferdén beállított párna támlap is kell. A fiókkoldalak élébe súllyesztett búrtorgörgők max. 10 mm-nyire emeljük meg a fiókokat.

Az ágyneműtartók oldallapjainak szélessége azonos az ágyfiókokéval, fenéklapjai 5 mm-es farostlemez táblák, alulról 30 × 30 mm-es háromszögű saroklécekkel megerősítve. A fiókok oldallapjait él-lap kötésben kőldökcspozva állítsuk össze, a sarkokat pedig háromszögű saroklécekkel is erősítsük meg. Ezután az előlapokat csapozzuk a fiókokra, de majd csak a nyers fafelüle-

tek lakkozása után ragasszuk véglegesen a helyükre. A fiókokat alaposan csiszoljuk le, majd kétszer kenjük be szintelen lakkal. Az első lakkréteget száradása után gondosan csiszoljuk át. Ha a második réteg után a felületek még nem elég simák, akkor újból csiszolnunk kell.

Amíg a fiókok lakkozása szárad, az előlapokra szereljük fel a húzófogantyúkat és a darabok élére ragasszuk fel az élfóliát, majd az előlapokat véglegesen ragasszuk a fiókokra.

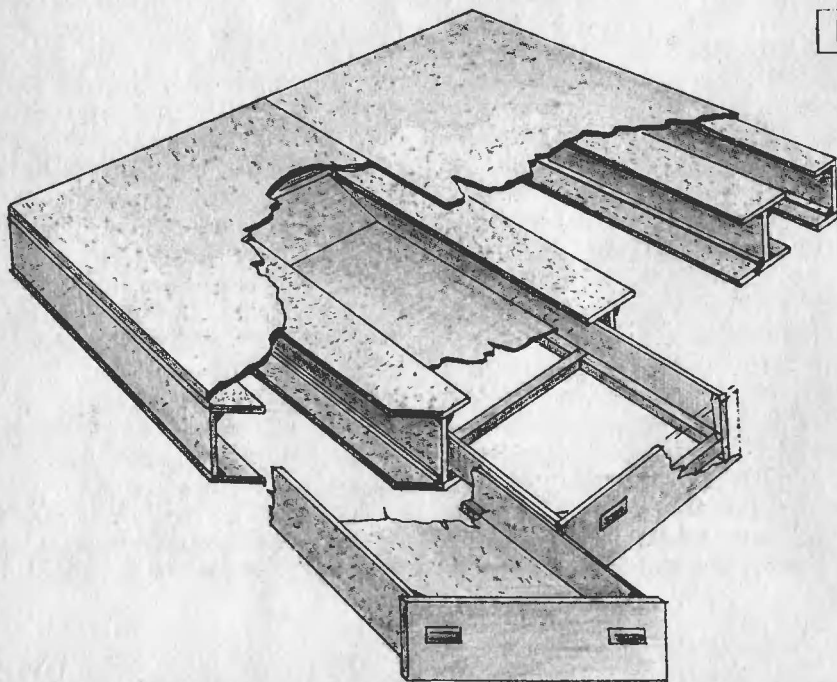
A fiókok tehát készen vannak, követhet a dobogó támpillérenek kialakítása. Ezek tulajdonképpen U és I idomok. Talpaik 200 mm szélesek, magasságuk pedig az alsó talpakra helyezett fiókok előlapjának felső élénél 2–3 mm-el magasabb. Az támidomokat él-lap kötésben kőldökcspokokkal és a sarkokba ragasztott háromszögű saroklécekkel megerősítve ragasszuk össze, elülső éleiket meg fedjük le élfóliával. Vigyázzunk, a lecsapott sarok menti támidom egyben a dobogó oldallapja is, ezért ezt a darabot fóliázott faforgácslapból szabjuk le, vagy felületét utólag mázoljuk le. A felállított támidomok közé egymás után csúsztassuk be a fiókokat, majd a támodkat felül ideiglenesen lécekkel rögzítve próbáljuk ki, hogy a fiókok könnyen mozgathatók-e. A szükséges igazítások elvégzése után jelöljük át az idomok helyét a padlóra, majd az idomokat csavarokkal rögzítsük a helyükre. Ha esetleg padlószőnyeg van a szobában, a dobogó alatti rész felesleges. A kivágott padlószőnyegdarabot majd a dobogóra terítve hasznosíthatjuk. A támidomok felerősítéséhez ez esetben a

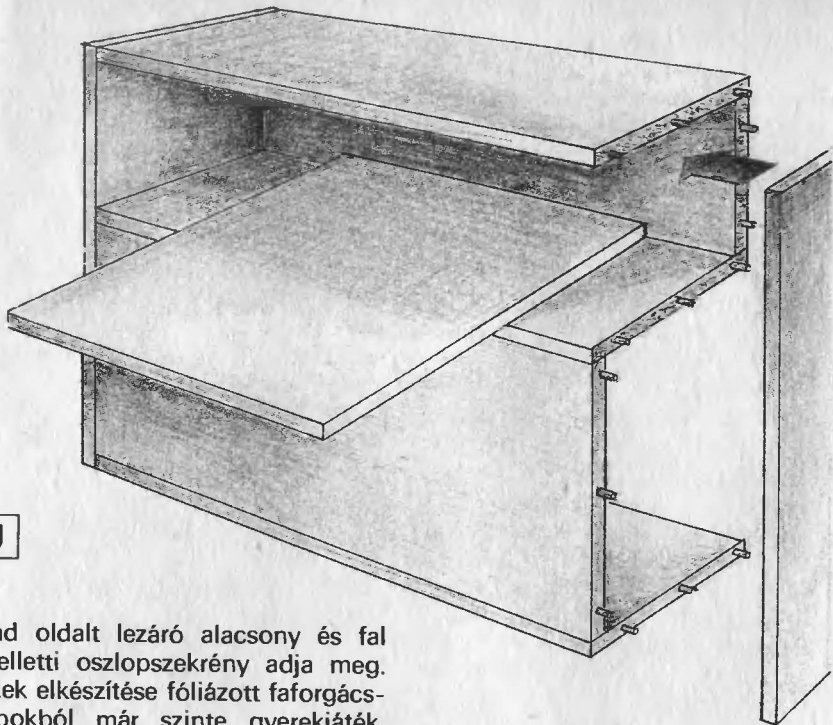
padlózatba fúrunk lyukakat, azokba üssünk műanyag tipliket, s minden elemet a tiplikbe hajtott facsavarokkal rögzítsünk. A fiókokat újból toljuk a táмок közé, s ellenőrizzük, nem szorul-e valamelyik. Az igazítások elvégzése után a falhoz simuló támot még néhány facsavarral rögzítsük a falhoz is, s nem árt, ha a támidomok fal felőli végét is – felszavazott lemezszegeletekkel – a falhoz erősítjük.

Következhet a dobogó járófelületének, azaz fedőlapjának leszabása. Ez ideális esetben – ha nem méreteztük túl szélesre az ágyneműtartókat – megegyezik a legnagyobb faforgácslap szélességének kétszeresével, így két tábla ki is adja a teljes fedlapot. A két táblát csúsztassuk a táмок tetejére, s a fal melletti lap élét igazítsuk a fal síkjához. Előfordul, hogy a fal hullámos, s a sarok nem

pontosan derékszögű. Ezen úgy segíthetünk, hogy ácsceruzánkat a legnagyobb hézag méreténél valamivel vékonyabb lécre, azt meg a falra fektetve másoljuk át a fal egyenetlenségeit a forgácslapra. A felesleges anyagot fűrészeljük le, majd a táblát újból toljuk a helyére, s szükséges hosszát a betolt fiókok előlapját vonalzóként használva jelöljük be. A felesleges anyagot fűrészeljük le, majd a táblákat súllyesztettfejű facsavarokkal véglegesen rögzítsük a támidomok tetejére (II). A dobogóra terítsük fel a szőnyegpadlót, s elülső széleit kb. 50 mm széles sávban ragasszuk a faforgácslapra. A szőnyeget a fal felőli oldalak mentén feszítsük ki, majd facsavarokkal felerősített parketta szegélylécekkel rögzítsük.

Dobogónk azonban így még nem teljes, hiszen végső formáját a sza-

J

bad oldalt lezáró alacsony és fal melletti oszlopszekrény adja meg. Ezek elkészítése fóliázott faforgácslapokból már szinte gyerekjáték. A zárt polcos, írólapos kissekreényt úgy méretezzük, hogy a lecsapott sarkok felőli oldalt teljesen lezárja. Az írólapja kb. 700 mm magas legyen, s felette még 250 mm magas hely maradjon **(H)**. A szekrényke mélysége a 400 mm-t ne haladja meg. Hátlapja váltva osztott, a felső polcot a dobogó felől egy keskeny hátlap zárja le, míg a nagyobb darab az írólap alatti részt fedi le.

A polcos szekrény darabjait él-lap kötésben, köldökcsapokkal, ragasztva erősítsük össze. Először a fenék- és a nagyobb hátlapot erősítsük össze, majd ez utóbbinak felső részéhez csatlakoztassuk a polcot, annak élére meg a kisebb hátlapot ragasszuk fel, s a fordított S alakza-

tot a fedőlappal zárjuk le. A két oldallap felerősítése után már szilárdan áll a kis szekrényke. Élfóliázás után a max. 700 mm széles írólapot is csavarozzuk a helyére, a szekrénykét meg a dobogóra állítva rögzítsük **(J)**.

A mennyezetig érő szekrény mint egy a falból kiálló oszlop, térben kisé lehetárolja a dobogót. Szélessége azonos az alatta levő fiókéval, mélysége meg az előzőekben összeállított polcos szekrényével megegyező. Elkészítésekor az oldallapok és a polcok méretazonosságára ügyeljünk nagyon, no meg arra, hogy a köldökcsapok furatai az egymáshoz illeszkedő alkatrészekben azonos

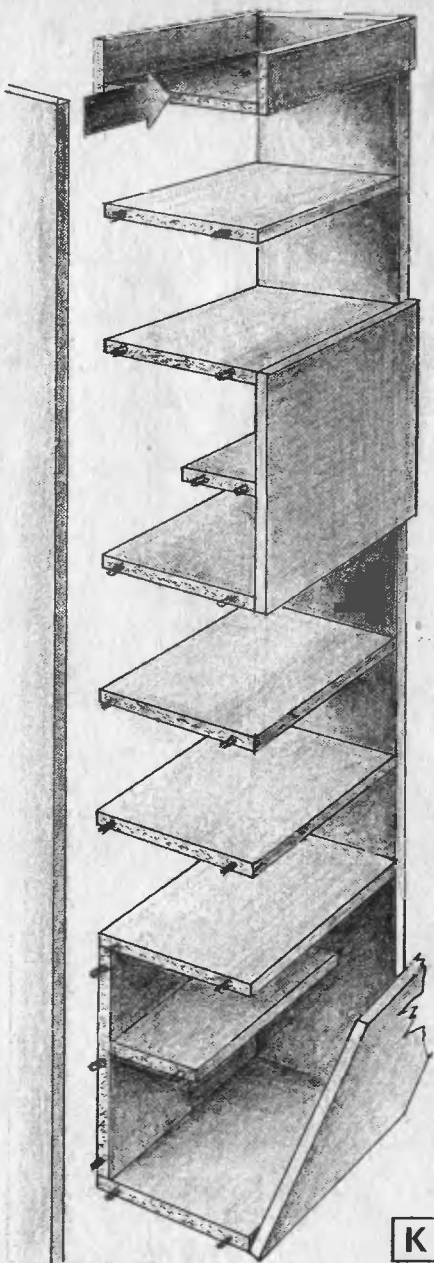
A rusztikus dobogó anyagjegyzéke

Jel	Db	Megnevezés	Méret (mm)	Anyag
1	1	oldallap	18-25 × 450 × 2500	rét. lem. vagy fenyődeszka
2	1	előlap	18 × 25 × 420 × 970	
3	1	előlap	18-25 × 420 × 515	
4	1-2	előlap	18-25 × 420 × 980	
5	1	ágy oldallap	18 × 200 × 2000	rét. lemez
6	1	betétlap	18 × 450 × 485	
7	1	homloklap	18 × 120 × 450	
8	1	homloklap	18 × 160 × 700	
9	1	homloklap	18 × 135 × 700	
10	1	oldallap	18-25 × 295 × 380	fenyődeszka vagy rét. lem.
11	4	keretléc	20 × 50 × 825	fenyőléc
12	4	keretléc	20 × 50 × 350	
13	2	keretléc	20 × 50 × 870	
14	2	keretléc	20 × 50 × 320	
15	2	keretléc	20 × 50 × 415	
16	2	keretléc	20 × 50 × 320	
17	2	keretléc	20 × 50 × 880	
18	2	keretléc	20 × 50 × 320	
19	1	hátlap	18-25 × 200 × 940	rét. lem. vagy fenyődeszka
20	2	lépcső fellépő	25 × 225 × 700	fenyődeszka hajópadló
21	15	padló	25 × 180 × 2500	
22	1	oldallap	21 × 450 × 2500	faforgácslap
23	1	hátlap	21 × 450 × 2500	
24	1	válaszfal	21 × 450 × 2500	
25	1	válaszfal	21 × 450 × 2500	
26	2	fiók oldallap	16 × 370 × 2475	faforgácslap vagy rét. lem.
27	1	fiók hátlap	16 × 370 × 908	
28	2	fiók oldallap	16 × 370 × 2475	
29	1	fiók hátlap	16 × 370 × 453	
30	1	fiók oldal	16 × 200 × 2000	rétegelt lemez
31	1-2	fenéklap	12 × 940 × 2475	
32	1	fenéklap	12 × 485 × 2475	
33	1	lépcsőoldal	21 × 295 × 380	faforgácslap
34	2	támléc	30 × 45 × 2000	fenyőléc
35	2	ütközőléc	30 × 45 × 150	
36	1	szegélyléc	25 × 25 × 2500	

helyre kerüljenek. Ezt fúrósablon használatával biztosíthatjuk legjobban.

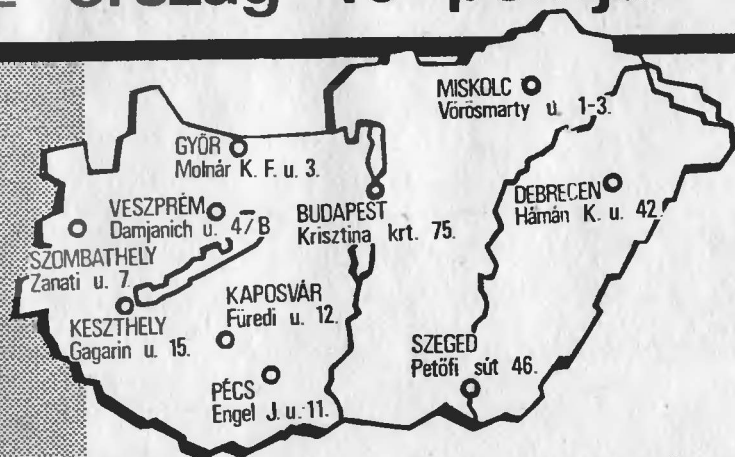
Az alkatrészek leszállítása, előfőllítása, s az összes köldökcsapfurat elkészítése után a szekrényt az egyik oldallapra fektetve állítsuk össze. Először a fenéklapot, s az ahhoz csatlakozó hátlapot, majd az alsó rész fedőlapját és a polcokat ragasszuk fel. Az utolsó polcot, pontosabban a tetőlapot elől-hátul egy egy alacsony fedőlappal zárjuk le, végül ragasszuk helyére a másik oldallapot is **(K)**. Ha a ragasztó már megkötött, szereljük fel a zárt szekrényrészek ajtajainak pántjait, ajtókitámasztóit, mágneszárait, fogantyúit is. Végül a kész szekrényt óvatosan csúsztassuk a helyére, s az oldallapok felső éle és a mennyezet közé ütött kis faékekkel rögzítsük.

Most már nem marad más dolgunk mint takarítani, majd berendezni a mini társalgót. Ehhez elég néhány kényelmes ülőbútor, egy kis dohányzóasztal, néhány dísz tárgy, szobanövény, s a régi szobánkra rá sem lehet ismerni. Egy szobából így lesz másfél, a hálószoba meg pillanatok alatt elővarázsolható, s napközben mégsem foglal feleslegesen hasznos terület.

Prometheus

tűzeléstechnikai szaküzletek az ország 10 pontján

**Értesítjük kedves vásárlóinkat, hogy a
tűzeléstechnikai cikkek mellett a VÖRSAS GT
által gyártott - vízhez, gázhoz alkalmazható-
KPE cső-összekötőket is árusítunk az aláb-
bi méretekben:**

KPE-Acél összekötők: 20-110

Acél 3/4"-108

KPE összekötő idomok (karmantyúk): 32-110

KPE „T” idomok (szűkítő „T”-k): 63/20-32

90/32-63

32/20

KPE „T” idomok: 20-90

Szűkítő idomok: 110/90, 110/63, 90/63, 90/32, 63/32, 32/20

Csővég elzáró idomok: 32-110

Alföldi

ÉPÍTKEZIK?

**Kössön
építő-anyagbiztosítási
szerződést Bács, Békés, Csongrád megyei
telepeinken!**

**Az építkezés ütemének megfelelően
biztosítjuk az építőanyagokat. Telepeinken
szakembereink készséggel adnak felvilágosítást.**

Telepeink:

Bács megye

102. 6000 Kecskemét, Kiskőrösi út	76/21-401, 22-360
110. 6500 Baja, Nagy L. u. 26-28.	79/11-799
114. 6300 Kalocsa, Uttörő u. 2.	távhívás 76
115. 6100 Kiskunfélegyháza, Izsák út	76/62-783
117. 6090 Kunszentmiklós, Rákóczi u.	távhívás 39
118. 6200 Kiskőrös, Izsáki út	78/11-860
120. 6050 Lajosmizse, Baross tér	távhívás 21
122. 6400 Kiskunhalas, Kötönyi út	21-458
124. 6430 Bácsalmás, Bajnoki u.	távhívás 78
126. 6320 Solt, Vásártér	távhívás 6
128. 6237 Kecel, Vasút u. 42-44.	távhívás 23
131. 6080 Szabadszállás, Kölcsy tér 1.	távhívás 54

Békés megye

301. 5600 Békéscsaba, Berényi út	66/25-852
307. 5700 Gyula, Henyei M. u. 2.	66/61-973
309. 5900 Orosháza, Temető sor 2.	távhívás 288
313. 5630 Békés, Verseny u. 1.	66/41-841
314. 5500 Gyoma, Ipartelep	67/31-461
315. 5800 Mezőkovácsháza, Árpád u. 2.	távhívás 3
316. 5720 Sarkad, Ősi u. 2.	távhívás 34
317. 5520 Szeghalom, Ady u. 3.	távhívás 192
318. 5540 Szarvas, Vágóhíd u. 2.	távhívás 87

Csongrád megye

201. 6700 Szeged, Rókus pályaudvar	62/23-711
202. 6900 Makó, pályaudvar	65/11-791
203. 6800 Hódmezővásárhely	62/41-162
205. 6600 Szentés, Sopron sor	távhívás 16
206. 6640 Csongrád Széchenyi u. 2.	63/31-819
207. 6791 Kiskundorozsma, Tolbuhin u. 4. (FERRO METALO)	62/61-043
Fészek Áruház 6000 Kecse- mét, Kurucz körút 8.	76/20-981

Mintaboltok

112. 6500 Baja, Nagy L. u. 26-28.	79/11-563
122. 6400 Kiskunhalas, Kossuth u. 4.	távhívás 22-250
126. 6320 Solt, Vásártér	távhívás 6
305. 5600 Békéscsaba, Tanácsköztársaság útja 43.	66/21-587
201. 6700 Szeged, Építőanyag Áruház Szatymazi út 12.	62/10-435

Az Alföldi Tüzép Vállalat új szolgáltatása:

közvetlenül a gyártóműtől megszervezzük az égetett falazóanyagok, Mátra gázbeton, Ongropanoráma nyílászárók, VÁÉV-BRAMAC betongerendák, födémpanelek és Alaplast hőszigetelő ablakok házhoz szállítását.

Hívja az éjjel-nappal működő vevőszolgálati telefonunkat!

Száma: 76/21-421

Telex: 26-224

Levélcím: 6000 Kecskemét,
Nagykőrösi u. 32.

Építkezéshez, felújításhoz, karbantartáshoz szükséges anyagokkal és szolgáltatásokkal várják az építkezőket az Éptek Házépítők Boltjaiban.

Budapest

Éptek Házépítők Boltja

XIII., Váci út 30-32. Telefon: 403-750

Éptek Kiskereskedelmi árusítás

X., Jászberényi út 17. Telefon: 571-111/240

Aisózsolca

Éptek Házépítők Boltja

Gyár u. 2. Telefon: 46/15-455

Budapest

Rákosmenti Áfész

XVII., Táncsics M. u. 45/a Telefon: 286-615

Bátonyterenyé

Nógrád megyei Iparcikk Kereskedelmi Vállalat

Rákóczi út 2. Telefon: 519

Berettyóújfalu

Berettyóújfalu és Vidéke Áfész

Dózsa György út 27. Telefon: 626

Békéscsaba

Békéscsaba és Vidéke Áfész

Kétegyházi út 16. Telefon: 66/24-373

Dunaújváros

Dunaújvárosi Munkásszövetkezet

Papírgyári út Telefon: 25/18-231

Eger

Heves Megyei Zöldért

Külsősor út 8. Telefon: 36/12-951

Gyöngyös

Heves Megyei Zöldért

Karácsondi u. 1/a Telefon: 37/11-083

Hódmezővásárhely

CSOMIÉP

Makói úti ipartelep Telefon: 62/41-555

Kaba

Püspökladányi Haladás Áfész

Vöröshadsereg u. 82. Telefon: 22

Kaposfűred

Kaposvár és Vidéke Áfész

Úrge major Telefon: 19

Kiskunhalas

Kunéptek

Kéve u. 39. Telefon: 11-556

Kossuth u. 29. Telefon: 11-411

Mezőtúr

Mezőtúr és Vidéke Áfész

Dózsa György út 23. Telefon: 64

Orosháza

Orosháza és Vidéke Áfész

Csorvási út 3. Telefon: 972

Pápa

Komfort Iparcikk Kereskedelmi Vállalat

Győri út 4. Telefon: 89/24-251

Pécsvárad

Pécsváradl Épszöv

Ipartelep 1. Telefon: 48.

Székesfehérvár

Korona Iparcikk Kereskedelmi Vállalat

Széchenyi u. 138. Telefon: 22/13-235

Szeged

Déléptek

Budapesti út 8. Telefon: 62/13-644/180

Szolnok

Szolnok Megyei Áfész

Téglagyári út 13. Telefon: 56/18-584

Szombathely

Vaséptek

Pinkéfi út Telefon: 94/12-166

Vác

Pest Megyei Iparcikk Kereskedelmi V.

DCM C telep Telefon: 27/13-584

Veszprém

Veszprém és Vidéke Áfész

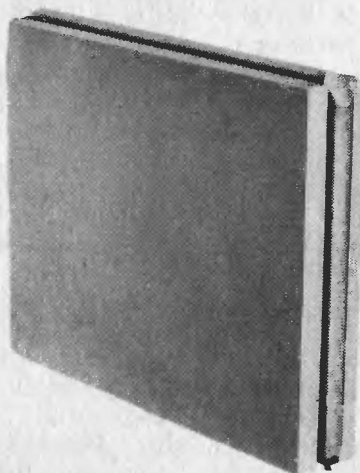
Expo Áruház

Vörös Október u. 88. Telefon: 80/11-214

**Részletes felvilágosítás
az Éptek Vevőszolgálatánál:
a 773-492 vagy a 774-922
telefonszámon**

Válaszfalazáshoz,
tetőtér beépítéshez
az ideális építőanyag az

ALBA FAL

Forgalmazzák

**A TŰZÉP-TELEPEK
ÉS AZ ALBA BOLTOK:**

Székesfehérvár, Seregélyesi út

Telefon: 22/16-140

Budapest, Soroksári út 17.

Telefon: 139-234

Mi van az ágy alatt?

Bútoraink közül talán fekhelyet a legkönnyebb készíteni. No persze nem agyonkárpított franciaágyat, hanem sokkal szolidabb heverőt. Ha vállalkozunk rá, az ágybetét alatti, s a káva által határolt részt ágy-neműtartóként vagy a gyermekszobában pl. játékraktárként is hasznosíthatjuk (A).

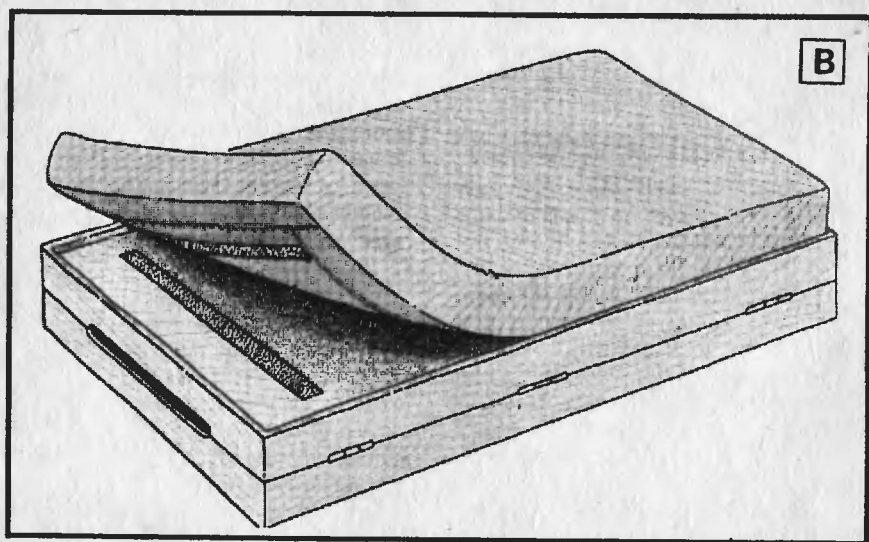
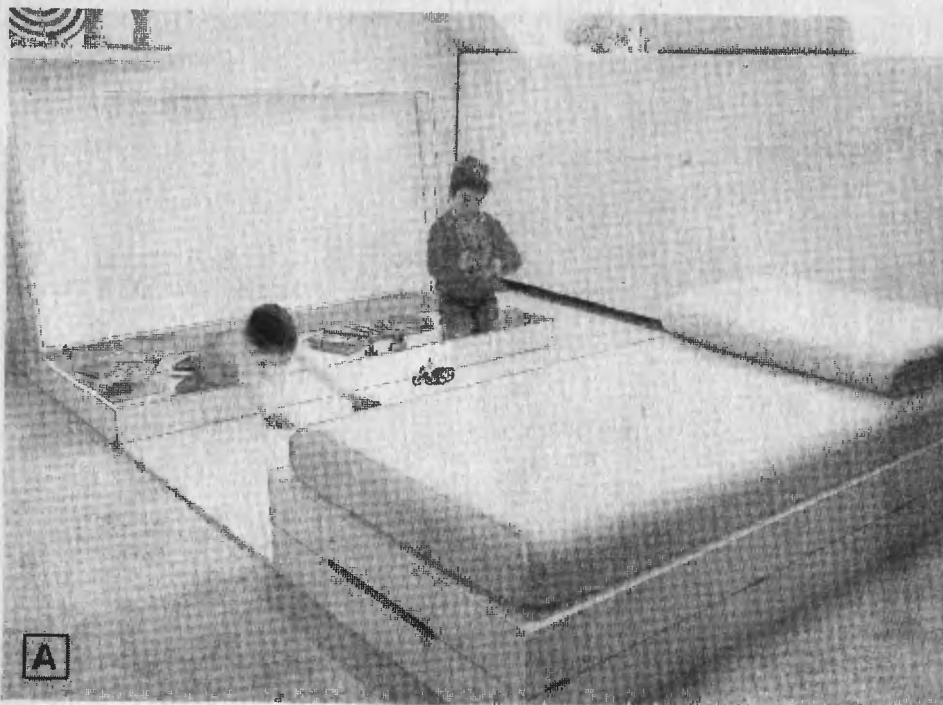
A heverő 842 mm széles, 1892 mm hosszú és 400 mm magas. Anyaga 21 mm vastag fóliázott felületű tripo faforgácslap. A káva oldal-lapjai és az ágybetét alatti fedőlap egyetlen, 1650 × 2650 mm-es táblából kitelnek. A káva fenéklapjának anyagaként 3–5 mm-es farostlemez is megfelel. A heverő sarkainak megerősítéséhez 50 × 50 mm-es, a fedő- és fenéklapok alátámasztásához pedig 20 × 20, 20 × 30 és 20 × 40 mm-es lécek szükségesek. Az alkatrészek összeerősítéséhez 8 mm átmérőjű köldöksapokat, 4 × 40-es sülyesztettfejű facsavarokat és két-komponensű műgyanta ragasztót használunk. Az élek lefedéséhez szerezzünk be élfóliát. Ha nincs felhasználható, jó a sima is, de akkor Palmatex ragasztóról is gondoskodjunk. Ha nagyon igényes munkát akarunk végezni, akkor a nyers fafelületek lakkozásához szintelen lakk is kell. A két káva egymáshoz erősítéséhez 3–4 csuklóspántra vagy

egy-két zongorapántra is szükségünk lesz.

Munkánkat az ágybetétet tartó fedőlap és az egységesen 188 mm széles oldallapok leszabásával kezdjük el. A faforgácslap táblán a fedőlapot és a négy hosszú előlapot úgy jelöljük be, hogy leszabásuk után ne maradjon hulladék. Hosszuk egyformán 1850 mm. A rövidebb oldallapok hossza 842 mm, s ezeket a tábla megmaradt részéből úgy vágjuk le, hogy kevés hulladék maradjon, s fűrészelni se kelljen feleslegesen. A legcélszerűbb persze, ha a faforgácslapot a beszerzési helyén vagy legalábbis a közelében levő asztalosnál vágatjuk le. Ez több előnnyel jár, ugyanis a levágott darabokat könnyebb szállítani, biztosan egyenesek lesznek a vágott élek, s a hosszú vágásokkal nem nekünk kell kínlódnunk.

A rövidebb oldalakat párosával fogjuk össze, s lyukfűrészszel vágjuk ki a 30 mm mély, s kb. 400 mm hosszú, 30 mm sugárral lekerekített nyílásokat. Az oldallapokat illesszük élükkel egymáshoz, s a lekerekítést igazítsuk ki, majd a másik két oldal-lapból is kanyarítsuk ki az előzőkével azonos nyílást.

Az egyik hosszanti oldallapba csak két, kb. 150 mm hosszú és 30 mm magas bevágást kell készítenünk, mégpedig a felezővonalra szimmetrikusan, s egymástól 700

mm-re. E nyílások a felsőrész nyitását könnyítik meg. Az oldallapokat él-lap kötésben köldökcsapokkal megerősítve ragasszuk össze, s így két azonos méretű keretet kell kapnunk. A felső keret sarkaiba erősítünk 30×30 mm-es háromszögű sarokléceket, az alsóba pedig 50×50 mm-es fenýöstafilból levágott darabokat. Az alsó keretnél a staflik 10 mm-re az oldallapokon túlnyúló része lesz a heverő négy lába. A keretekre ezután csavarozzuk fel a fenéklapot, valamint a fedőlapot tartó 20×30 mm-es léceket.

A léceket felül a keret felső élétől 30 mm-re, alul pedig az oldallapok alsó élével egy síkban erősítjük fel. Ezeken kívül a lapokat még két-két helyen, a felső keretnél 20×40 , alul pedig 20×30 mm keresztmetszetű léccel alátámasztva is szükséges megerősíteni.

A felső kereten, a két 20×40 mm-es támléc végébe fűrészeljünk 20×20 mm-es bevágást, s a támléceket egy-egy facsavarral is megerősítve ragasszuk a keret két oldallapja közé. Alul a 20×30 mm-es támlécek a padlóra fekszenek fel. A lécek végébe itt is 20×20 mm-es aljazás kell, de az alsó lécek bütőjét fűrészeljünk 45 fokra, majd csavarozzuk a szegélyléc alá.

Ezt követően készítsük el a csuklópántok szárnyainak a fészkeket, majd jelöljük be a pántok furatait, s e helyekre ragasszunk egy-egy keményfa csapot. A lyukakat csak ezután fúrjuk elő. A facsavarokkal erősítjük fel a pántokat mindkét keret élére, majd ellenőrizzük, pontosan csukódik-e a káva felső része. Zongorapánthoz elég, ha a szokásosnál

hosszabb facsavarokat használunk. A szükséges igazítások elvégzése után tegyük helyére a fedőlapot, és facsavarokkal rögzítsük a szegély- és támlécekhez. A káva fenéklapját szabjuk le a farostlemez táblából, majd facsavarokkal, esetleg szegekkel rögzítsük a helyére.

Következő lépésként fedjük le az éleket műanyag fóliával. A felvasalható élfóliával nincs különösebb gond, ám ha Pálmatex-szel kell a műanyag csíkokat felragasztanunk, akkor előbb az éleket, majd a fóliát is kenjük be ragasztóval és 5 – 10 perces szikkadás után simítsuk fel a káva éleire. A felesleges anyagot éles késsel vágjuk le. Az éleket finom csiszolóvászonnal koptassuk le, végül sima fával, erőteljes mozdulatokkal simítsuk végig.

A nyers fapelületeket legalább kétszer vonjuk át szintelen lakkal. Az első réteg felhordása után a felületeket finoman csiszoljuk át. A farost fenéklap felületét ne lakkozzuk, mert felesleges.

Végezetül az ágybetétet alakítsuk ki. Anyaga 150 – 200 mm vastag poliuretánhab. A méretre vágott habbetétnek feltétlenül varrjunk huzatot vékony, de erős vászonból s a kárpi-tot majd e huzattal ellátott betétre húzzuk fel. A bútorszövettel csak a betét felső részét és oldalait borítsuk be teljesen, alul az anyag csak kb. 100 mm szélességben fedje az ágybetétet. Alul a szövetet erős vászonnal pótoljuk ki. Ez ugyanis jóval olcsóbb, mint a bútorszövet. A kárpi-tot húzó- vagy tépőzár felvarrásával lehúzhatóvá tehetjük, ami megkönnyíti a tisztítását. A betét vásznazott alája még varrjunk fel két széles

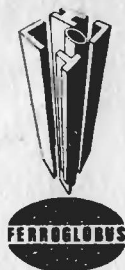
tépőzár csíkot is. Helyüket jelöljük át a heverőre, s a jelölt helyekre ragasz-
szuk fel a tépőzár csíkok „ellenda-
rabjait” **(B)**.

Igy a tépőzárak még akkor is a helyén tartják a habbetétet, ha a he-
verő felső részét felnyitjuk.

Utoljára még egy tanács. Ha a he-
verő nem fal mellé kerül, aminek nyi-

táskor nekitámaszthatjuk, célszerű
két, kihajtható támlécet is a felső
keretre csavarozni, nehogy ágyazás-
kor a felhajtott betét a fejünkre es-
sen. Kitámasztóként megfelel egy-
egy $20 \times 30 \times 700$ mm-es fenyőléc.
A léceket a felső káva rövidebb ol-
dallapjának belső felére erősítsük
fel.

A FERROGLOBUS VAS ÉS ACÉL TEK VÁLLALAT telepei és viszonteladó hálózata

**Keresse fel a Ferroglobus Vas és Acél TEK
Vállalat viszonteladó telepeit az ország minden pontján!**

**Időt, energiát takarít meg, ha az általunk
ajánlott telepek közül az Önhöz legközelebbit keresi fel!**

Alföldi Tüzép 207. sz. telep
Szeged 6791, Dorozsmai út 78.
Tel.: 62-61043

**Anyagbeszerző és Szolgáltató
Szövetkezeti Közös Vállalat**
Debrecen 4001, Diószegi út 36.
Tel.: 52-13318

Bács megyei Szövetek Vállalat
Kiskőrös 6200, Alkotmány u. 3.
Tel.: 276

Budapesti Tüzép 27. sz. telep
Budapest 1151, Mezőhegyes u. 32-33.
Tel.: 691-092
(kizárólag csöveket forgalmaz)

Budapest és vidéke MÉH Vállalat
Cegléd 2700, Külső Jászberényi út
Tel.: 20-11661

Dunaker 25. sz. Vaetelep
Dunaújváros 2400, Verebély u. 4.
Tel.: 25-18335

Észak-Magyarországi MÉH Vállalat
Gyöngyös 3200, Bornemissza u. 5.
Tel.: 37-12293

Salgótarján 3100, Fűteműle u. 11.
Tel.: 32-14389

Észak-Dunántúli Tüzép Vállalat
Győr 9002, Mészáros u. 1.
Tel.: 96-20499

Csorna 9300, Vasút sor
Tel.: 101

Kaposvár és Vidéke Áfész
Kaposvár 7400, Szokolaberek
Tel.: 82-14096

Kápolnai Áfész 18. sz. vastelep
Kál 3350, Főút-alsó 7-9.
Tel.: 7

12. sz. Vaetelep
Kápolna 3355, Szabadság tér 2.
Tel.: 83

Kátisz Ferroacél Leányvállalat
Karcag 5301, Kunhegyesi út 2.
Tel.: 430

Kelet-Magyarországi MÉH Vállalat
Nyíregyháza 4400, Kállói út 2.
Tel.: 42-13115

**Kelet-Magyarországi Tüzép Vállalat
Fészek Áruháza**
Szolnok 5002, Piroskai u. 8.
Tel.: 56-17660

Komfort Iparcikk Kereskedelmi Vállalat
Veszprém 8200, Házgyári u. 7.
Tel.: 80-11020

Korona Iparcikk Kereskedelmi Vállalat
Székesfehérvár 8000, Fecske part 1.
Tel.: 22-12053

Rozmaring Mgtsz
Budapest 1028, (Solymár) Patakegyi u. 83.
Tel.: 165-460

**Szabolcs-Szatmár megyei Iparcikk
Kereskedelmi Vállalat**
Nyíregyháza 4400, Orgona u. 26.
Tel.: 42-10071

Sigma Kereskedelmi Vállalat
Baja 6500, Keleti ipartelepi út
Tel.: 12-336

Universal Kereskedelmi Vállalat
Békéscsaba 5600, Berényi u. 139.
Tel.: 66-28235

Vértessalja Áfész
Környe 2851, Vasútállomás
Tel.: 34-72141

Zala megyei Iparcikk Kereskedelmi Vállalat
Zalaegerszeg 8901, Hock J. u. 94.
Tel.: 92-14398

Nagykanizsa 8800, Űrhajós u. 3.
Tel.: 11-515

Sutszekrény

A szobasarkokat többnyire nehéz jól hasznosítani. Ha pl. a szekrény sor rövidebb, mint a szoba fala, az üresen tátongó sarkot nagyon nehéz kitölteni. A kis alapterületű, csak néhány bútordarabbal berendezett szobák sarkai közül egyet-kettőt, mint növény sarkot hasznosíthatunk, de a többivel igencsak nehéz a dolgunk. Problémánkon egy sarokszekrény biztosan segít. Elkészítése nem ördögösség, bár gondos munkát, s minőségi anyagokat kíván, de megéri. Mint képünk (A) is bizonyítja, nem hivalkodó, mégis mutatós helyhasznosító.

A sarokszekrényt mindkét oldalán színfurnérral vagy műanyag fóliával borított faforgács lapból, valamint tölgy- vagy bükkfa rudakból esztergált oszlopokból állítsuk össze. Felületét Cellsi fakezelő anyaggal vonjuk be. A szükséges anyagokról és azok mennyiségéről az anyagjegyzék ad útmutatást. A szekrény alkatrészeinek kialakításához és összeállításához viszont részletes leírással, tanácsokkal szolgálunk.

A szekrény korpuszának anyagát lehetőleg úgy válasszuk meg, hogy az idomuljon a többi berendezési tárgyhoz. Ha pl. műanyag fóliával bevont bútordarabokhoz kívánjuk illeszteni, akkor a bútorgyárak selejtes

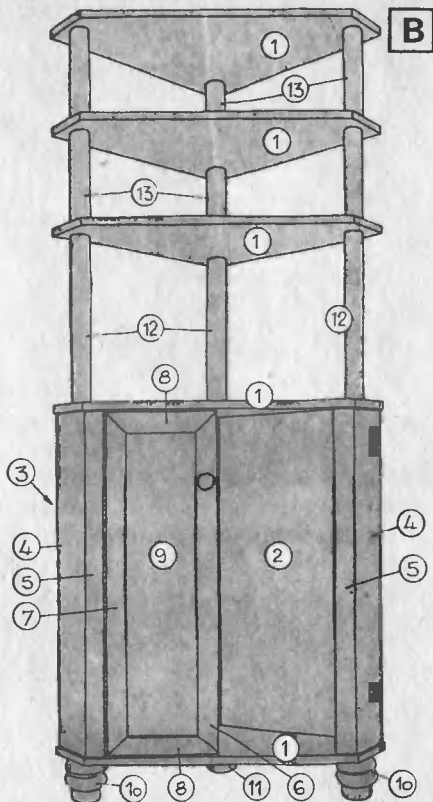
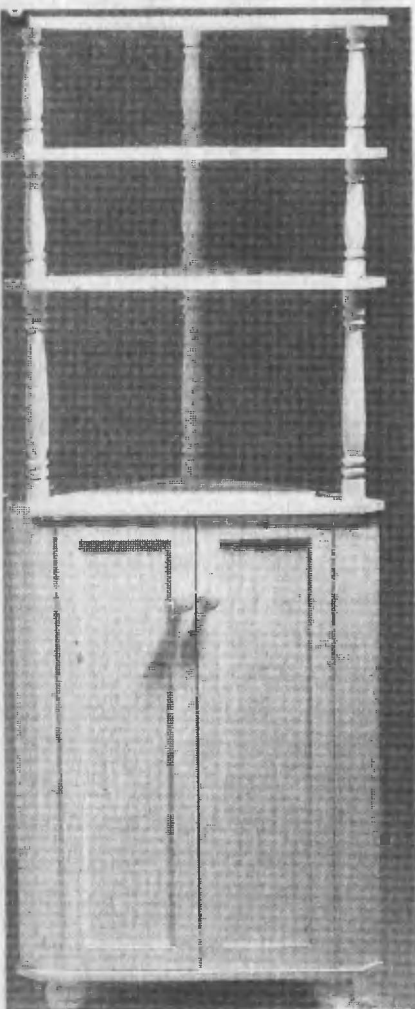
darabjait árusító barkácsboltokban keressük a megfelelő anyagot, s a hozzá illő élfóliát. Ha viszont nincs ilyen megkötésünk, feltétlenül színfurnérozott felületű faforgács lapot keressünk, s lehetőleg tölgygel borítottat. Azért ezt, mert tölgyfából esztergált oszlopokat jó néhány barkácsboltban készen is árusítanak, így az esztergálással nem kell külön foglalkoznunk. Mindez persze alapos utánjárást igényel, de megéri a fáradozást. Az egyes alkatrészek élét is színfurnérral kell beborítani, ezért ezt az anyagot – mivel kis mennyiségről van szó – bútorasztalostól próbáljuk meg beszerezni. Ha minden anyag együtt van, lássunk munkához.

Először a szekrény alakját meghatározó háromszögű lapokat (1) szabjuk le. Ügyeljünk a szálirányra, ami lehetőleg a darabok hosszabb oldalával párhuzamosan fusson. Ha mind az öt darabot leszabtuk és összefogva pontosan egybevágó alakra munkáltuk, élükre ragasszuk fel a borítást. A hátsó, nem látható éleket nem feltétlenül szükséges élfurnérozni.

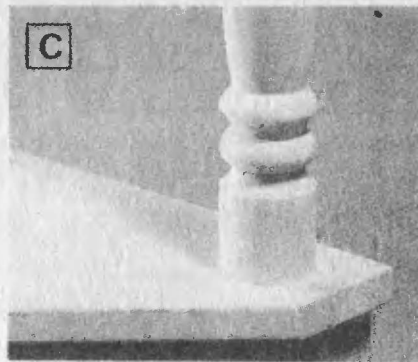
Ezután a szekrénytest lapjait (2, 3, 4, 5) vágjuk le. A két hátlap (2, 3) hátul él-lap kötésben simul egymáshoz. Elülső élükhöz ugyancsak derékszögben, él-lap kötésben kapcsolódik a sarok elem (4). E darabok másik élét azonban 67,5 fokos szög-

be kell fűrészelni, s ugyanígy az elülső két oldalléc (5) egyik élét is. Az említett alkatrészeket köldökcsapokkal megerősítve ragasszuk a fénék-, illetve a fedőlaphoz (1). Ragasztóként kétkomponensű gyorsragasztót használjunk.

Amíg a ragasztó köt, készítsük el

a két ajtókeret anyagát (7). Először a 40 mm széles csíkokat fűrészeljük le, mégpedig a szükséges mennyiségben, azaz négyszer 40×875 mm, ill. 40×260 mm hosszúságban. A kereteket gérbevágva kell erősíteni. Nem érdemes csupán egy-egy 45 fokos vágással leszabunk a keretek darabjait, mert az erezet a kereten aligha fog pontosan „körbe futni”, valószínűbb, hogy minden sarokillesztésnél megtörik. A derékszögű, V alakú bevágások esetén a faerezet szépen körbe fut, s

könnyebb is a darabok párosítása. A keretek darabjait pontos méretű, lécekből összeűtött sablon segítségével illesszük össze, majd minden darabot jelöljünk össze a „szomszédjával”.

Ezután a keretdarabok belső élébe asztali fűrészgéppel készítsünk 4 mm széles és 5 mm mély hornyot. E hornyba kerül majd a betétlap (9). Az ajtókeretek darabjait a sarkoknál 5 × 50 × 50 mm-es egyenlőszárú, derékszögű rétegelt lemez sarkbetétekkel célszerű megerősíteni. Ezért a keretek darabjait a sarkoknál 45 fokban hornyoljuk fel. Miután a hornyokat befűrészeltük, s ellenőriztük, hogy méretük megfelelő-e, belső élüket ragasszuk le élfurnérral. A két keretet sablonba szorítva ragasszuk össze, de mindkettőt az egyik rövidebb oldalán hagyjuk „nyitva”. Színfurnérral borított, 5 mm-es rétegelt lemezből vágjuk ki a két betétlemezt (9), majd csúsztassuk a keretekbe. A szükséges igazítások elvégzése után a betétet s a még hiányzó keretdarabokat ragasszuk a helyükre. A sarkbetéteket is rögzítsük véglegesen a keretekbe.

Száradás után az ajtók külső éleit fedjük le színfurnérral, majd a két ajtót zongorapánttal erősítsük a szekrény alsó részébe. A két ajtóra csavarozzunk fel egy-egy esztergált szekrénygombot.

Ezután következhet a fenéklappal, ill. a fedőlappal egyező méretű felső polcok (1) tartó oszlopainak (12, 13) elkészítése és beerősítése. Az oszlopok magassága tetszőleges, tehát azokat a polcokra helyezett tárgyak magasságához célszerű igazítani. Az oszlop átmérője azonban csak a formára esztergált változatnál **(C)** csökken emeletenként, mégpedig alulról felfelé haladva (ld. az anyagjegyzék 12, 13 számú darabjait). A sima, hengeres oszlopoknál viszont egységesen 45 mm legyen az átmérőjük. Az alsó oszlopok (12) két végén 16 mm, ill. 35 mm hosszú, 25 mm átmérőjű csap van. A rövidebb oszlopok (13) alsó végébe 20 mm mély, 25 mm átmérőjű vakfurat kerül, míg a felső végére 35 mm, ill. 16 mm hosszú, 25 mm-es csapot kell esztergálni.

A polcokat helyezzük a szekrény tetejére, pillanatszorítókkal rögzítsük a fedőlaphoz, majd a sarkaikba Forstner-fúróval készítsük el az összes oszlophelyező furatot. A polcokat és oszlopokat ezt követően illesszük egymásba, s ha minden pontosan a helyén van, sort keríthetünk a három láb felerősítésére is. A szekrényt állítsuk fejre, s az egyik polcot sablonként használva készítsük el a három furatot.

A lábakat (10–11) esztergáljuk a kívánt formára. Segítségül bemutattunk egy lehetséges változatot **(D)**. A hátsó láb (11) – mivel nincs szem

előtt – teljesen sima is lehet. Mind-egyik láb azonos magasságú. Felső, a szekrényhez csatlakozó végükön 25 mm átmérőjű, 16 mm magas csap legyen.

A szekrényt ezután szedjük szét, s a fa felületeket alaposan csiszoljuk simára. Portalanítás után az alkatrészeket Cellsi fakezelő anyaggal egyenletesen kenjük be, mégpedig a megfelelő szín kikeverése után. A sötétebb tónusú felületekhez bőven, a világosabbakhoz pedig vékony rétegben hordjuk fel a felületkezelő szert. Szikkadás után a felesleges színezőanyagot ecsettel itas-

suk fel. Újabb pihentetést követően a felületeket puha textíliával alaposan dörzsöljük selyemfényesre.

A fényezett darabokat most már véglegesen ragasszuk a helyükre, s ha a ragasztó már megkötött, az

A sarokszekrény anyagjegyzéke

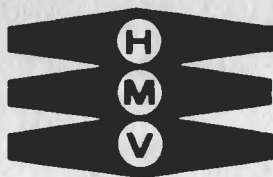
Jel	Db	Megnevezés	Méret (mm)	Anyag
1	5	alaplap és polc	16 × 405 × 720	színfurnérozott faforgácslap
2	1	hátlap	16 × 480 × 878	színfurnérozott faforgácslap
3	1	hátlap	16 × 464 × 878	színfurnérozott faforgácslap
4	2	saroklap	16 × 62 × 878	színfurnérozott faforgácslap
5	2	elülső betét	16 × 45 × 878	színfurnérozott faforgácslap
6	2	ajtó keretléc	16 × 40 × 875	színfurnérozott faforgácslap
7	2	ajtó keretléc	16 × 40 × 875	színfurnérozott faforgácslap
8	4	ajtó keretléc	16 × 40 × 260	színfurnérozott faforgácslap
9	2	ajtó betét	5 × 190 × 800	rétegelt lemez
10	2	elülső láb	Ø85 × 80	keményfa
11	1	hátsó láb	Ø50 × 80	keményfa
12	3	polctartó oszlop	Ø45 × 400	keményfa
13	6	polctartó oszlop	Ø30 × 220	keményfa

új bútordarabot **(B)** állítsuk a helyére.

Végezetül még néhány tanács az esetleges változatok készítéséhez. A nyitott polcok helyett két, az alsóhoz hasonló szekrénytestet is készíthetünk. Az egyikbe az ajtó fabetétje helyett üveget is tehetünk, s egy-egy belső polcot is szabhatunk bele. Így teljesen megváltozik a szekrény külleme. Ilyen üvegezett felsőrészt készíthetünk a felső két „emelet” helyére is, akkor a középső rész nyitott marad. A szekrényke ajtóit dísebb bronz vagy sárgaréz pántokkal

láthatjuk el. Az ajtó fogantyúit meg „mívesebb” rézveretesre cserélve „antikizálhatjuk” bútordarabunkat. A lábakon is változtathatunk, ha szükséges. Az esztergált darabokat esetleg idommaróval tagolt, párkányszerszerű tömblábra cserélhetjük.

A két elülső lábrész ez esetben természetesen jobbról-balról is mart felületű, s közép felé pedig ívesen „elfogyó” legyen. A változtatásokkal kis sarokszekrényünket könnyen a mai ízlés szerint készített bútorokhoz igazíthatjuk.

A HUNGÁRIA MŰANYAGFELDOLGOZÓ VÁLLALAT

sikeres termékei:

HUNGISOL[®] A tetőfedési alátétfólia

**PVC-CSŐRENDSZER hidegvíz-vezeték
rendszerek összeállításához**

PVC-padlók

Megvásárolhatók a HMV mintaboltokban:

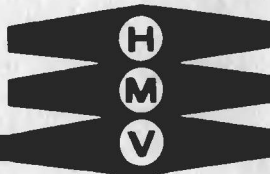
1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 62.
4000 Debrecen, Vörös Hadsereg u. 57.
6000 Kecskemét, Széchenyi tér 15.
3527 Miskolc, Ady Endre u. 18.
9024 Győr, dr. Pogány Imre út 20.
9701 Szombathely, Savaria u. 23.

a bázisraktárakban:

8630 Boglárlelle, Kórház u.
6400 Kiskunhalas, Keceli u. 3.
8400 Ajka, Felsőcsinger
5600 Békéscsaba, Szerdahelyi út

az Épteknél és a Metalloglobusnál.

**Vevőszolgálat: 1111 Budapest, Budafoki út 15.
Telefon: 851-580, 664-657**

Az 1963-ban létesített Orosházi Üvegyár több ezer fős kollektívájában közgazdászok, vegyészek, mérnökök, technikusok, szakmunkások és betanított munkások az irányító, fejlesztő és gyártó tevékenység összehangolásával, a technológiai utasítások pontos betartásával érik el a jó eredményeket, elismeréseket.

Remélik, hogy jó minőségű termékeikkel elősegítik partnereik gazdasági céljainak magvalósítását.

E cél érdekében munkálkodik az Orosházi Üvegyár minden dolgozója.

Orosházi Üvegyár

Az Orosházi Üvegyár Közép-Európa egyik legnagyobb üvegyára. Alap-üvegei és feldolgozott üvegei megtalálhatók az ipar és a kereskedelem minden területén.

Jelentősebb termékcsoportok:

- Élelmiszeripari csomagolóüvegek fehér és zöld színben
- Húzott síküveg színtelen kivitelben
- Hengerelt síküveg színtelen kivitelben
- Hungaropan hő- és hangszigetelő üvegszerkezet
- Ragasztott reflexiós hő- és hangszigetelő üvegszerkezet
- Keret nélküli edzett üvegajtó és edzett portálüveg
- Bútorüveg

A több lépcsőben végrehajtott fejlesztés eredményeképpen napjainkban 400 millió darab élelmiszeripari csomagolóüveget és 10 millió m² síküveget termel évente.

A gyár fennállása óta kialakított tervezőgárdája révén évről évre újabb üvegféleségekkel gazdagította a piacot.

Termékeit a legkorszerűbb követelményeknek megfelelően alakítja ki. Ez kifejezésre jut a termékek formai megjelenésében és a használhatóságukban.

A termékek kedvező fogadtatását az egyre növekvő piaci igény jelzi. A termelés jelentős része – a belföldi szükségletek maradéktalan kielégítése mellett – export útján kerül értékesítésre.

A gyár kollektívája szüntelenül törekszik a termelés mennyiségi és minőségi szintjének emelésére, melynek sikerét az egyenletesen emelkedő gyártási mutatók jelzik.

A termékek jól reprezentálják a gyár termelésének eredményességét, amely nemcsak a külsőségekben nyilvánul meg, hanem díjakat is eredményez a termékek elismerése a szakemberek részéről.

Üvegezés

Az üveg az egyik legrégebbi anyag, melyet az ember birtokba vett, s napjainkig az élet legkülönbözőbb területeire kiterjesztette használatát, alkalmazását.

Ma már természetes, hogy az üvegtől nemcsak azt várjuk el, hogy a fényt bebocsássa az épületbe, s rajta keresztül láthassuk a külvilágban történeteket, hanem azt is, hogy ajtó, portál, üvegfal, korlát, mellvéd, kerítés, árnyékoló, felülvilágító, tető, falburkolat, függönyfal, polc, reklámtábla stb. készülhessen belőle, ugyanakkor speciális igényeket (hő- és hangvédelem, ütésállóság, fényvisszaverés, színtartóság, stb.) is kiélgítsen.

Az üveg alkalmazásának, használatának sokrétűsége, az üveget befogadó és egyéb kapcsolódó szerkezetek szinte végtelen variációs lehetősége megkívánja, hogy egyrészt a különféle igényeknek megfelelő üvegeket, másrészt az üveges munkák szerkezeteit rendszerbe foglaljuk, mert enélkül a gyártás – tervezés – beépítés gazdaságos egysége nem valósítható meg.

Az építészet területén alkalmazott üvegfeleségeket összefoglaló néven

Építészeti üvegeknek nevezzük. Ezek általában síküvegből készülnek (ide sorolhatjuk az „U” profilüveget is).

Síküveget kétféle módon állítanak elő:

- húzással, ekkor húzott síküveget nyerünk,
- hengerléssel, ekkor hengerelt mintás üvegnek nevezzük.

Húzott síküveg: Tehát olyan üvegtermék, mely az üvegolvadéknak gépi úton történő síklappá húzásával készül, egyenletes vastagsággal, mindkét oldalon sík, illetve sima felülettel. Az így létrejött üveg színtelen, átlátszó kivitelű. A gyártóberendezés által meghatározott táblaméretet:

- szabad méretnek
- határozott vagy precíziós méretnek pedig a megrendelő igényének megfelelő méretet nevezzük.

Órosházi Üvegyár

Húzott síküvegek vastagsági- és szabad méretei:

Névleges vastagság		maximális táblaméret
3 mm	esetén	200 × 150–240 cm
4 mm	esetén	200 × 150–280 cm
5 mm	esetén	200–300 × 150–300 cm
6 mm	esetén	200–300 × 140–350 cm
8 mm	esetén	300 × 140–400 cm
10 mm	esetén	300 × 140–400 cm

A gyártáskor keletkezett minőségek:

„A” minőség:

tükrök, bútorüvegek, hőszigetelő üvegszerkezetek, portálüvegek felhasználásához.

„B” minőség:

bútorüvegek, hőszigetelő üvegszerkezetek, lakóépületek, portálüvegek részére.

„C” minőség:

átlag építkezések, igénytelenebb lakás üvegezések, ipari üvegezések részére.

„D” minőség:

üvegházak, ipari létesítmények másodrendű üvegezésére.

Hengerelt síküveg: olyan nem átlátszó síküvegféleség, melyet két fémhenger között hengerléssel állítanak elő, különböző kiképzésű felülettel, illetve – felhasználási követelményektől függően – fém huzaláló betéttel.

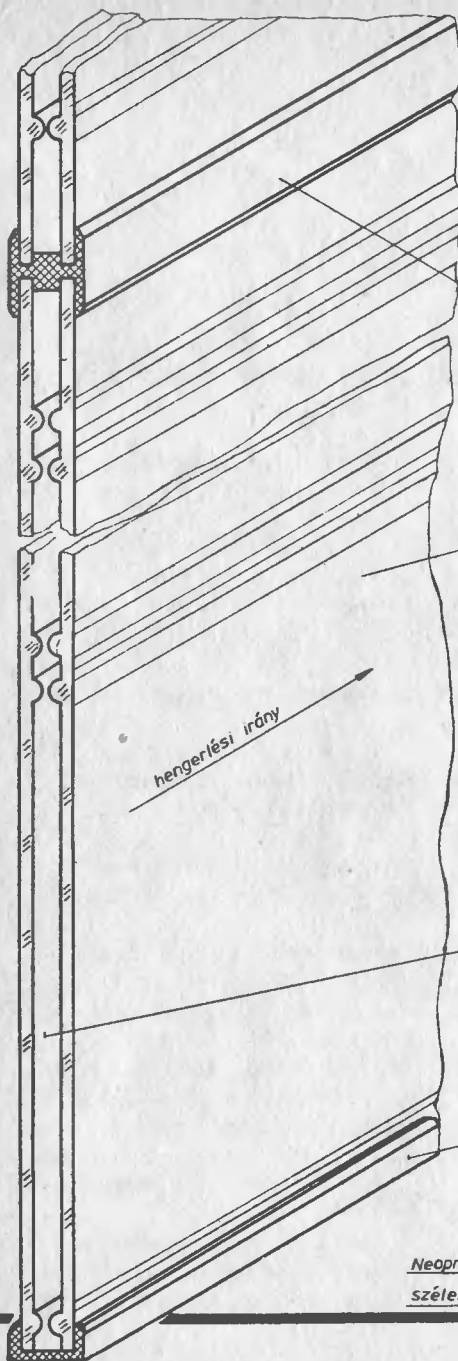
A így létrejött üveg lehet:

- nyers hengerelt síküveg, melynek mindkét fele egyenetlenül sík felületű,
- mintás hengerelt síküveg, melynek egyik felülete sima, a másik oldalon a henger mintázatától függő mélységű és terjedelmű mintázat van.

Valamennyi hengerelt üveg áttetsző, ezért mindenütt előnyösen használható, ahol átlátszóság nélküli fényáteresztésre van szükség. Kellemes fényszóró tulajdonságuk megakadályozza a káprázást okozó vakító fényhatások létrejöttét.

Örosházi Üvegyár

AZ OROSHÁZI ÜVEGGYÁR
ÚJ TERMÉKE A
HENGERELT BORDÁS
SÍKÜVEG

íkerbeépítés esetén panellsor (több üvegtábla sorbarakása) kapcsolathoz NEOPRÉN profil (H - profil)

bordásüveg

hengerlési irány

12 13mm-es légrés két bordával szembefordított bordásüveg beépítés esetén

NEOPRÉN profil az üvegek - szegélyek lezáráshoz („C”profil)

Neoprén profillal az üvegszerkezet 30mm-es horony-szélességű keretszerkezetbe építhető

Hengerelt síküvegek vastagsági- és szabad méretei:

– nyers és mintás hengerelt üvegek:

Névleges vastagság		maximális táblaméret
3 mm	esetén	170–200 cm × 200–240 cm

– drótbetétes hengerelt üvegek (nyers és mintás)

Névleges vastagság		maximális táblaméret
6 mm	esetén	170–200 × 120–360 cm

7 mm	esetén	170–200 × 120–360 cm
------	--------	----------------------

(Névleges vastagságon a mintázat alatti üvegvastagságot kell értenünk!)

A gyártási mintaválaszték lehetősége 22-féle, melyek különféle mintaszámokon kerülnek forgalomba.

Itt kell megemlíteni a hengerléssel készült, speciális igények kielégítésére előállított *bordás síküveget* és a *vonallencsét*.

A **bordás síküveg** felhasználható – a megnövekedett mechanikai szilárdság miatt – az „U” profilüveg helyettesítésére.

A **vonallencse** napkollektorok nélkülözhetetlen eleme, a hatásfok növelésének igénye esetén.

Hengerelt bordásüveg

Névleges vastagság
6 mm esetén
maximális táblaméret
195 × 100–250

Feldolgozott üvegtermékek

A különféle alapüvegek iparilag feldolgozott fajtái közül egyik legjelentősebb a hő- és hangszigetelési funkcióra kidolgozott üvegszerkezet, mely Hungaropan márkanéven kerül forgalomba. Különös jelentősége előtérbe került az érvénybe lépett hőszigetelési előírásokkal (MSZ 04–140).

A Hungaropan üvegszerkezet a peremek mentén való összeépítéssel kerül előállításra. Ekkor az üvegtáb-

Órosházi Üvegyár

lák között két vagy több zárt légréteg helyezkedik el, mely megfelelő rétegvastagság esetén az egyébként kedvezőtlen hőtechnikai tulajdonságú üvegből készítve is, egy hőszigetelés szempontjából kedvező szerkezetet eredményez, továbbá az ily módon készült üveg hangvédelmi szempontból is kedvezőbb.

Az üvegtáblák és a távolságtartó között a kapcsolatot különféle ragasztókkal hozzák létre. A tökéletes légzárást a ragasztó rétegen kívül, tömítőkitt felhordásával biztosítják. A hőszigetelő üvegszerkezet előnyös tulajdonságai csak tökéletesen zárt, páramentes légréteg esetén érvényesülnek, melyet a távolságtartó üregébe helyezett nedvszívó anyag biztosít.

Üvegcsatlakozások az épületszerkezetekhez:

Az épületeken alkalmazott üvegek, üvegszerkezetek úgy tudják betölteni rendeltetésüket, hogy a környező – befogadó – szerkezetekkel megfelelő kapcsolatban vannak, s a csatlakozó peremszerkezetek biztosítják az üveg

- kívánt helyzetben való rögzítését, ugyanakkor
- kismértékű mozgását a hőtágulás és a keret deformációja esetén
- peremei mentén a légzárást és vízzáróságot.

A csatlakozás történhet:

- az üveghoronyba való beépítéssel, vagy
- speciális fém szerelvényekkel, vasalatokkal való rögzítéssel.

Az üveghornyok kialakítása, méretei:

Az üvegtáblák keretbe való rögzítése különféle üveghornyok alkalmazásával lehetséges, melynek során az üveg károsodásának elkerülése érdekében a rugalmas, feszültségmentes kapcsolódást biztosítani kell.

Az üveghornyoknak két alaptípusa ismeretes:

- nyitott kittágyas
- zárt, üvegfogó-léces.

Az üveg elhelyezkedése akkor jó a horonyban, ha a horony oldalával vagy aljával sehol sem érintkezik, hanem megfelelő ágyazást, tömítést adó kitöltő anyaggal van körülvéve, amely biztosítja az üveg ideális helyzetét a horonyban.

A horonyméret függvénye az üveg méreteinek, az üveget érő igénybevételek nagyságának, a befogadó szerkezet anyagának, merevségének.

Figyelembe kell venni továbbá,

Órosházi Üvegyár

hogy az üvegméretek már a gyártáskor és a szabáskor bizonyos méret-tűrési határokon belül a kívánt mérettől eltérhetnek.

A horony mérete két értékkel jellemezhető:

- a horonymélységgel és
- a horonyszélességgel.

Az üvegtábla elhelyezkedése ezen belül

- az elhelyezési köz és
- az oldalhézag értékeivel adható meg.

A befogadószerkezet jellemző méretei pedig a horony méretétől függően:

- a befogadószerkezet belmérete és
- a befogadószerkezet horonyméretei.

Horonymélység a legnagyobb táblaoldal függvényében:

Egyrétegű (normál) üvegezés esetén:

100 cm élhosszig	10 mm
100–250 cm élhosszig	12 mm

A horony szélessége az üveg vas-tagságától és az üveget ágyazó, tömítő anyag elhelyezéséhez szükséges oldalhézagtól függ.

Az oldalhézag legkisebb értékei a nyitott kittágyas üveghornyok ún. „alátapasztolásával”

fa szerkezetnél	0,5–1 mm
fém szerkezetnél	1 –1,5 mm

minimális értékkel veendők figyelembe.

A többretegű üvegszerkezetek sokkal érzékenyebbek – így a Hungaropan is – a keretszerkezetek mozgásaira, ezért ezeknél a horonymélység és a horonyszélesség nagyobb.

A horonymélység minimális értéke:

$K < 5,0$ mm	esetén	18 mm
$5,0 < K < 7,0$ mm	esetén	20 mm
$K > 7,0$ mm	esetén	25 mm

(„K” az üvegszerkezet fél kerülete)

A horonyszélesség minimális értéke:

250 cm élhosszig	3 mm
250–400 cm élhosszig	4 mm

A horonyban való élbennyúlás minimálisan 2/3 horonymélység.

Az utóbbi időben elterjedt fém és műanyag nyílászáróknál az üveg rögzítését és – egy vagy mindkét oldali – tömítését speciális kialakítású műgumi üvegező profilokkal végzik. Ilyen esetekben a horony méreteit – ill. az üveg v. üvegszerkezet vas-tagsági méreteit – ezek figyelembe vételével kell megállapítani.

A horonyban való üvegezés nyílt kittágyas megoldásában – a közhiedelemmel ellentétben – nem a „tapasztörzítést” alkalmazzuk, hanem

minden esetben külön rögzítést szükséges. Ez

- fa szerkezetnél háromszög alakú üvegszegekkel,
- fém szerkezeteknél a keretszerkezethez rögzített fém lemezekkel, üvegfogó lapkák segítségével történik.

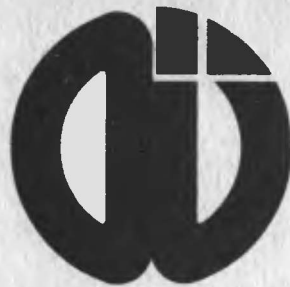
A tapasztolásnak ilyenkor az üveg egyenletes felfekvését, a lég- és víz-zárását kell biztosítani. A horonyban való üvegezés másik változata a zárt, üvegfogóléces vagy szorítóléces megoldás, melynél a fix oldallal azonos magasságú (az üvegezés, üvegcsere végrehajthatóságát biztosító szegezéssel, csavarozással, vagy bepattintással rögzített) üvegfogó lécz biztosítja az üveg csatlakozó szerkezetbe való foglalását.

Az üveg ennél a rögzítési módnál nem érintkezik a horony, illetve az üvegfogó lécz felületével (ellentétben a fa nyílászáróknál követett helytelen hazai gyakorlattal!), ezért a hézagot kitöltő tömítéseknek itt különösen fontos szerepe van.

A tömítőanyagok rendkívül szer-teágazó, és napról napra bővülő különféle márkanévű képviselőiből mindig a feladatnak megfelelő, s a csatlakozó szerkezet anyagához legalkalmasabb választandó ki.

Tájékoztatásul néhány példa:

- hagyományos fa szerkezetek szokványos egyrétegű üvegezésénél alátapasztalásként és tömítőtaszként a lenolajkitek (kencés tapasz) használata megengedett,
- korszerű fa nyílászárók hőszigetelő üvegezésénél csak tartósan plasztikus, nem keményedő és nem agresszív kitek szabad al-

kalmazni, mely jelenleg hazánkban általában

Termidon, Termostat VII, Siloplast, Fugasil, Egosit márkaneven kapható.

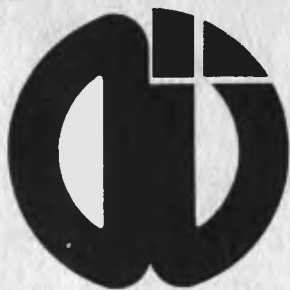
E kitek azonban éppen plasztikus tulajdonságuk miatt az üveg megkí-vánt helyzetét biztosítani nem tudják, ezért kiegészítésül teherviselő alátámasztó és oldalkitámasztó elemeket kell alkalmazni.

A Hungaropan hő- és hangszigetelő üvegszerkezetéről és a beépítés részleteiről bővebb tájékoztatást találhatunk az EZERMESTER KISKÖNYVTÁR (22. és 23.) kötetében.

A hengerelt mintás és drótbetétes üvegekről az EZERMESTER 1984./11-es, és 1988./7-8. számában színes fotókról kaphatunk információt.

Órosházi Üvegyár

A termékekről és felhasználásukról
részletes információt ad egyedi ese-
tekre is az

**OROSHÁZI ÜVEGGYÁR
VEVŐSZOLGÁLATA**

H 5901 OROSHÁZA, Pf.: 118.
Telefon: 374/210
Telex: 83 583

**Valamennyi építészeti
üveget
előzetes megrendelésre
magánszemélyeknek is
forgalmazza a gyár
és Hungaropan
márkaszervizei.**

**HUNGAROPAN
MÁRKASZERVIZEK**

1171 Budapest XVII., Pesti út 239.
7100 Szekszárd, Herman Ottó u. 31.
3530 Miskolc, Somogyi Béla u. 2.
5900 Orosháza, Kazinczy u. 35.
6400 Kiskunhalas, Kölcsey u. 6.

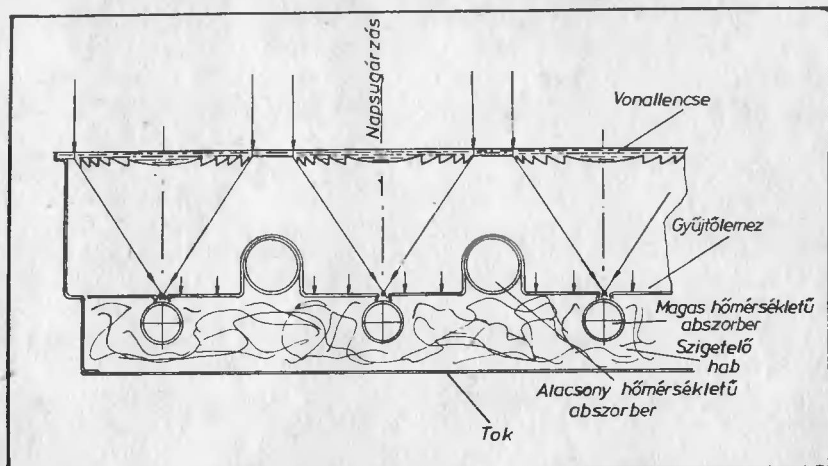
Telefon: 486-439
Telefon: 12-311
Telefon: 36-507
Telefon: 21-006

Orosházi Üveggár

VONALLENCSE

NAPKOLLEKTOR ELRENDEZÉS ($f = 70 \text{ mm}$)

A napenergia-hasznosítás területén
új megoldási lehetőséget ad
az OROSHÁZI ÜVEGGYÁR műszaki fejlesztésében kidolgozott
VONALLENCSE,
amelynek felhasználásával
„optikai dióda” elvén működő napkollektorok
alakíthatók ki.

Ezeknél a hatásfok növekedése és a két hőlépcső,
illetve a nagymértékű koncentráció következtében
gőzfázis is előállítható.

Részletes felvilágosítást nyújt
az OROSHÁZI ÜVEGGYÁR
VEVŐSZOLGÁLATA

OROSHÁZI ÜVEGGYÁR
H-5901 OROSHÁZA, Pf. 118.

Választó tálaló

Nagyobb alapterületű szobákban jól kihasználhatjuk a térelválasztó polcokat. A helyiség terét így megosztjuk ugyan, de mégis összetartozónak tűnik, hiszen a nyitott polcso-
nem falként funkcionál – mint pl. egy tömör szekrény –, mégis lehatárolja a szoba egy részét. Az ilyen polcos térelválasztókon általában könyvek és dísz-
tárgyak sorakoznak, egy-két cserép szobanövénnel tarkítva az összképet. Ám a téroosztót lehet más célra is használni, nevezetesen alkalmi házi bárpultként (A), amely azonban íróasztalként is szolgálhat. Persze a téroosztót ez esetben a célnak megfelelően kell kialakítanunk. Elkészítése jó minőségű anyagokat és igényes munkát kíván.

A térelválasztó- bár darabjainak anyaga faerezetű fóliával borított faforgácsolap. Ám van néhány elemes bútor, amelynek zárólapjai kitűnően megfelelnek a céljainknak, így azokat csak meg kell rendelnünk, több gondunk nincs vele. Ilyen például a Columbia Lux és a Réka elemes bútor. A Columbia Lux előnye a 2600 mm-es elemmagasság. A Réka ugyan alacsonyabb, de kis ügyeskedéssel megoldható az oldallapok toldása. Ráadásul e két bútorhoz néhány barkácsboltban kaphatunk se-

lejtes darabokat, így teljesen azonos és olcsó anyagokat használhatunk fel, s a felületek esetleges fóliázásával sem kell bajlódni. Mindkét típushoz viszonylag könnyű a hozzávaló élfólia beszerzése is. Ha ilyen bútorunk van, a kész lapokból érdemes „építkeznünk”. Természetesen az adott anyagokhoz igazodva módosításra szorul bárunk terve, ám ez a barkácsolók számára már megszokott dolog.

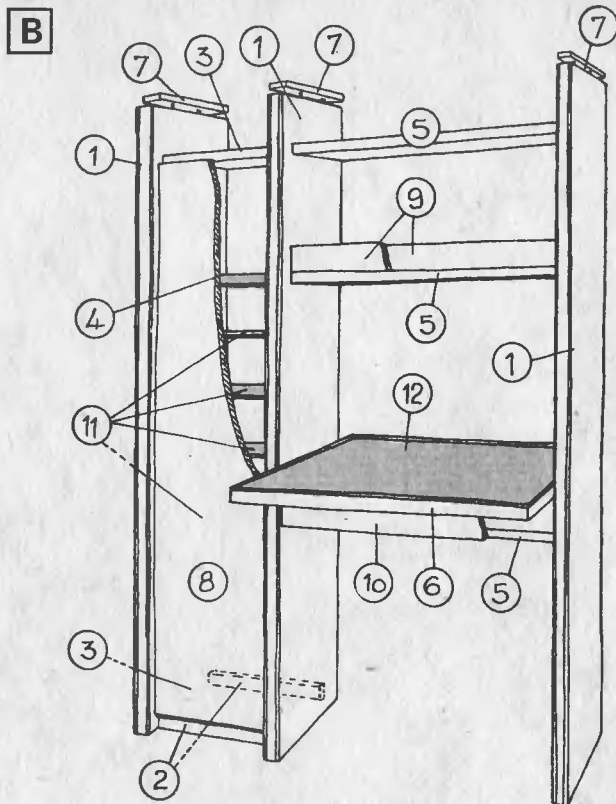
Ha olcsóbban akarjuk megúszni a dolgot, akkor natúr faforgácsolapot vásároljunk, s a leszabott darabokat magunk fedjük be a bútorfóliával. E művelet azonban nagy szakértelmet igénylő munka, s a műanyag bútorfólia is elég nehezen beszerezhető anyag. Ragasztásához Palmatex-et használjunk.

A szükséges faanyagok közül a másik lényeges dolog az éleket lefedő idomléc. Időnként ezt is el lehet csípni a barkácsboltokban, de jobb híján az élfóliával bevont fenyőléc is megteszi.

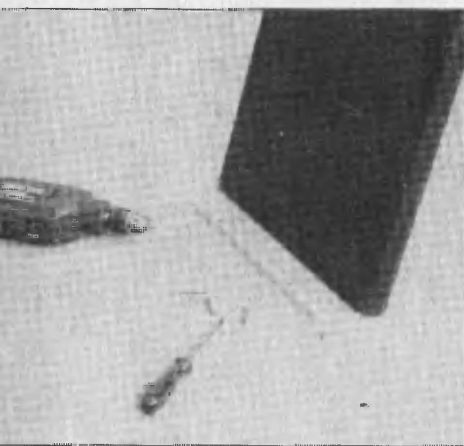
Szükségünk lesz továbbá bútorpántokra, polctartó csapokra, köldökcsapokra, süllyesztettfejű facsarokra, műgyanta ragasztóra, üvegpalcokra, és két süllyesztett burájú világítótestre. Ezt utóbbit magunk is elkészíthetjük, leírásunkban erre is kitérünk. Lássuk hát, miként áll össze a téroosztó bár (B).

Először is az oldallapokat (1) vág-

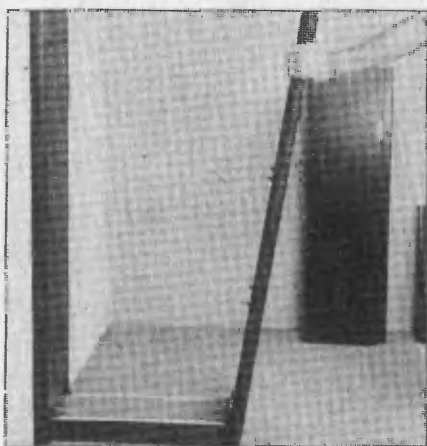

C

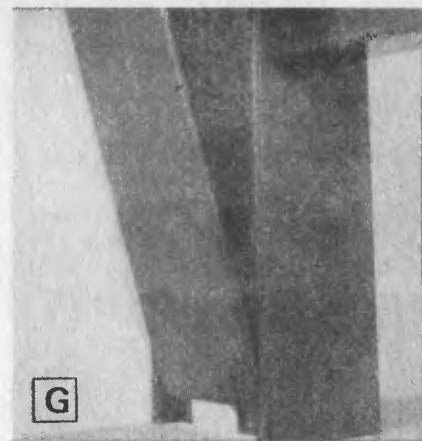

D

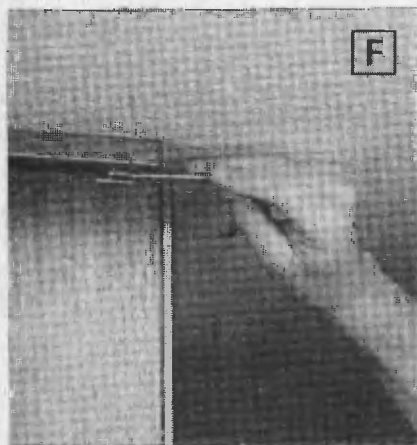
E

G

juk méretre. Egy-egy oldallapot csak 12 mm vastag anyag esetében kell két-két lapból összeerősíteni. Ha ezeket a vékony lapokat nekünk kell majd bútorfóliával lefedni, azt csak az oldalak összeerősítése után végezzük el. A vékony faforgácslapból készített zárólapok távolságát az éltakarólécek szélessége határozza meg. Három zárólapra lesz szüksé-

günk. Kettő a pohárszékhez kell, egy meg a nyitott polcokat (5) és az asztallapot (6) rögzíti. A zárólapok tetejére csak akkor kellenek támcsavarak, ha a zárólapokat mennyezethez tudjuk erősíteni. E célra megfelelnek az M8-10-es menetes rúdból leszbott rögzítőcsavarok. A kb. 100 mm hosszú csavarszárok végére esztergáljunk 2 mm magas csapot, arra

F

H

meg üssünk fel egy-egy 6-os alátétet. Az alátét alá forrasszunk egy-egy lapos anyát, ami a csavarszár állítását könnyíti meg. A csavarszárat egy-egy 1,8 mm vastag lemezből hajlított, U alakú menetes rögzítő lemez segítségével szereljük az oldal lap két darabja közé **(E)**. Egyszerűbb megoldás, ha a zárólap felső élére – a csavarszárnál kissé nagyobb lyukú – 2 mm vastag alátétlemez csavarozunk, s az anyát nem forrasztjuk a csavarszárra, hanem azt forgatva emeljük a támcsavart. A támcsavarok fölé két vakfurattal ellátott felfogóléc (7) kerül. A fatömb mennyezethez érintkező oldalra ragasszunk vékony filcet, vagy gumilemezt. Az oldallapokat elmozdulás ellen alul a padlóhoz csavarozott lécekkel **(C)** vagy facsapokkal biztosítjuk. Ha már mind a három zárólap készen van, mérjük fel oldalukra a polcokat és az asztallapot rögzítő köldökcsapok helyét. A furatokat fémlamezből kialakított sablon segítségével készítsük el. A fúrósablon biztosítja, hogy az oldallapok és a többi darab rögzítő furatai azonos helyre kerüljenek. A pohárszék két zárólapjába is sablont használva készítsük el az alsó hevederlécek (2), az üvegpalcok (4) és a tető (3) köldökcsapjainak lyukait.

Következő lépésben a pohárszék darabjait (2, 3, 4) szabjuk le, fóliázzuk, elfóliázzuk, majd próbaként állítsuk össze a pohárszéket. A szükséges igazítások elvégzése után vágjuk le a szekrényrész hátlapját (8) és ajtaját. Most kell eldöntenünk, hogy a pohárszéknek mindkét oldalról nyitható legyen az ajtaja vagy csak az egyik oldalról lehessen

a szekrénybe nyúlni, s arra kell-e egyáltalán ajtó. Ha az ajtó(k) mellett döntünk, akkor a fal felőli zárólapban Forstner-fúróval alakítsuk ki az ajtó bukópántjainak fészket, majd azokat szereljük a helyükre.

Am ha a sima hátlap is megfelelő, akkor 4–5 darab, 1,5 mm-es alumínium lemezből hajlított, s két-két felerősítő furattal ellátott szegletet csavarozunk a zárólapokra, s a hátlapot majd ezekhez fogassuk fel.

Ezután állítsuk fel a fal felőli zárólapot a végleges helyére. A támcsavarok segítségével rögzítsük véglegesen a padló és mennyezet közé, majd illesszük a helyére az alsó heveder lapokat (2) és az alsó polcot (3). A másik zárólapot is állítsuk be alul **(D)**, majd a tetőlapot (3) a köldökcsapokra nyomva a második zárólapot is rögzítsük **(F)**.

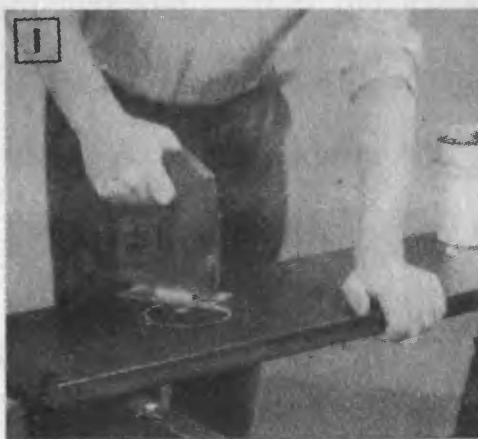
Ellenőrizzük az oldalak függőlegességét, majd csavarozzuk fel a hátlapot **(G)**, vagy az ajtót, ill. ajtókat. Ha pontosan beállítottunk minden alkatrészt, s a polcokat (4) is a helyükre illesztettük, igazításra nem lesz szükség.

Következik a polcok (5) és az asztallap (6) kialakítása. A polcokból 3 darabra van szükségünk. Ezek közül a középső oldal magasítóval (9), illetve hátlappal (10) ellátott. A középső darabba még két világítótest is kerül, nyílásait lyukfúrésszel vágjuk ki **(I)**. A polclapok élébe fúrósablon segítségével készítsük el a felfogócsapok lyukait **(H)**, majd az egyikre ugyancsak köldökcsapok segítségével ragasszuk fel a két oldalmagasítót (9), illetve a hátlapot (10, **J**). Amíg a ragasztó köt, szabjuk le az asztallapot (12), s fúrjuk ki

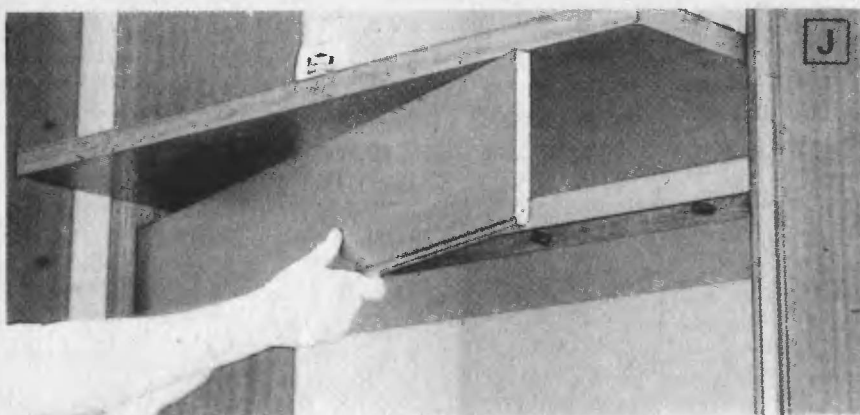
a köldökcsapok vakfuratait. Az alkatrészek után a zárólapokat vegyük újból munkába, s sablont használva ezeken is fúrjuk ki a köldökcsapok furatait. Ha ezzel megvagyunk, következhet az összeállítás.

A szélső zárólapot illesszük a padlóra erősített helyezőlécra, majd a köldökcsapokat a helyükre nyomva, azok kiálló részére üssük fel az alsó polcot, az fölé meg az asztallapot, s végül a felső polcot. A zárólap most már függőlegesen áll, s a darabot véglegesen a feszítőcsavarok meghúzásával rögzíthetjük.

A munkát a két világítótest beszerelésével folytassuk. Ezek készen ritkán kaphatók, így kialakításukat illetően jobb, ha csak magunkra számítunk. Mivel a burákat nagyrészt takarja a polc oldala, bármilyen egyliteres konzerves doboz is megteszi, ha palástját kívülről gondosan fém-tisztára csiszoljuk és rézlemezről hajlított felerősítő füleket forrasztunk rá. A foglalatot már könnyen a doboz aljára csavarozhatjuk, s ha túl magasnak találjuk a dobozt, a feles-

leget levágjuk. Az így még éles lemezpalást élére $\varnothing 2$ mm-es rézhuzalból hajlított karikát forrasztva a dobozt merevítsük ki. A világítótestet fessük matt feketére, majd a lámpatesteket csavarozzuk a középső polcra. A felerősítő fülek felülről támaszkodjanak a polc lapjára. A kapcsolót is ide szereljük fel. Ha húzókapcsolót alkalmazunk, azt a zárólapok valamelyikének belső oldalára

csavarozzuk fel, s a húzózsínórt kis furaton keresztül vezetve húzzuk a középső polc alá.

Most már csak a 6 mm vastag üvegpalcok (4) behelyezése van hátra, meg az asztal üveglapjának (12) helyére csúsztatása. Ha az üvegeket pontosan általunk megadott méretre vágták le, ezzel pillanatok alatt megvagyunk.

Végezetül még egy tanács. A házi bár csak 2600 mm magas, s ahol ennél jóval magasabb a mennyezet, ott nem áll módunkban a zárólapokat csavarfeszítéssel rögzíteni. Ez

esetben az oldalsó falhoz csavarozva rögzítsük a pohárszéket, s az összes alkatrészt szilárdan erősítsük egymáshoz. Ez azt jelenti, hogy a köldökcsapokat ne szárazon, hanem ragasztva rögzítsük a darabokba, s az összes alkatrész szilárdan összeépített egységet alkosson. Így mellőzhetővé válik a mennyezethez való rögzítés.

Ezután beköltöztethetjük a szekrénybe a poharakat, a középső polcon pedig glédába állíthatjuk palackjainkat, s már keverhetjük is az első üdítőt **(K)**.

A térelválasztó bár anyagjegyzéke

Jel	Db	Megnevezés	Méret(mm)	Anyag
1	3	zárólap	12–21 × 230–330 × 2600	faforgácslap
2	2	heveder lap	21 × 100 × 495	faforgácslap
3	2–4	szekrénypolc	21 × 286 × 435	faforgácslap
4	1	szekrénypolc	12 × 286 × 495	faforgácslap
5	3	polc	21 × 210 × 995	faforgácslap
6	1	asztallap	21 × 540 × 995	faforgácslap
7	3	talpléc		faforgácslap
8	1–2	hátlap v. ajtók	12–21 × 495 × 2230	faforgácslap
9	2	polc oldal	21 × 85 × 995	faforgácslap
10	1	polc hátlap	21 × 165 × 995	faforgácslap
11	7	polc	6 × 250 × 495	üveg
12	1	asztalborítás	6 × 534 × 995	üveg
13	3	helyezőléc	10 × 20 × 220–330	fenyőléc
14	3	szegélyléc	32 × 40 × 2600	fazonra mart fenyő vagy folírozott pozdorja.

Falmelléki étkező

Kis alapterületű, lakótelepi konyhákba ajánljuk e kis helyigényű étkezőt (A kép). Használaton kívül a lehajtott ülőkék a fal mellé simulnak, s az asztal is csak azért áll ki 25 cm-nyire, hogy az egyébként szűk konyhában egy keskeny rakodóhellyel több legyen. Ám elég néhány mozdulat (B kép), s a kihajtott lábak máris étkezőhellyé alakítják az előbb még a fal mellé függesztett lapokat (C kép).

E helytakarékos konyhai étkezőnek az anyaga 18–20 mm vastag rétegelt lemez, 19–21 mm-es pozdorjalap, 20 × 40 és 30 × 40 mm-es sűrű erezetű fenyőlécek. Ezeken kívül csuklóspántok, műanyag tiplik, facsavarok kellenek az elkészítéséhez. A rajzokon (D, E) és az anyagjegyzékben a méretek cm-ben adottak.

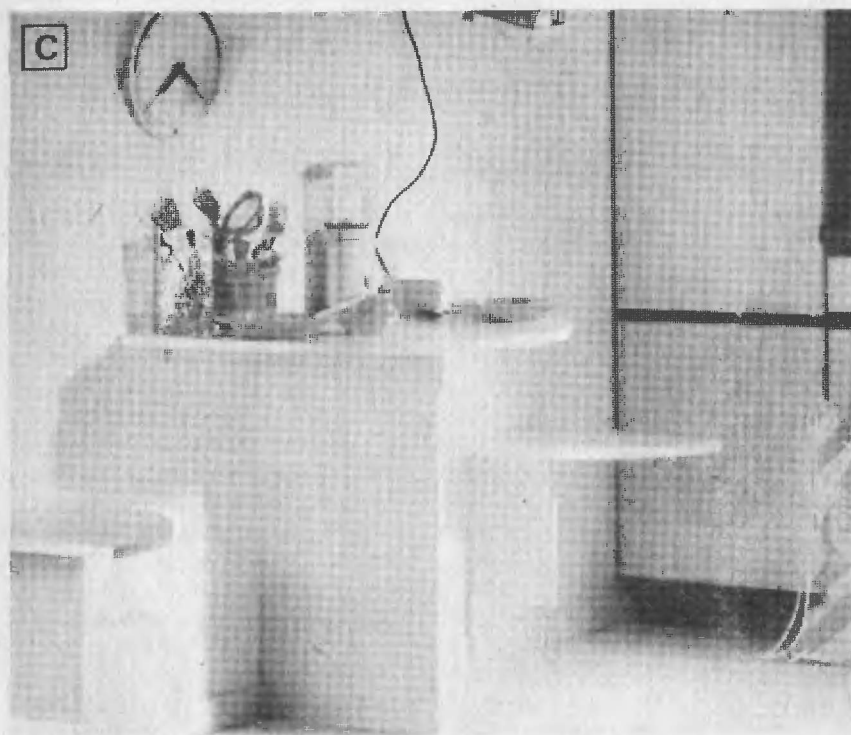
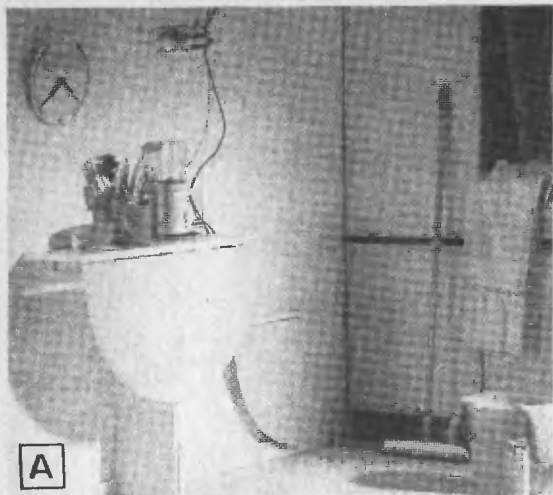
Munkánkat az asztal kialakításával kezdjük el. Az asztal lapjának (A, B) anyaga 19–21 mm vastag pozdorja- vagy faforgácslap. A polcként is szolgáló fal melletti lapot (B) és a félkör alakú asztallapot (A) fűrészszel szabjuk le. A lehajtható laprészt 40 cm-es sugarú félkör mentén lyukfűrészszel vágjuk körbe. A két darabot illesszük újból egymáshoz, két egymáshoz simuló élük közé csúsztassunk két élfólia csíkot. A darabokat négy csuklóspánttal fogjuk egymás-

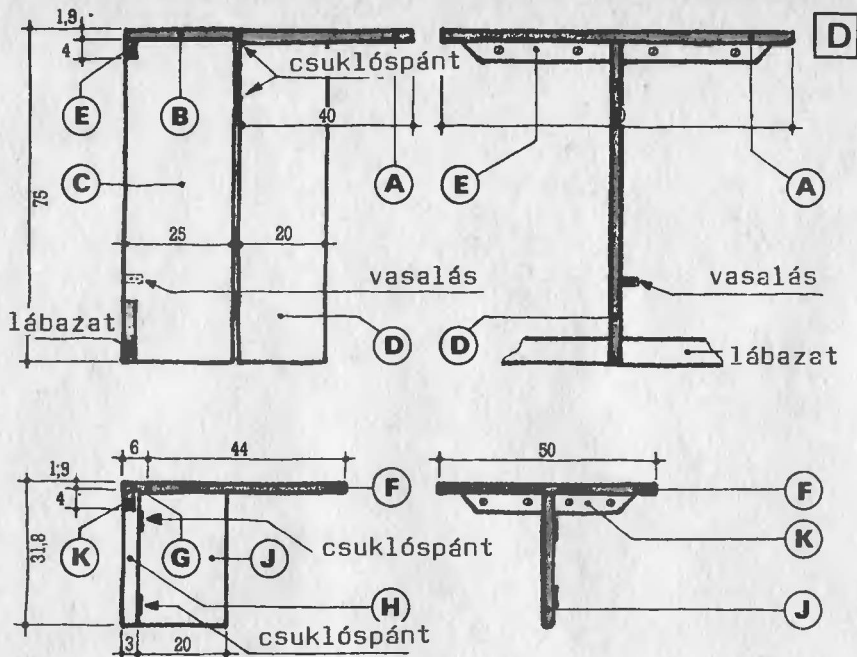
hoz. A fóliacsíkokat vegyük ki az élek közül, majd készítsük el az asztal lábát. Ez két darabból (C, D), egy szilárdan a falhoz rögzített és egy kihajtható lapból áll. Ezek anyaga is azonos az asztallapéval. Leszabásuk után készítsük el a szélesebb darab élének alsó-felső kivágását, majd a két darabot összefogva alakítsuk ki a két csuklóspánt fészket. A pántfészkek mélységénél vegyük figyelembe az élfólia vastagságát is! A pántokat mindjárt csavarozzuk is a helyükre.

A láb felső kivágásába – a szokásosnál hosszabb súllyesztettfejú facsavarral is megerősítve – ragasszuk fel a támlécet (E). A lécet persze előzőleg fúrjuk ki négy helyen, s élébe ragasszunk köldökcsapokat. A fa csapok helyét az asztallap fix darabjának aljára is jelöljük át, majd fúrjuk is ki a zsákfuratokat.

Az asztal lábát állítsuk helyére a fal mellé, a támléc furatait jelöljük át a falra. Jelöljük be az alsó rögzítő vasalat helyét is. Ütvefúróval készítsük el a furatokat, s helyezzünk mind-egyikbe egy-egy műanyag tiplit. A lábrészt illesszük újból a helyére, s facsavarokkal rögzítsük a falhoz. Ezután csavarozzuk fel az alsó vasalást is.

Az asztallap végét üssük a köldökcsapokra, majd a lábat kihajtva támasszuk alá az asztallapot. Ellenőrzésként újból hajtjuk le az asztalt, és

ha semmi igaztánivalónk nem akadt, lássunk hozzá a két kis ülőke kialakításához.

Az ülőkék anyaga 18-20 mm-es rétegelt lemez. Célszerű a két ülőlapot (F) és azok felfogólécét (G) is egyszerre kirajzolni, majd ezt követően előbb lyukfűrészsel kikanyarítani a félköríves darabot. Az egyenes kontúrok mentén körfűrészsel folytassuk a darabolást. Ezt követően fogjuk össze az alkatrészeket, s ráspollyal munkáljuk egybeavágó alakúra. Következhet az ülőke két „lába”, azaz támlapja (H, I). Ezeket ugyan-csak egymás mellett elhelyezve rajzoljuk rá a rétegelt lemezre. A „nyers” darabokat megint párosítva munkáljuk pontosan egyformára.

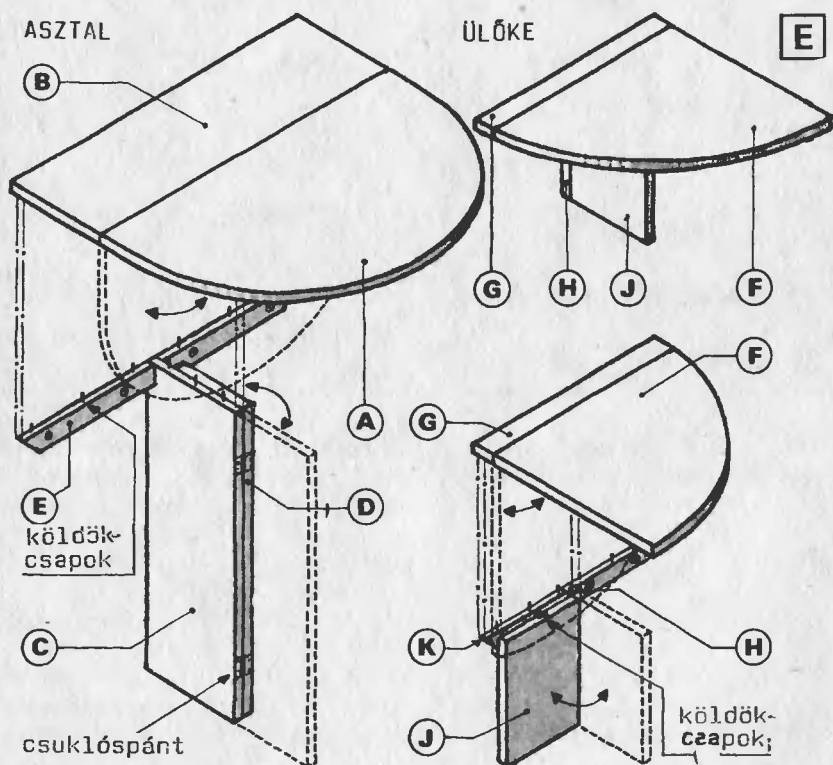
A felfogó léceket (G) hat-hat köldöksappal erősítsük a $20 \times 40 \times 400$ mm-es támlécekhez (K), de még ne ragasszuk össze a darabokat. A támléc a láb keskeny darabjának bevágásába illeszkedik, s majd egy hosszú facsavar rögzíti a falhoz. Ezért e két alkatrészbe készítsünk egy-egy átmenő furatot. A lábrész és az ülőke darabjait két-két csuklóspánttal fogjuk össze. A pántok feszkeinek kivésésekor számoljunk az él-fóliák vastagságával. A csuklóspántokat most is a szokásosnál hosszabb szüllyesztettfejű facsavarokkal erősítsük fel a darabok élére.

Az ülőkék a padlótól számítva kb. 44 cm magasan legyenek. A támlécek furatait ezért 42 cm magasság-

ban és vízszintbe állítva jelöljük át a falra. A lyukakat fúrjuk ki, nyomjuk helyükre a műanyagtipliket, s csavarozzuk fel a támléceket. Vigyázzunk, mert a támlécekhez közepén a lábak keskenyebb darabját is fel kell csavaroznunk. Ezek alján azután még egy-egy lyukat kell fúrunk, hogy alul is a falhoz tudjuk rögzíteni a lábat. A felcsavarozott támléc köldöcsapjaira üssük fel az ülőlapot. A szükséges igazítások elvégzése után szereljük le az összes, falra erősített darabot. A végső kikészítés ugyanis még hátravan, s ezt a mun-

kát nehezen végezhetnénk el a falra szerelt darabokon.

Az étkező összes darabját alaposan csiszoljuk le. Portalanítás után nem árt a síma felület érdekében Neoflex késtapasszal a mázolandó felületek pórusait tömíteni, majd simára csiszolni. (Kivéve természetesen a ragasztási felületeket.) Ha az éleket felvasalható élfóliával vonjuk be, tapaszolni felesleges. Ám ha az éleket is mázoljuk, gondosan vonjuk be tapasszal, majd száradás után csiszoljuk simára. A mázolásához Tri-nát vagy Durol zománcot használ-

junk. A sík felületeken oszlató ecsettel feltétlenül tüntessük el az esetleges ecsetnyomokat. Így szinte tökérsima felületeket kapunk. A második réteg felhordása előtt a festett felületeket finoman csiszoljuk át.

Ha felvasalható élfóliát használunk, azt csak az alkatrészek mázolása és teljes száradása után vasaljuk a darabok élére. A felesleges fóliaanyagot éles késsel vágjuk le, majd az éleket kopott csiszolóvászonnal simítsuk le. Az élfóliát a sarkokon különös gonddal vasaljuk fel, majd csiszoljuk össze.

Ha már az összes felületet befestettük, bevontuk, következhet a végleges falraszerelés.

Először az asztal, majd az ülőkék láb részét csavarozzuk a falra. Ha ezzel végeztünk, kenjük be kétkomponenses műgyanta ragasztóval a támlécek felső élét és a köldökcsapokat, majd az asztal és az ülőkék felfogólapjának alját is. A darabokat üssük a helyükre. A lábknál hajtsuk be a két alsó rögzítő facsavart és hagyjuk a ragasztót teljesen megkötni. Új étkezőhelyünket csak másnap vegyük birtokba.

Az étkező anyagjegyzéke

Jel	Db	Megnevezés	Méret(mm)	Anyag
A	1	lehajtható asztallap	40 × 80 × 1,9–2	faforgácslap
B	1	asztallap toldat	25 × 75 × 1,9–2	faforgácslap
C	1	asztalláb fix	25 × 75 × 1,9–2	faforgácslap
D	1	asztalláb kihajtható	20 × 75 × 1,9–2	faforgácslap
E	1	támléc	3 × 4 × 70	fenyőléc
F	2	ülőláp	40 × 45 × 1,8–2	rétegelt lemez
G	2	ülőláp toldat	50 × 1,8–2	rétegelt lemez
H	2	láb tám	3 × 31,8 × 1,8–2	rétegelt lemez
J	2	láb	20 × 31,8 × 1,8–2	rétegelt lemez
K	2	támléc	4 × 40 × 1,8–2	fenyőléc

Kesztölci tapéta

- korszerű
- esztétikus
- házilag
könnyen
kivitelezhető

Az ország egész területén kapható!
Megvásárolható szaküzleteinkben.

Budapesten

I., Fő u. 60.
II., Szilágyi Erzsébet fasor
13-15.
IV., István tér 5.
V., Molnár u. 23.
VII., Damjanich u. 32.
IX., Hámán K. u. 52.
XVI., Thököly út 18.
XVII., Hősök tere 12.
XX., Tátra tér B/3.

Nyíregyháza, Kossuth L. u. 12.
Jászberény, Hatvani u. 39.
Debrecen, Lehel u. 14. (Újkerti Itp.)
Kiskőrös, Kis Ernő u. 10.
Szolnok, Szabadság tér 4.
Kecskemét, Batthyány u. 28.
Sopron, Fenyő tér 10.
Veszprém, Schönherz Z. u. 19.
Pápa, Fő tér 3.
Várpalota, Táncsics u. 11.
Hódmezővásárhely, Lenin u. 27-29.
Hajdúszoboszló, Hősök tere 11-13.
Vác, Élmunkás u. 2.
Pécs, Petőfi S. u. 59.

Vidéken

Kesztölc, Felszabadulás útja 50.
Szombathely, Kossuth L. u. 7.
Győr, Újvilág u. 4.
Zalaegerszeg, Rákóczi u. 12-18.
Tapolca, Zrínyi u. 3.
Tatabánya, Bánhidai Itp. 101.
Miskolc, Engels u. 39-41. (Avasi Itp.)
Orosháza, Rákóczi u. 6.
Székesfehérvár, Sziget u. 19/1.

Gyártó vállalat:
Jószerecsét MgtSz
2517 Kesztölc
Felszabadulás u. 50.
Telefon: 34/10-558
Telex: 22-5228

MEDIKÉMIA

**széles színválasztékban
gyártja és forgalmazza
a különböző
egykomponensű akril,
valamint alkidgyanta bázisú
festékeket,
nitrolakkokat, hőálló
szilikonlakkokat
és más egyéb speciális
tulajdonságú aeroszolos
festékeket.**

PREVENT alapozó akrilfesték:

fehér	1315
-------	------

PREVENT

színes akrilfestékek:

mattefekete	1602
elefántcsont	1503
fekete	1601
sárga	1804
kék	1910
mohazöld	2004
olajzöld	2009
barna	2501
fehér	9010
sötétkék	1901
piros	2108
narancs	2004

RAL

RAL

PREVENT

színes akrilfestékek:

világító piros	3105
világító narancs	3103

PREVENT

keréktárcsa akrilfestékek:

ezüst	4003
arany	4005

PREVENT

zsugorodó akrilfestékek:

fekete	337
piros	339

PREVENT

fémhatású alkidfestékek:

téglaörös	3301
kék	3304
antracit szürke	3308

PREVENT hőálló szilikonlakk:

fekete	1614
--------	------

PREVENT nitrolakk:

színtelen	7001
-----------	------

PREVENT nitrolakk flitterek:

arany, ezüst, piros, kék

PREVENT akrillakk:

színtelen	1301
-----------	------

PREVENT feliratozó festék:

fekete

PREVENT páchatású fabevonók:

mahagóni, fenyő, gesztenye

Festékeink alkalmasak fa, fém, üveg, valamint műanyag felületek festésére, korrózióvédő bevonatok kialakítására, ill, dekorációs célokra is.

Gyártja: a **MEDIKÉMIA IPARI KISSZÖVETKEZET**
 Szeged, Zsámbokréti sor 1/A Telefon: 25-777, telex: 82-410

Zughasznosítás

A szükség gondolkodásra késztet, az pedig elképzelést és megvalósítást szül. Esetünkben a lakásunkban levő szűk helyek hasznosítását. A keletkező zugok praktikus és esztétikus berendezéséhez adunk most tanácsokat.

Polcok paravánnal

Az előszobák kihasználásáról már szót ejtett kiskönyvtárunk e kötete. A téma viszont kimeríthetetlen. Íme még egy megoldás **(A)**.

A mennyezeten függőpolc, alatta „takarva” az előszoba fogasfala és mindkettőt összeköti egy falhoz rögzített – ajtó fölött áthúzódó – polc.

Anyagául válasszunk két oldalán furnérral borított pozdorjalapot. Ezek éleire PVC ragasztóval ragaszunk fel műanyag élfurnért.

A rajzból **(B)** is kitűnik, hogy a falhoz rögzítést L alakúra hajlított laposacéllal kell megoldanunk. A kb. 20 × 3 mm-es, derékszögűre meghajlított laposacél darabokban előre képezzük ki a sülljesztettfejű csavarok fejének helyét. Ábránkból kivehető, hogy a polc és előlap oldalait 40 × 20 mm-es léccel erősítettük meg. Ebből adódik, hogy a tető és oldalpolc összeerősítését kapupánt-csavarral oldhatjuk meg. A fogasfalat takaró elemet rögzítsük a padló-

hoz (lásd L idom). Mögötte a kalaptartó felszerelése már nem okozhat gondot a fentiek ismeretében.

Ágyazás ágy alól

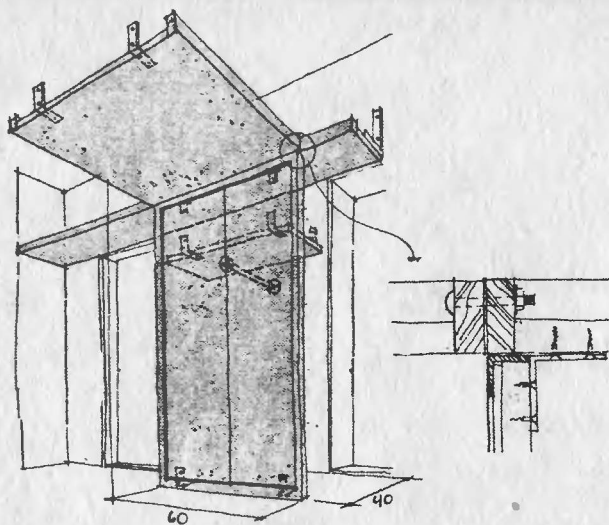
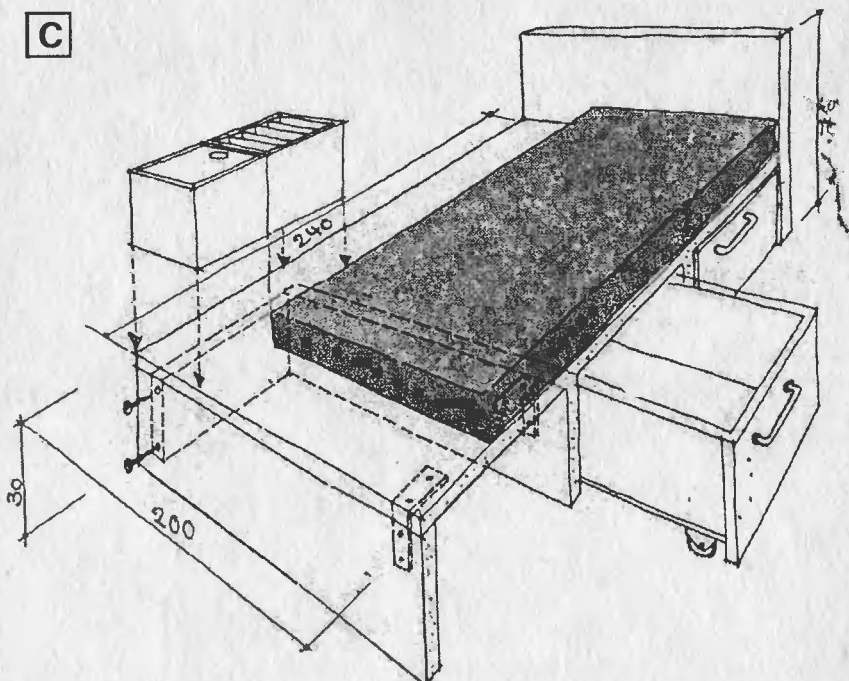
A képünkön **(D)** látható francia-ágy modernnek tekinthető, mert ezermester tulajdonosa szekrénykékkel vette körül, s a dobozelemekből kialakított oldalfal mellett kihúzható fiókokat készített az ágy alá **(C)**. A három darab, bútorgörgőkkel felszerelt fiókban ágynemű, gyerekjáték, limlom is elhelyezhető. A kiegészítő elemeken jól elférnek a zenehallgatáshoz szükséges kellékek a besüllyesztett hanglemeztároló mellett.

Körülkerített kézmosó

Aki munkáját igyekszik jól megszervezni, arra törekszik, hogy minden a keze ügyében legyen. Vonatkozik ez a reggeli órák „hadszínterére”, a fürdőszobára is. Ilyenkor fontos, hogy mindenki megtalálja saját személyes dolgait. Kisméretű fürdőszobában a mosdókagylót körülvevő szekrénysor – polcaival – rendet teremthet **(E)**.

A rajzon **(F)** levő méretek csak irányadók. A bútorzat két darab polcсор alul szekrényekkel, amelyek

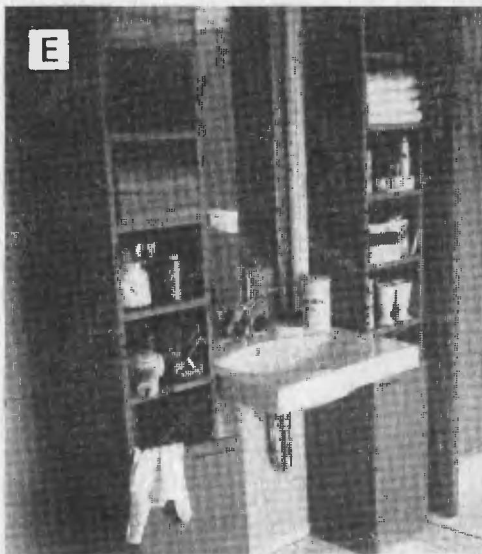
B**C**

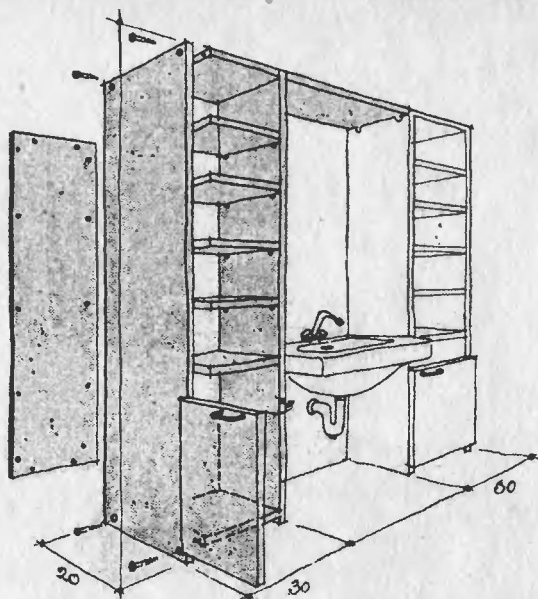
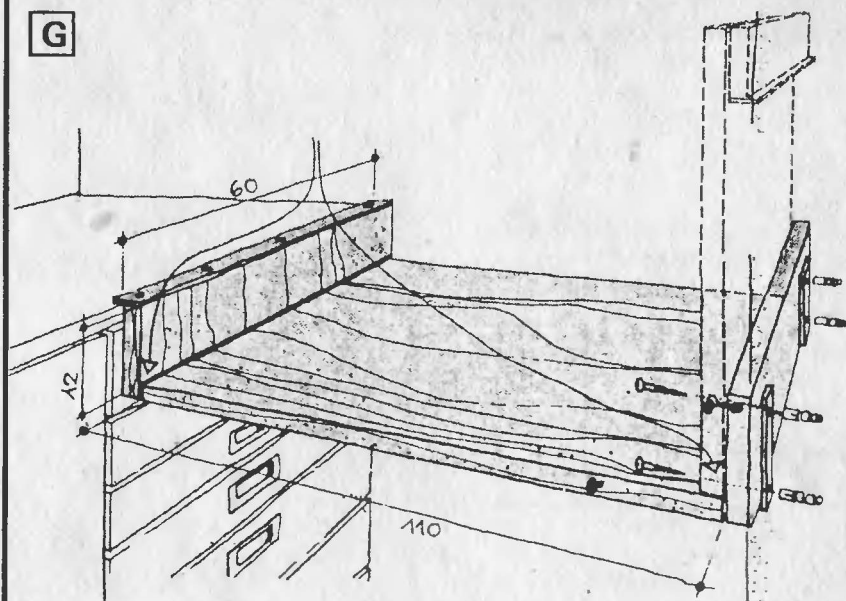

szennyes tárolónak is megfelelnek. Szerencsés megoldás a tükör melletti függőleges fénycső, amely a borotválkozó, ill. szépítkező arcot megvilágítja. (Szigeteléséről az érintésvédelmi előírások betartását figyelembe véve gondoskodjunk.) A polcrendszer megépítése után célszerű alkotásunkat többretegű zománcfesték felvitelével megvédeni a víz és gőz káros hatásai ellen.

Asztallap az ablak alatt

Ez a felhajtható asztallap **(H)** alkalmas arra, hogy a háziasszony elvégezze rajta a főzéselőkészítő mű-

F**G**

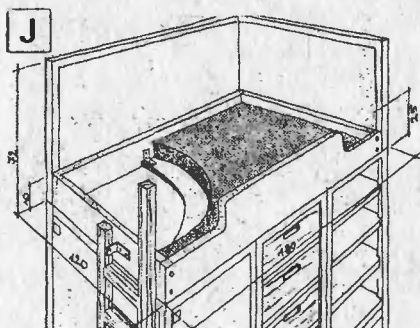
veleteket, feltárlja rajta a kétszemélyes vacsorát, s ha már nincs szükség rá, egy mozdulattal tágasabbá tegye a konyhát.

A rajzon **(G)** látható, 1100 mm-es szélesség csak irányadó. A 600 mm-es mélység viszont elegendő a konyhai műveletekhez, ill. az étkezőasztal funkció betöltéséhez. A falhoz erősített $600 \times 120 \times 20$ mm-es deszkalapot súllyesztettfejű facsavarral és műanyag tiplivel rögzítsük. Az asztalka felemelhetőségét a rögzített oldallap és az asztallap élére felszerelt zongorapánt biztosítja. A konyhaszekrény szélére „támaszkodó” ($600 \times 120 \times 20$ mm-es) elem is zongorapánttal csatlakozik

az asztallaphoz. E támasztóelem felső élére szereljük $600 \times 30 \times 2$ mm-es alumínium lemezt. A kész asztallapot fessük át a konyha hangulatához illő színű zománcfestékkel. Ne feledkezzünk meg a felhajtott asztallap rögzítéséről sem.

Szundikálás szekrénytetőn

A gyerekszobák általában kisméretűek, de egy ügyes kezű apának nem jelenthet gondot, hogy ebben a szűk, kis térben is biztosítson csemetéjének mozgásteret, játszóhelyet. A gyerekek is szeretik az ilyen „rejtett zugokat” **(I)**.

Egy három méter magas szobában a két méter magas szekrény sor tetejére nyugodtan felköltöztethetjük gyermekünket. Lényeges, hogy az oldalfalakat „leesésbiztosan” alakít-

suk ki, ezért az 1800 mm hosszú oldalfal magassága 250 mm legyen **(J)**. A kivágott oldallemezeket lássuk el élfurnérral.

A létrát L alakúra hajlított laposvasakkal rögzítsük. A létra egyik szára hosszabb legyen a biztonságosabb kapaszkodás érdekében.

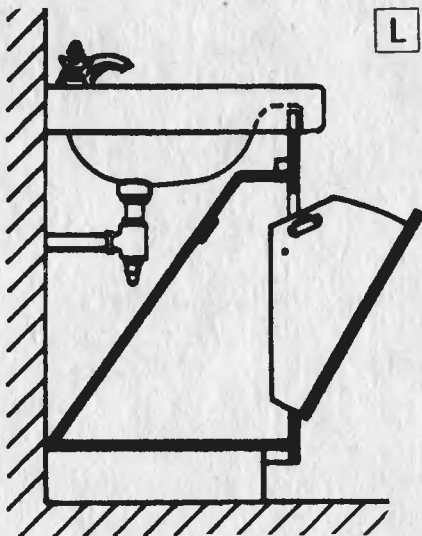
„Ide dobd!”

Használjuk ki a mosdókagyló alatti teret is **(K)**. 10 mm vastag pozdorja lemezből könnyen kiszabhatjuk és összeállíthatjuk a mosdó alatti szekrényt. A tároló helyének kialakítása után a szennyestartó kibillenthető

K

Az „ide dob!” szekrényt legalább két réteg zománcfestékkel vonjuk be, gondolva a vizes helyiségből adódó gőzre-vízre!

L

ajtáját (L) a szekrény méreteinek megfelelően alakítsuk ki. Alsó élére réz anyagú zongorapántot szereljük fel, mert az nem rozsdásodik.

*Az egyéniség
bútora
Variart*

vari **Art**

Gyártó:

FAKOMBINÁT

Szombathely, Zanati út 26.

Tel.: 84/11-321. Telex: 37345

Vevőszolgálati Iroda:

Ép. VII., Dohány u. 3. Tel.: 124-687

Variart-tal kedvére variálhat!

FORGALMAZÓK:

Fakombinát Fafeldolgozó üzeme
Szombathely, Puskás Tivadar u. 12.
Tel.: 94/11321/184 mellék

Erdel Termék Vállalat
Bp. IV., Tinódi u. 2.
Tel.: 1/692-227, 693-473

**Mátravidéki Építő- és Szakipari
Szövetkezet**
Gyöngyös, Kossuth L. u. 11.
Tel.: 37/11-285

**Anyagbeszerző és Szolgáltató
Szövetkezeti Közös Vállalat**
Debrecen, Diószegi út 36.
Tel.: 52/13139, 17-458

Építőipari Közös Vállalat
Zalaegerszeg, Rákóczi u. 58.
Tel.: 92/11-148

**Nagykunsági Erdő- és Fafeldolgozó
Gazdaság**
Szolnok, Ady E. u. 25.
Tel.: 56/13-490

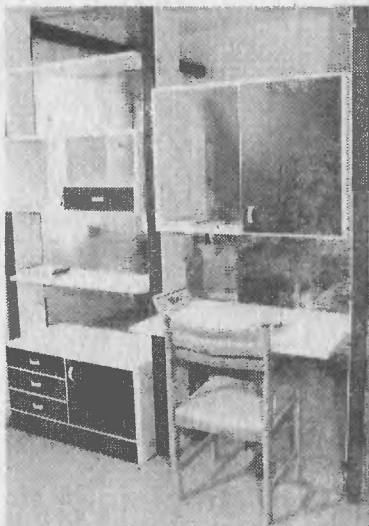
Dél-Dunántúli Tüzép
Pécs, Vasút u. 3.

Gyártó:

FAKOMBINÁT
Szombathely, Zanati út 26.
Tel.: 94/11-321 Telex: 37345

Vevőszolgálati Iroda:
Bp. VII., Dohány u. 3.
Tel.: 124-687

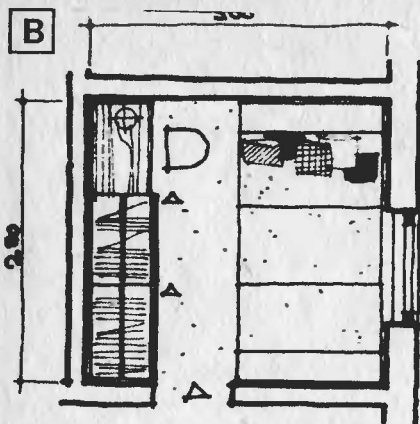
Félszobából háló

Két lakberendezési ötletünk a többgyermekes családoknak segíthet. Két vagy három gyerek nemigen fér el a „fél” szobában. A szülők ezeket a kisméretű helyiségeket sok helyen maguknak rendezik be. Képünk **(A)** és ábránk **(B)** egy közel négyszögletes szoba berendezését mutatja. Saját munkával, kevés pénzből megvalósítható. Jól megválasztott színekkel igen dekoratív és modern

hálószobát rendezhetünk be. Előnye, hogy a hálóhely két, nagyméretű ágybetétje nappal egymásra helyezhető. Az ágyneműt a fejrésznél kialakított rakodópolek alatt a lehajtható ajtós szekrényrészben tarthatjuk **(C)**. A beépített ruhásszekrény mellett fésülködőasztalt (vagy dolgozószekrényt) alakíthatunk ki. Minden bútordarab 16 mm vastag bútortalpból készült, felületük mázolt. Az

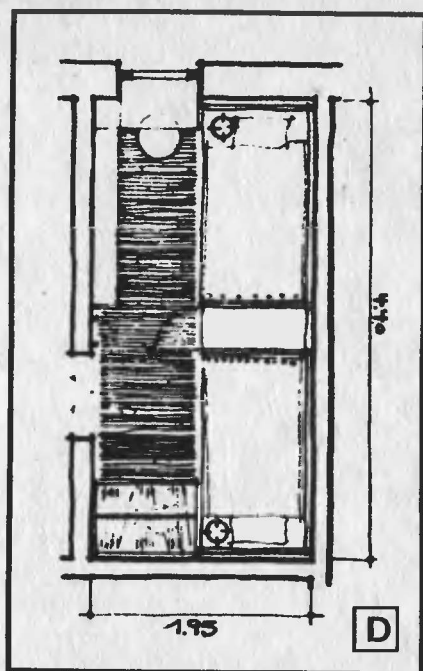
A

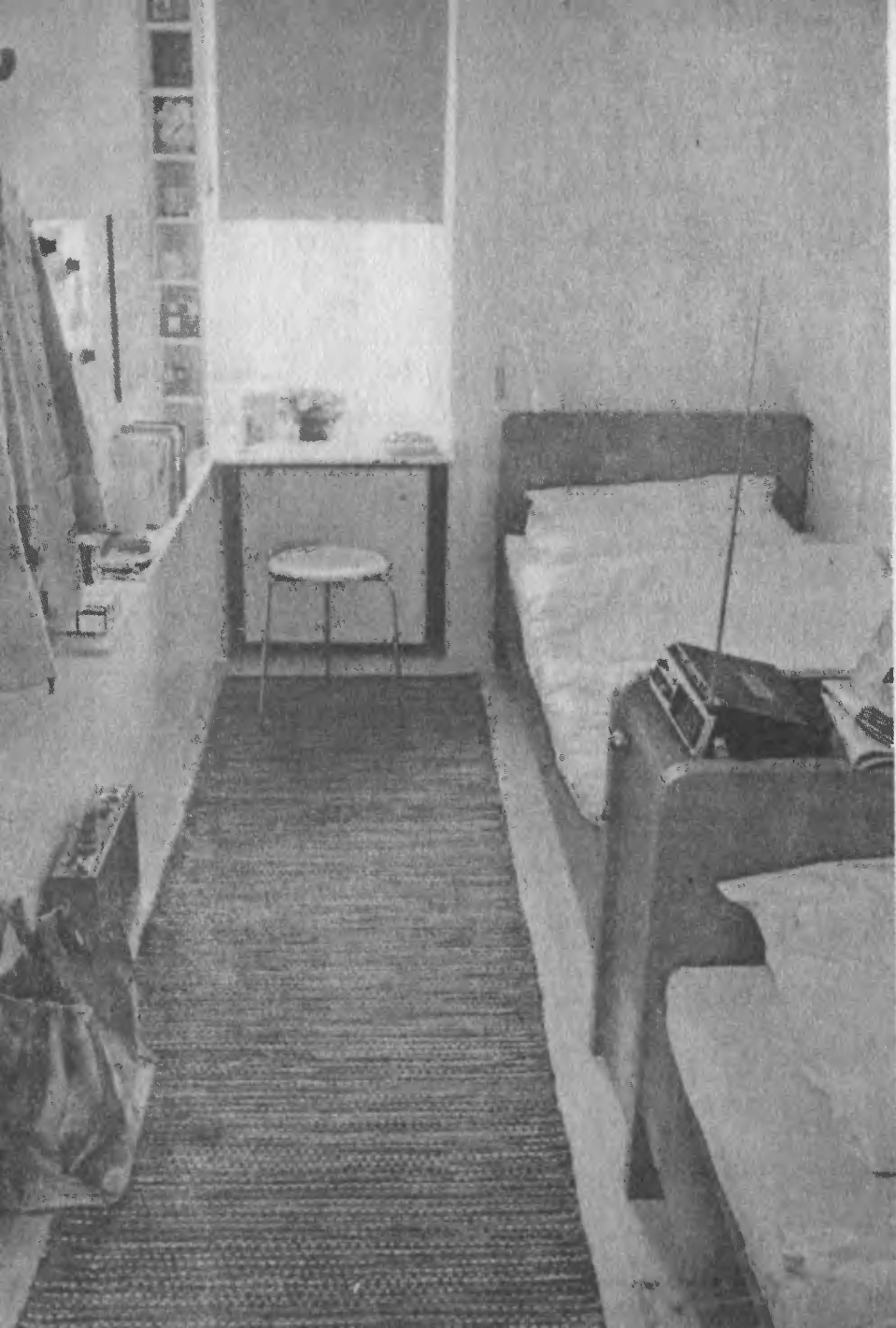

ágybetétek nappalra egymásra fektetve ülőhelyet alkotnak.

Másik ötletünk **(D)** egy tető alatt kialakított hálószobát mutat be, melynek mérete csaknem egyezik a lakótelepi lakások fél szobájának méretével. Ezért ez az elrendezés ott

is megvalósítható. A lakótelepi fél-szobában több helyet nyerünk, ha a gardróból nyíló ajtót ruhásszek-rénnyel takarjuk el. Az igen egyszerű kialakítású szekrényre ne ajtót, ha-nem vászonredőnyt szereljünk, vas-tag, élénk színű vászonból **(E)**. A keskeny szobában a fekhelyeken

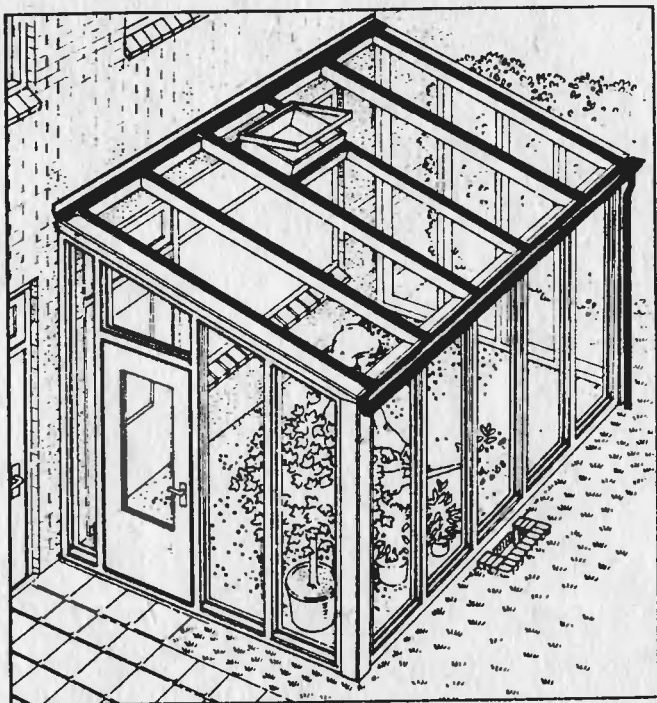
kívül más bútordarab nem fér el, de a falra szerelt keskeny polc, felette néhány kép, naptár és az ablak alá szerelt kisméretű munkaasztal szinte nélkülözhetetlen. A két fekhely kö-zött az ágyneműtartó lehajtható aj-tóval készüljön, felső lapja rakodó-polcnak használható **(F)**.

Bővítés kifelé

Ha az épületben végképp nincs hely az otthonbővítésre, de akad az udvaron (és azon szabadon gazdálkodhatunk), nem marad más hátra, mint a kifelé bővítés.

Ennek megkönnyítésére ismertetjük e fejezetben – kevés szóval, ám igen sok részletes, perspektivikus ábrával – egy toldalék-helyiség építését.

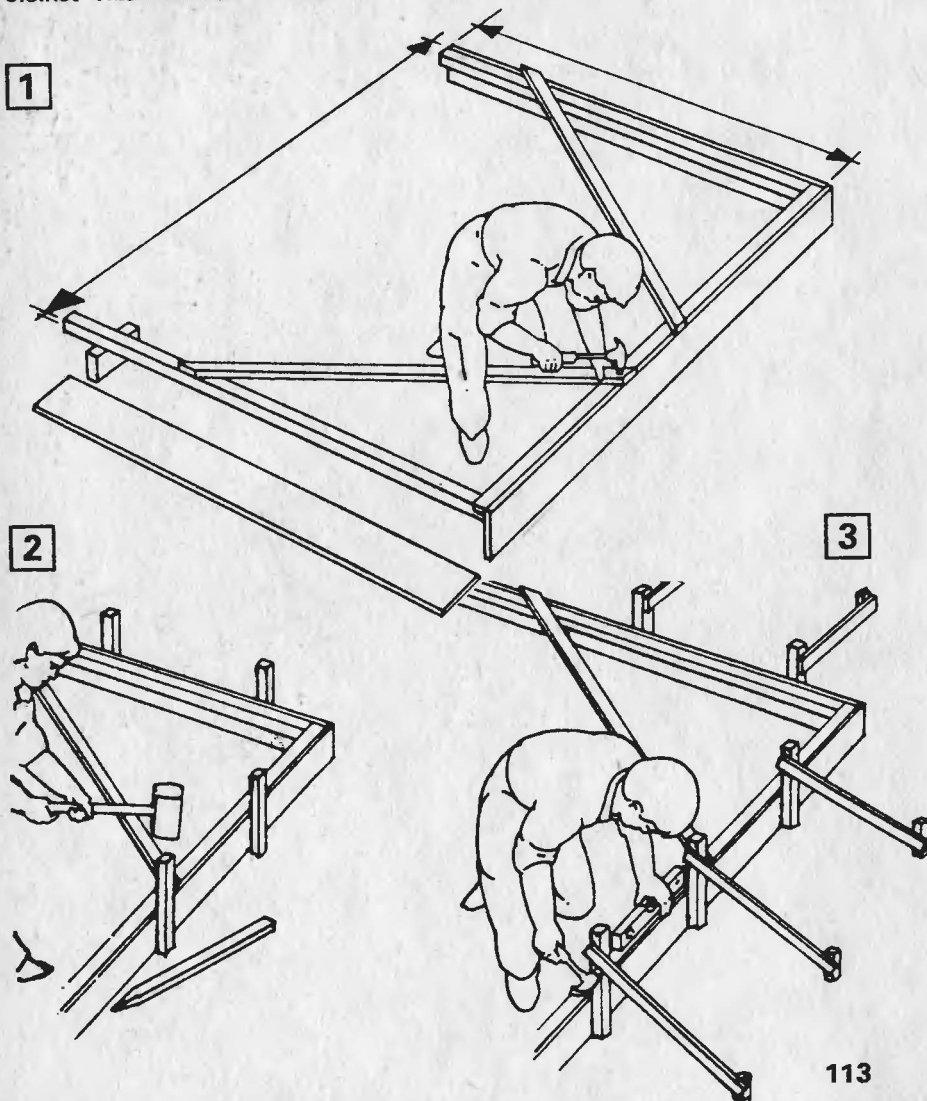
Méreteit nem szabtuk meg pontosan, hiszen azokat mindenképpen a helyi adottságokhoz kell illeszteni. (Tájékoztatásul talán annyit, hogy a címrajzon az ajtó előtti járólapok 30×30 cm-esek.) A kis toldalék lehet – mint a címképen is – ablak elé épített melegház, de ha egyik oldala szabadon marad, egy kis Polski-Fiat „fészere”, a kisgyerekek játszószobája, vagy a pincelejárót védő fedett előtér is.

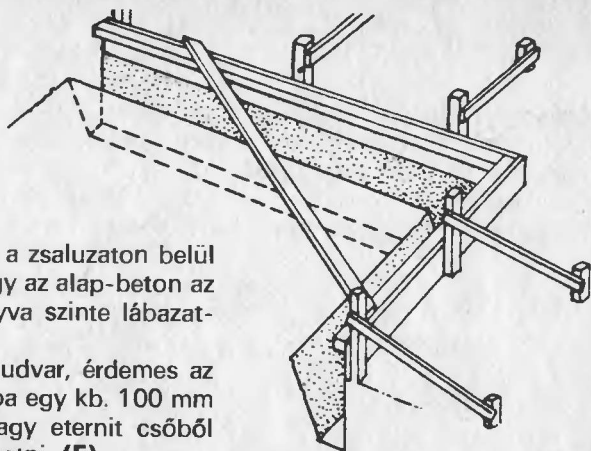
Az alap

építésének alapfeltétele a terület igen pontos kimérése, majd zsaluzattal körülvétele. A zsaludeszkákat átlós lécekkel merevítsük és felülső élüket vízszintezzük azonos szint-

be **(1)**. A helyükre illesztett, összszersegelt zsaludeszkákat kívülről cövekekkel is támasszuk meg **(2)**, majd a cövekekhez szegelt és kívül, távolabb rögzített gyámlécekkel is rögzítsük **(3)**, hogy a betonalap kötéseig annak oldalnyomását kiegyenlítsék.

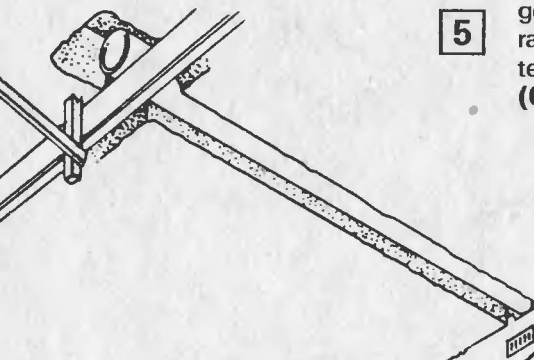
4

Ezután a talajt a zsaluzaton belül árkoljuk körbe, így az alap-beton az árkokba is befolyva szinte lábazatgallért alkot **(4)**.

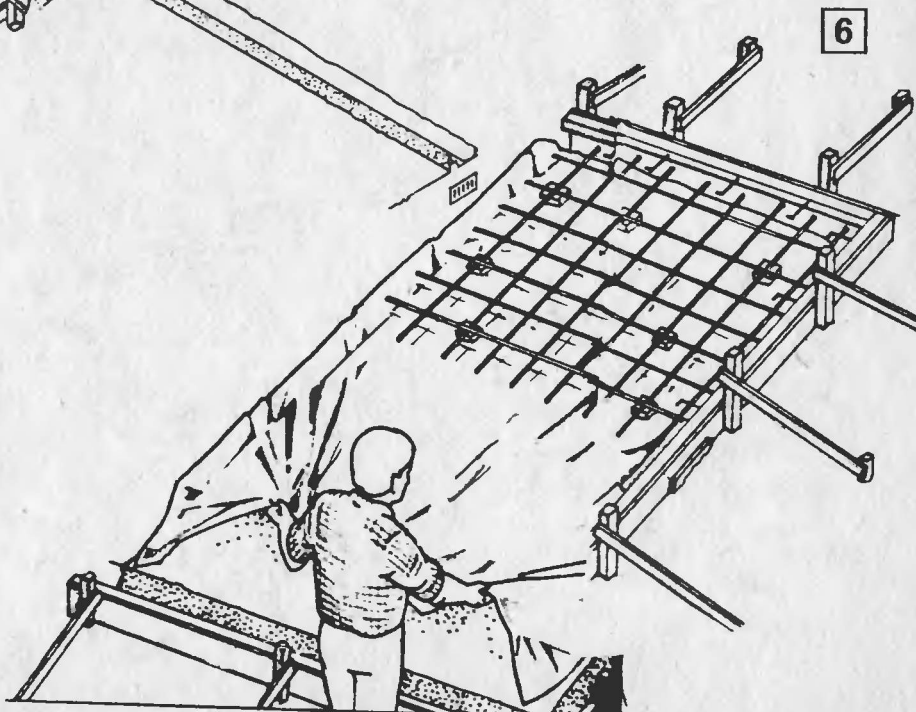
Ha nedves az udvar, érdemes az alap elé kis árokba egy kb. 100 mm átmérőjű PVC vagy eternit csőből alagsövet is fektetni. **(5)**.

5

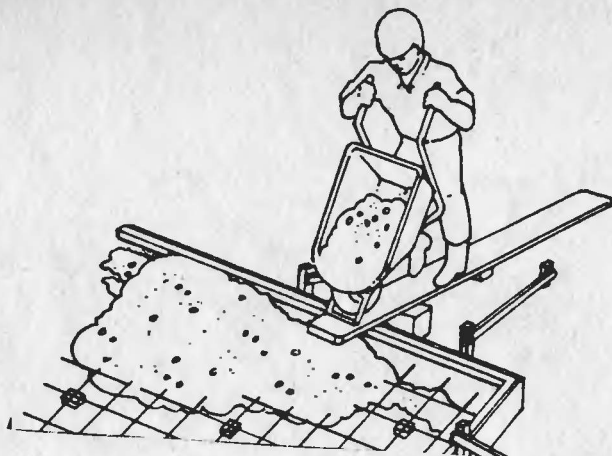

Ezt követően terítsünk az elegendett talajra műanyag fóliát, abba rakjunk a fólia fölé 3–5 cm-re alátétekkel emelt betonerősítő vasalást **(6)**.

6

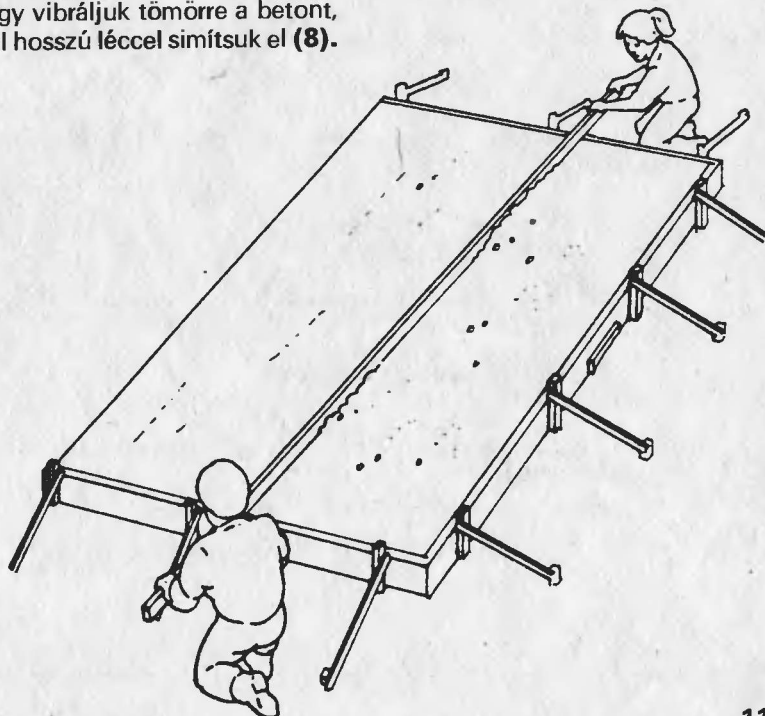
7

A jó minőségű alapbetont óvatosan töltsük az alapba, nehogy a zsaluzat vagy a vasalás elmozduljon **(7)**. Ha megtelt a zsaluzat, dörögöljük vagy vibráljuk tömörre a betont, s végül hosszú léccel simítsuk el **(8)**.

Se púp, se mélyedés ne maradjon a felületén. Legfelülre sima felületet adó híg homok-cement keveréket (misungot) teríthetünk.

8

A felső réteg elsimításához a zsá-luzaton kívüli alátétekre rakott pallókat fektessünk. Vigyázat, nehogy súlyunk alatt belemélyedjenek a friss betonba **(9)**.

A pallóról jobb- és baloldalt elsi-míthatjuk a későbbi járófelületet.

Ezután a megkötéshez már csak türelem és a beton locsolgatása szükséges. Addig viszont előkészíthetjük a fa vázat, amihez egy tökéletesen sima, vízszintes szerelőtérre lesz szükségünk!

A tetőtérbe nem

jutunk most fel, mert beépítésének részletes és alapos ismertetésére több kötetünk sem lenne elég. Am

az otthonukat a tető-, illetve pad-lástér beépítésével növelni kívánók-nak kitűnő könyvet ajánlunk: szer-zője D. Lochner, a címe: Tetőtérbeépítés, a Műszaki Kiadónál már két kiadása jelent meg, ára 86 Ft.

További, az otthonbővítés-modernizálás tudnivalóit ismertető újabb szakkönyvek:

Kószó József: **Lépcsők.**

Műszaki Kiadó 1985. 102 Ft

Dr. Gyurcsovics: **Hőtermelés napsugárból**

MK 1987. 75 ft

P. Frieden: **Szélkeréképítés**

MK 1987. 33 Ft

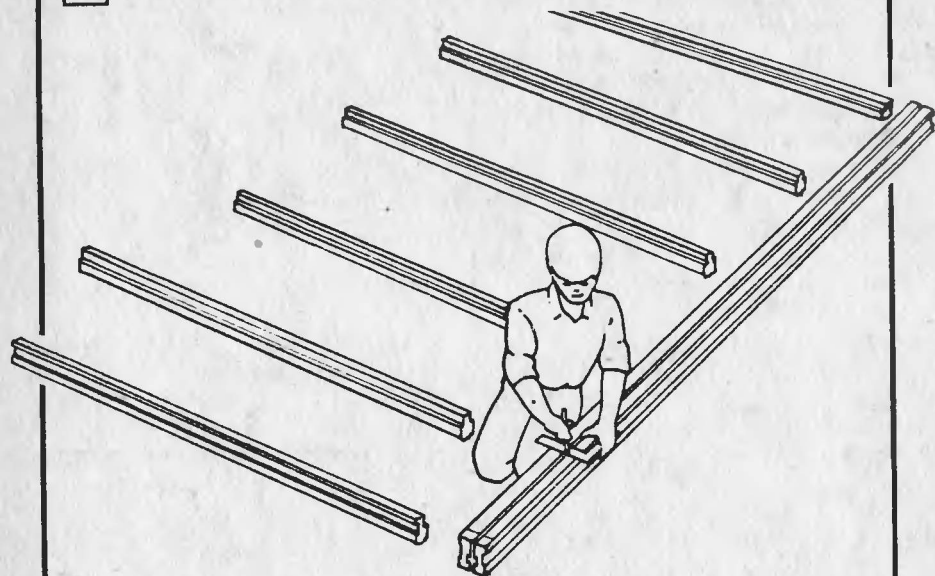
Opiczner: **Házigyári épületek épületgépészeti szerelése**

(berendezése, szerelvényei) MK 1976. 20 Ft

Spiska–Novák: **Családi házak korszerűsítése**

Mezőgazd. Kiadó 1975. 41 Ft

1

A homlokfal váza

ép, csomómentes, sűrű szálú, megállapodott, már nem vetemedő, egyenes fenyőlécekből készül. A lécek méretei nem kötöttek, ám azokat maróval az illesztéshez szükséges keresztmetszetűre, profilúra kell kiképezni. A profil a lécek (staflik) felhasználása szerint változó, arról a következőkben a rajzaink tájékoztatnak.

Ha a léceket a szerelőtérben lefektették, felmérhetjük rájuk az összekapcsoláshoz szükséges kialakítások helyeit **(1)** és nagyjából a helyükhöz illeszthetjük azokat **(2)**.

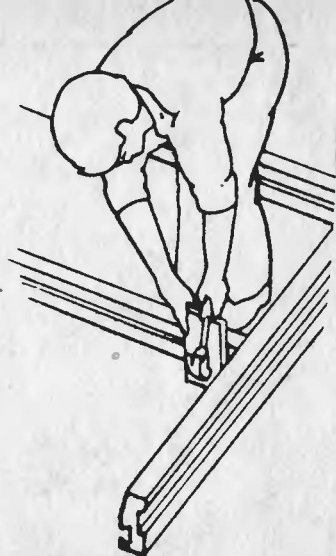
2

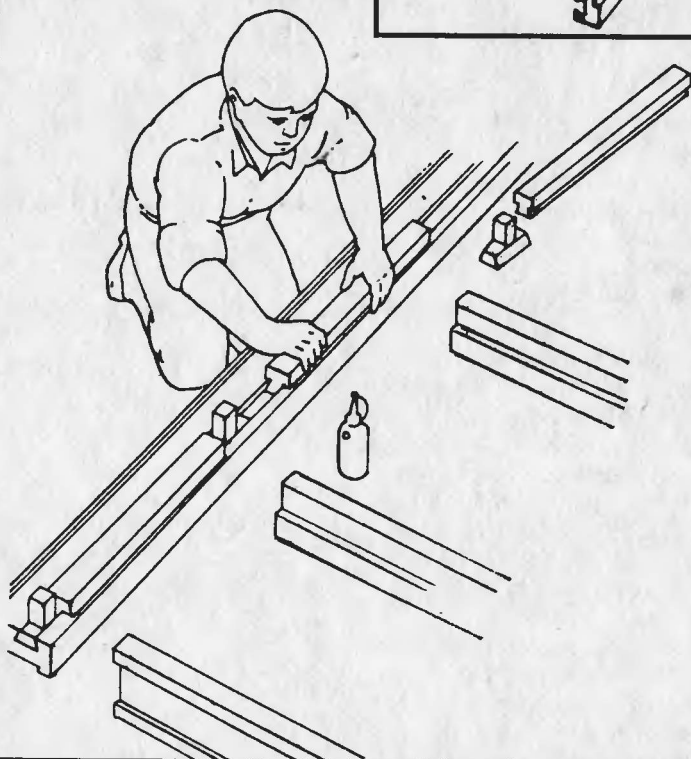
Az illesztéskor sohasem magát a léceket összekötjük, hanem egy arra helyezett ütőfát, alátétdeszkát **(3)**. A függőleges lécek közeit úgy számoljuk ki, hogy a lécközök azonos méretűek legyenek és a csapolt kötések helyeit is aszerint „össze” ki. A közöket egy „kaliberrel”, azaz méretre vágott és éppen a közbe férő lécdarabnak a lécek között végigcsúsztatásával ellenőrizzük.

A csapozások szakértelmet, de legalábbis nagy figyelmet és óvatos, pontos, nem kapkodó munkát kívánnak **(4)**.

3

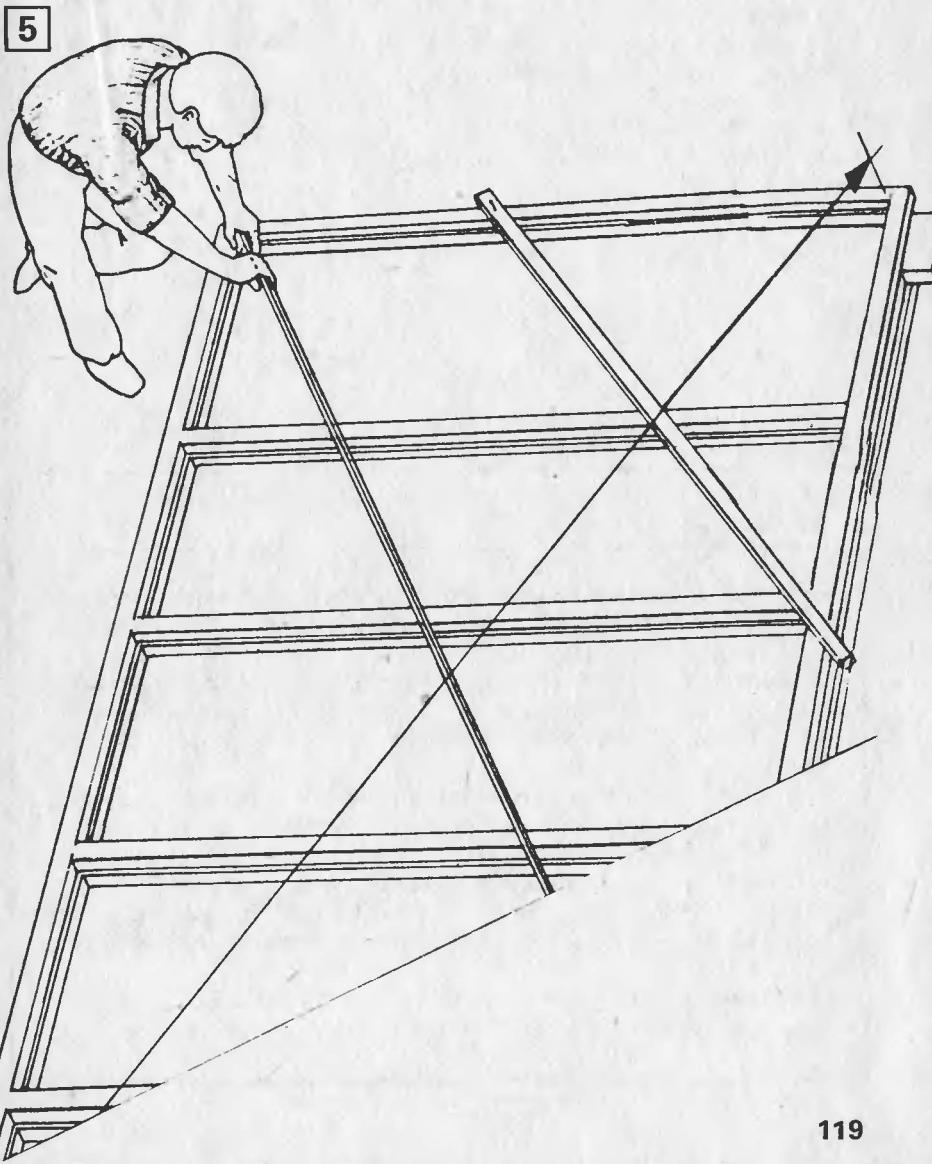

4

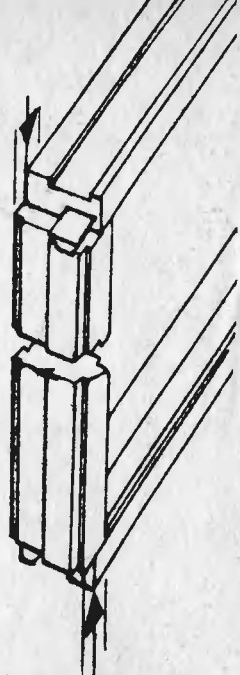
A keretté kapcsolt homokfal-váz derékszögűségét a sarkoktól átlósan keresztbe fektetett, nem nyúló (pl. hosszú betonvas-szál) mérőrúddal ellenőrizzük. Ha mindkét átló irá-

nyában azonos a méret, a felső sarkokon, az oldalsó és felső lécek felefele hosszánál átfektetett, szöggel biztosított lécekkel rögzítsük a keretet **(5)**.

Az oldalsó és felső keretek profilja és a kötésükhöz kialakítandó csapozások egyaránt jól láthatók a **6.** ábrán.

6

Persze a csapozástól el is lehet térni. A keretek és lécek szegletvasakkal, átmenő kapupántcsavarokkal vagy facsavarmentű állványcsavarokkal egyaránt köthetők. De kaphatók ma már tűskézett lemezből a kötésekhöz való alakra hajlított és facsavarokkal felfogható acél kötőelemek is.

Másból is

készíthető a toldalék-helyiség váza, nemcsak fenyőfából. Tartósabb, időtállóbb a **keményfa** (tölgy), ám drágább, nehezebb és nehezen formálható – ácsért-asztalosért kiált.

Alumíniumból rendkívül gazdag a profil-léc kínálat. Előnye, hogy könnyű, nem rozsdásra korrodál, viszont csak nehezen, idomokkal kapcsolható. A fővárosban fő árusítóhelye a Majakovszkij u. 101-ben van.

Acélból, például szegletes zártszelvényből aránylag egyszerű a keretkészítés, hiszen az hegeszthető, csavarozható. Viszont rozsdásodik, védendő (Fém munkás Vállalat, MÉH).

Dexion-Salgó elemekből a legkönnyebb a szerelés, de nem valami mutatós a váz, lyukas L idomait legalábbis falécekkel kell eltakarni (a Petőfi-híd pesti hídfőjénél, a Ferenc körüti Vasedény boltban.)

Műanyagból is kapni keretnek valót. Gyártója a BVK szekszárdi üze me, a Bp. VII., Üllői út 32. sz. alatti Vasért is árusítja.

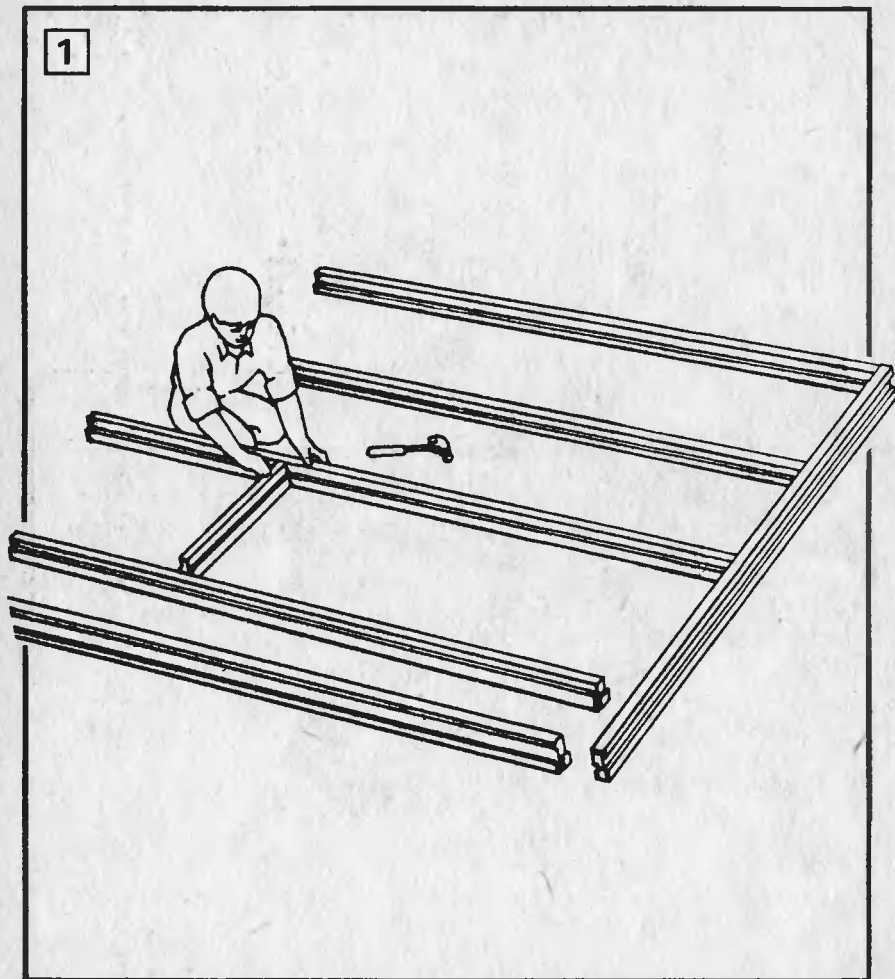
Az oldalfalak

hasonló szerkezetűek, mint a homlokfal, de nem szabályos négyszöget alkotnak, a felső lécz ugyanis kifelé lejt majd kb. 15°-os szögben.

Az oldalfalak léceit hasonlóan kell

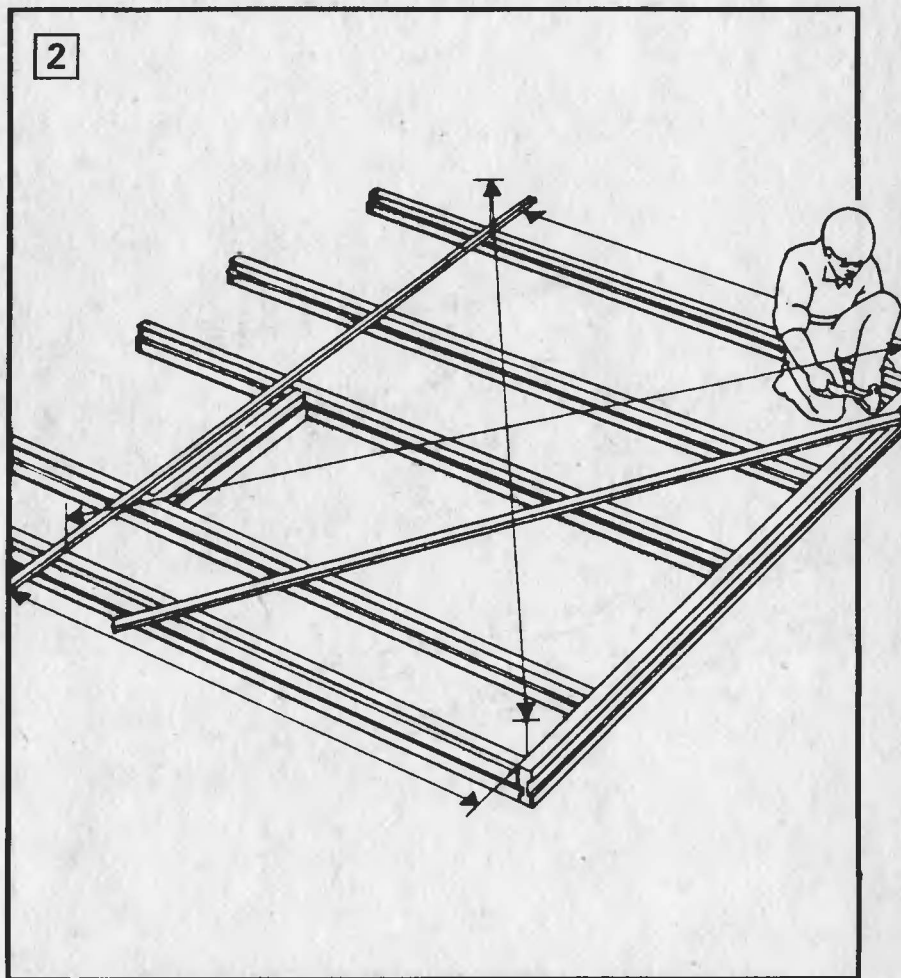
előkészíteni **(1)**, de mindegyikből kettőt-kettőt (hacsak az egyik oldal nem marad szabadon – például fedett kocsibeálló esetében).

Vigyázat, az első és hátsó oldali lécek felső részei a lejtés miatt eltérő csapozásúak lesznek, a lécpárokat tehát „tükörként” kell kiképezni.

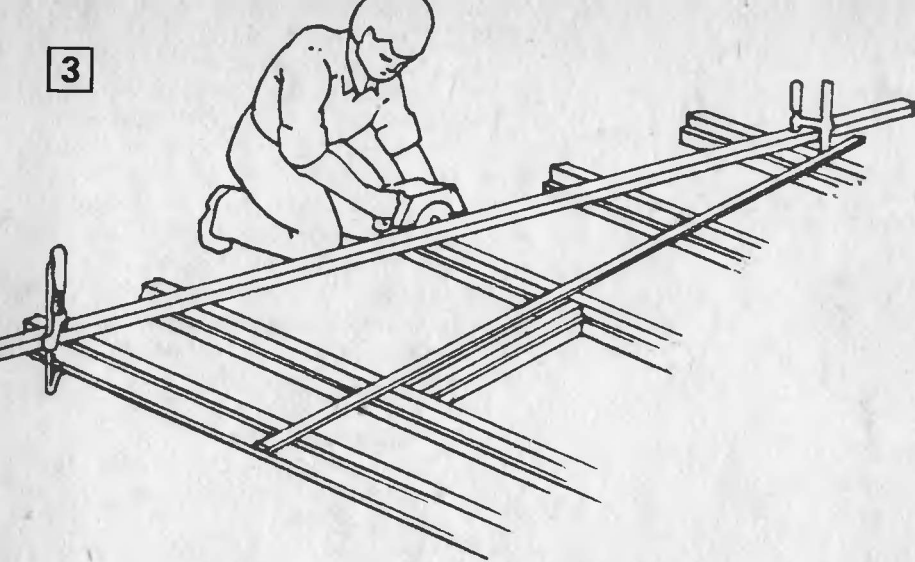

Az oldalsó keretek méretellenőrzése itt is hasonló gondosságot igényel, mint a homlok-kereté. Először az alulra kerülő talpléceket szereljük össze a függőlegesekkel, és így ellenőrizzük az alsó derékszögűséget (2).

Jó, ha az átlós lécekkel rögzített két oldalkeretet – tükörfordítással – egymásra fektetjük, mert úgy azonnal kitűnik, ha nem pontosan egyformák. (Ami azért nem nagy tragédia, hiszen pontosan szemből vagy egyszerre előlről-hátulról úgysem lehet megtekinteni a vázat.)

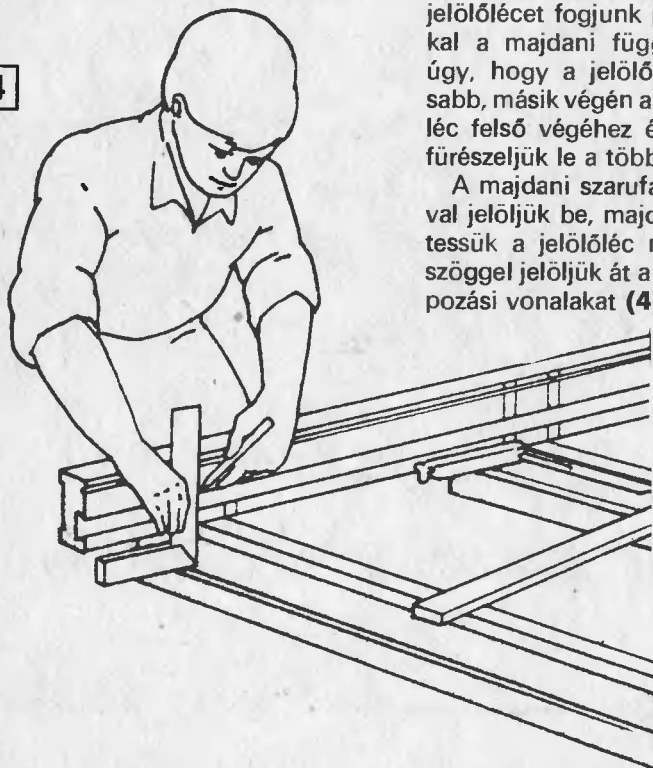
3

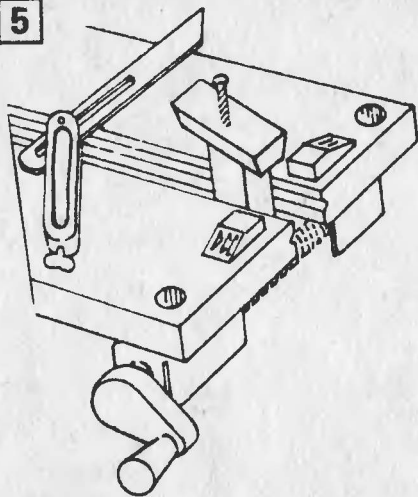
A lejtés kialakításához egy hosszú jelölőlécet fogjunk pillanatszorítókkal a majdani függőleges lécekre úgy, hogy a jelölőléc a legmagasabb, másik végén a legalacsonyabb lécs felső végéhez érjen **(3)** és így fűrészeljük le a többleteket.

A majdani szarufa helyét ceruzával jelöljük be, majd a szarufát fektessük a jelölőléc mellé és derékszöggel jelöljük át a szarufára a csapozási vonalakat **(4)**.

4

5

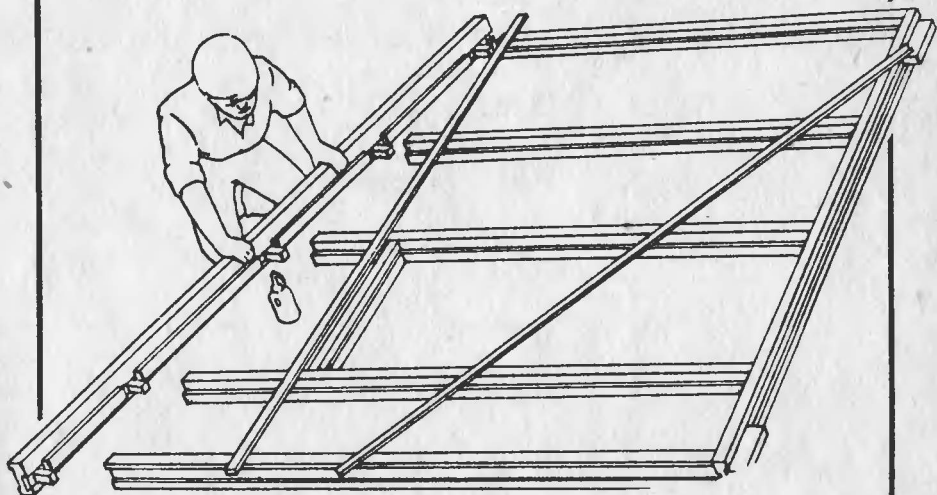

A lejtés beállításához és tartásához célszerű kis, a lejtésnek megfelelően kiképzett etalon-léceket levágni és a szarufa mellé illeszteni (5).

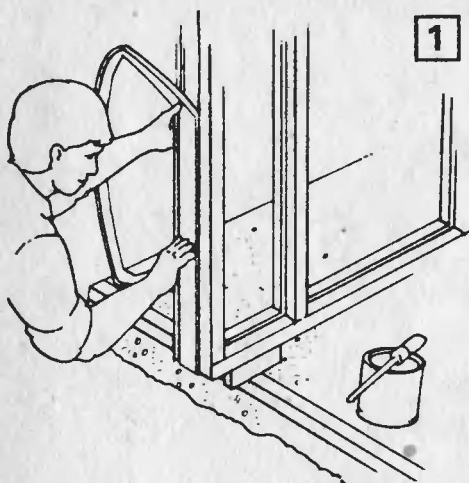
Ezután lehet felszerelni a szarufát aszerint, hogy melyik kötési módot választjuk. De minden esetben segít, ha előbb egy vízszintes rögzítőlécet is a keretre szerelünk és az elülső keretre felerősítjük a leendő ajtó szemöldöklécét is (6).

Nagyon fontos a többszöri „tűkör-ellenőrzés”, nehogy az elülső-hátulso keret egyes elemeit fordítottan szabjuk le, csapozzuk vagy szereljük fell

6

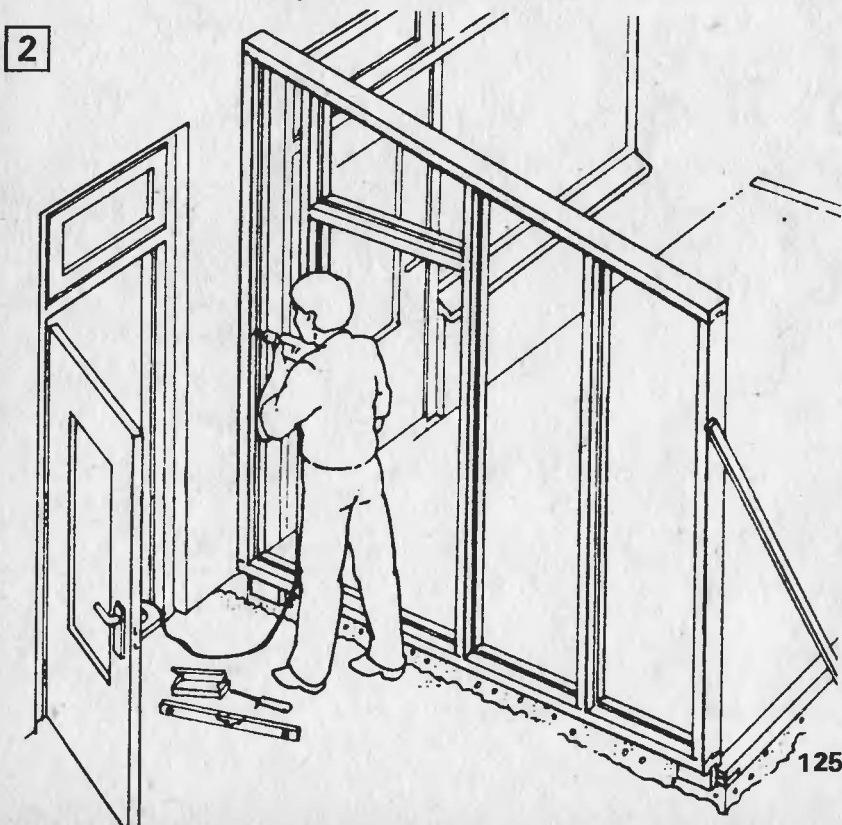

Az összeállítás

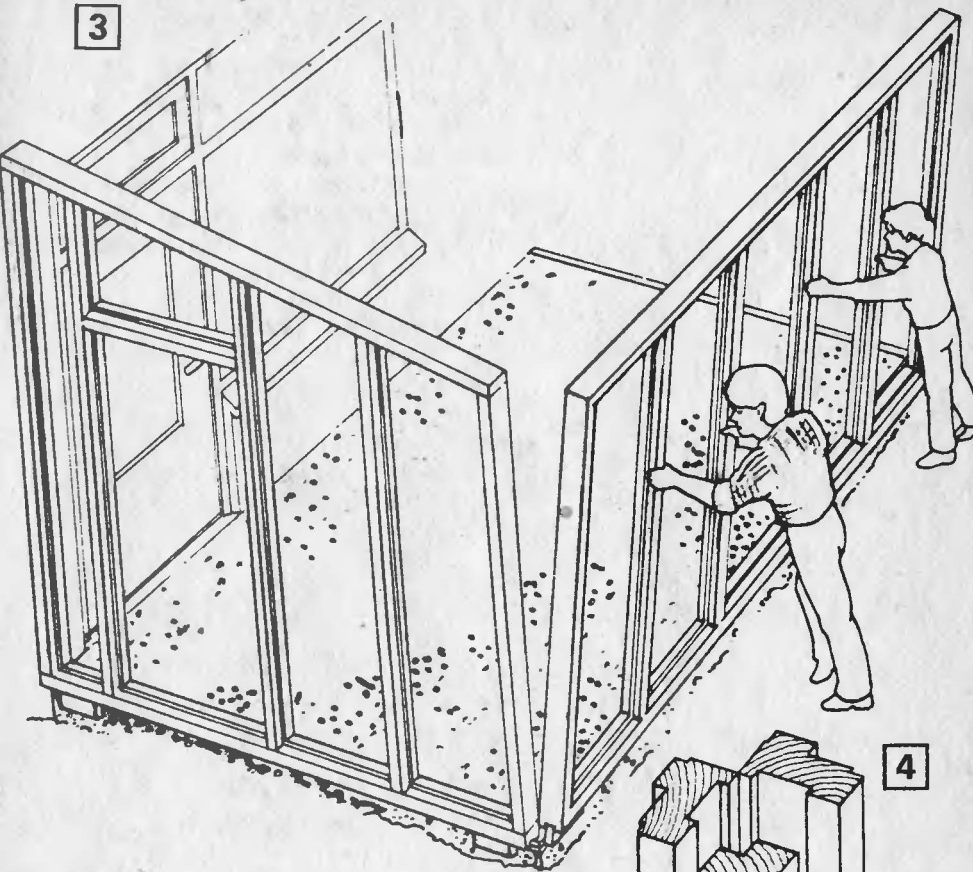

első műveleteként szereljük facsavarokkal, a sarkaikon összefogazva, lapolva vagy csapozva a betonalap kereteként bennhagyott zsaludeszkákra facsavarokkal 10×4 cm-es lécekből a talpgerendákat.

Ezután fessük be, esetleg vízkizáró műanyagszalaggal ragasszuk körbe a kereteket **(1)**. Ha megszáradtak, előbb az előlő keretet állítsuk, szintezzük, függőzzük a helyére és támasszuk ki egy átlós léccel. Ha már szilárdan áll, a fal melletti lécen át fúrva erősítsünk a falba 0,5 m-enként HILTI horgonycsavarokat vagy nagy műanyag tipliket és szilárdan csavarozzuk a falhoz a keretet **(2)**. Hasonlóan rögzítsük a talpgerendához is.

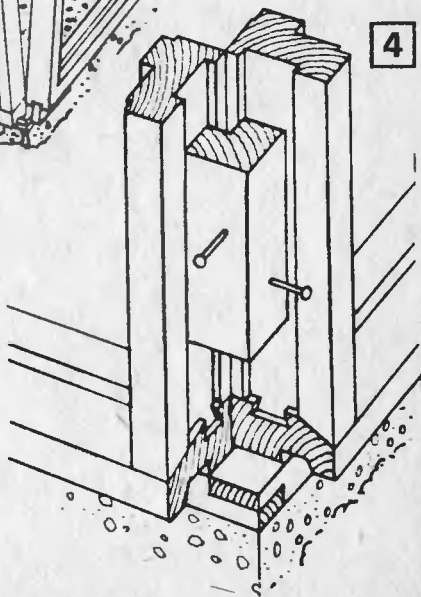
3

Ezt követi a homlokfal helyére emelése – amihez legalább kettő, de inkább három felnőtt kell –, s ott ideiglenesen rögzítése. Aztán az első kerethez és a talphoz csavarozása **(3)** a teendő.

A kis szerelési ábrán **(4)** a szabályszerű, ezért meglehetősen munkaigényes, ún. vendégléces sarokkötés látható.

4

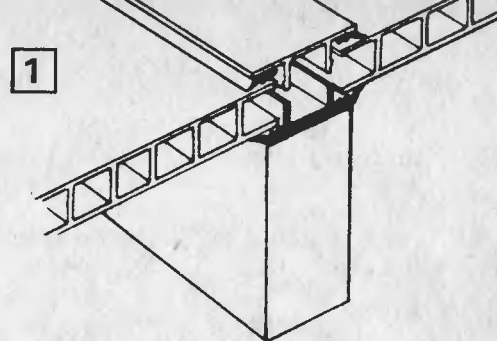

A héjazat

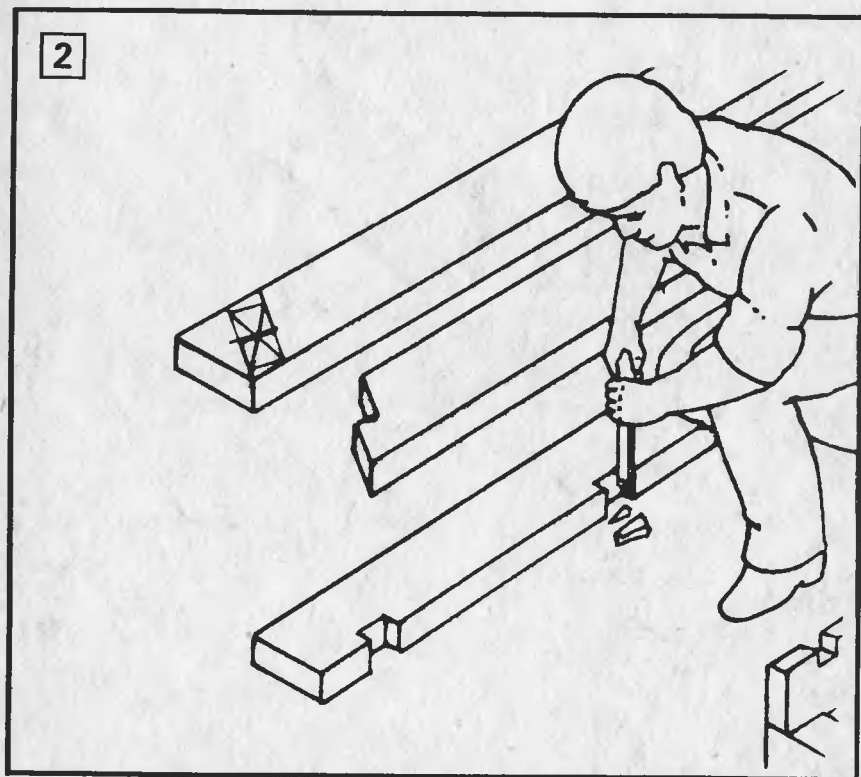
lehet áttetsző, például egyrétegű – táblában és tekercsben is kapható üvegszál erősítésű poliészter vagy cellás szerkezetű önhordó PVC-tábla, amihez közzáró profilt is gyártanak **(1)**.

Közös vonásuk, hogy önhordóak, szilárdak, – eltérő, hogy az utóbbi nem áttetsző, így hűvös árnyékot ad. Déli oldalra ezt, északira az utóbbit javasoljuk.

A héjazatot tartó közszaru deszkákat a falhoz nem támaszthatjuk, oda

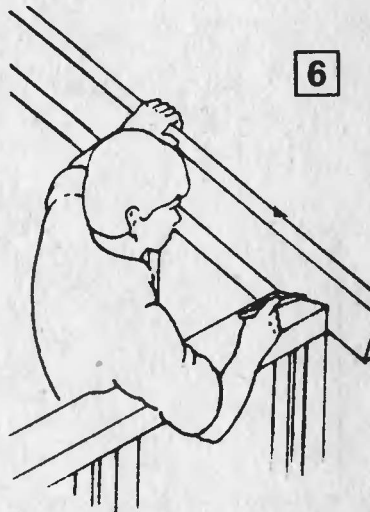
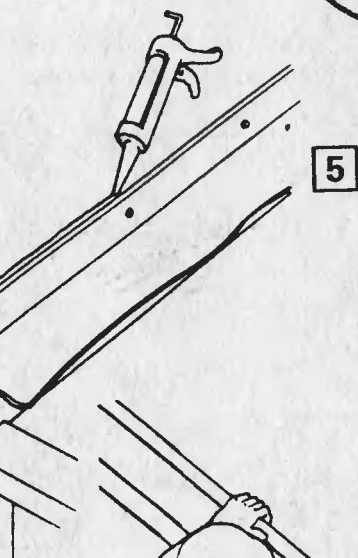
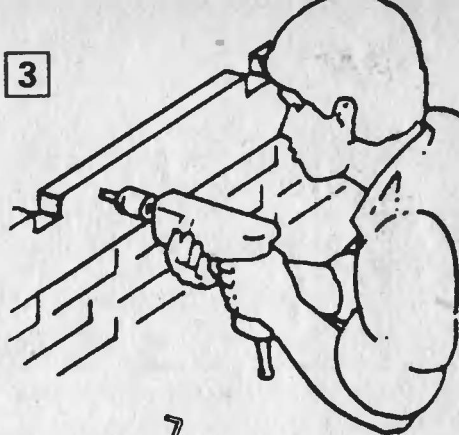

egy, a falra tiplikkel erősített szelemen is kell. Ezt a szarudeszkákkal azonos, kb. 15×3 cm-es deszkából készítsük, helyet vésvé benne a szarufák végeinek **(2)**.

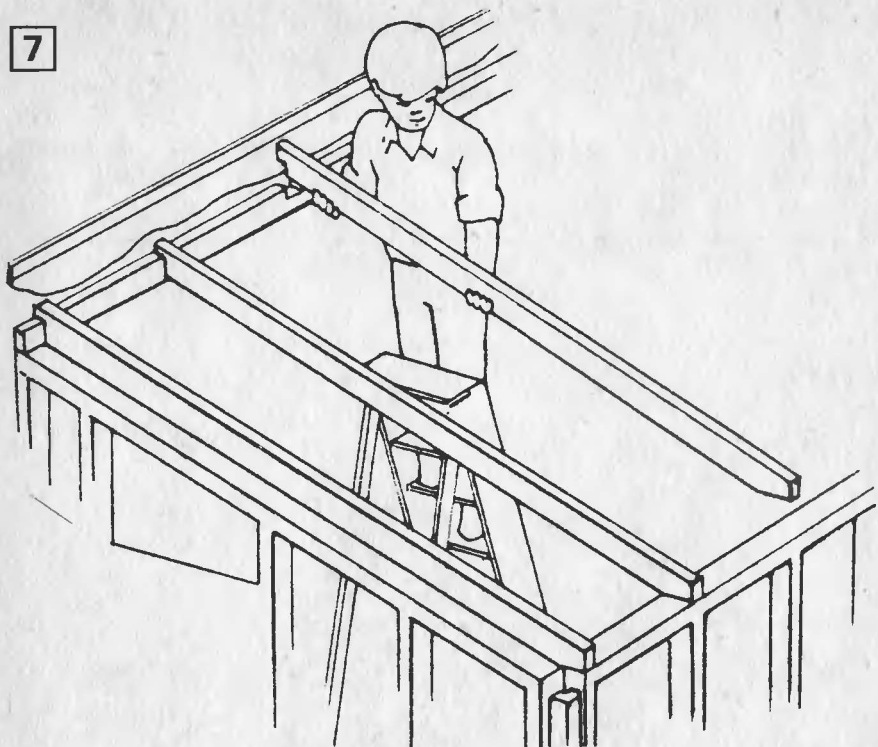
A falra csavarozása **(3)** után a falat felette kenjük be víztaszító festékkel **(4)**, majd közt hagyva a szarufa végek számára, egy segédléccel erősítsünk fel egy vízvezető gumi vagy műanyag csíkot (PVC-padló), ami lezárja a héj és a fal közti rést **(5)**.

A záró szarufa – egyben homlokdeszka – valamivel vastagabb anyagból is készülhet, s annak felfekvéséhez a homlokfal szemöldök (koszorú, felső) léchéhez illesztve rajzoljuk, majd véssük ki az anyagot **(6)**. Ez lehet a közbenső szarufák kialakításához a sablon is.

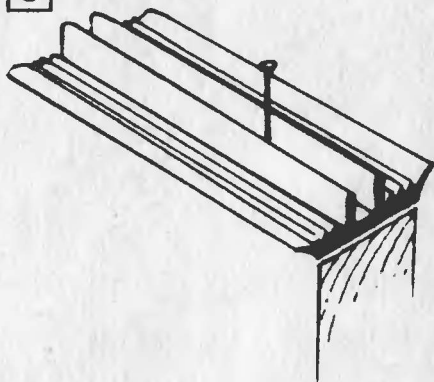
4

7

Ha készek – és pontosak – a szarufák meg az oldalkeretek, egyszerűen rátehetők a falszelemenre és a homlokfal koszorúlécére **(7)**. Ha nagyon szakszerűen akarunk dolgozni, a szarufák felső élére gumi profilcsíkot is szegelhettünk **(8)**. Ez egyszerűsíti a héjazat szerelését és kizárja, hogy széles időben a műanyagablák zörögjenek a tetőszéken.

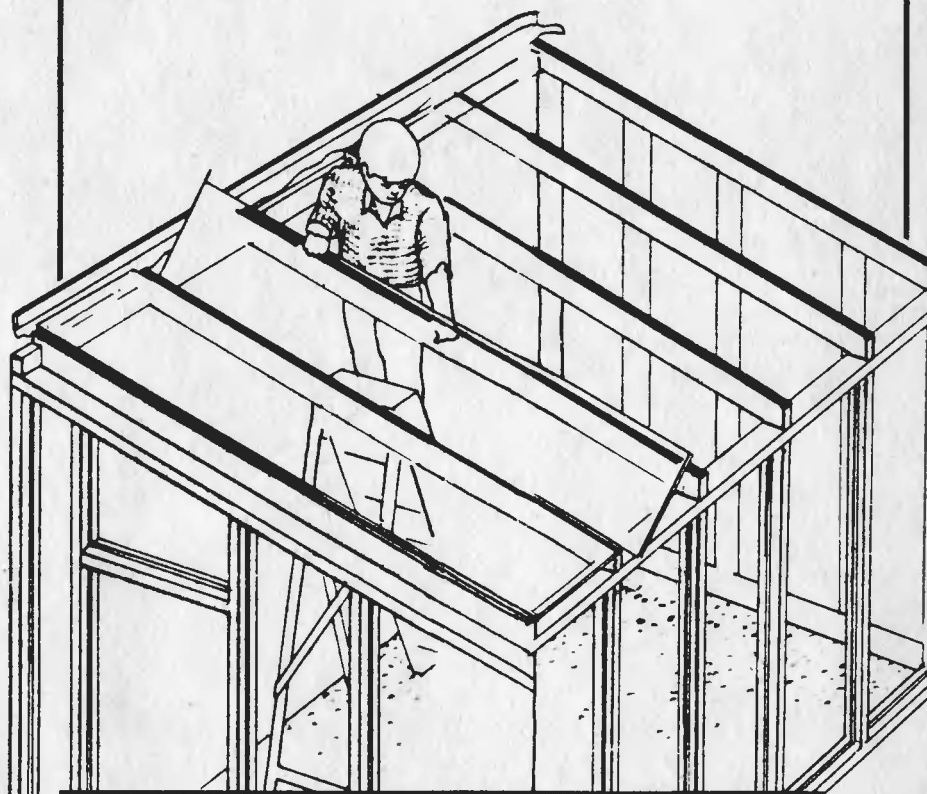
8

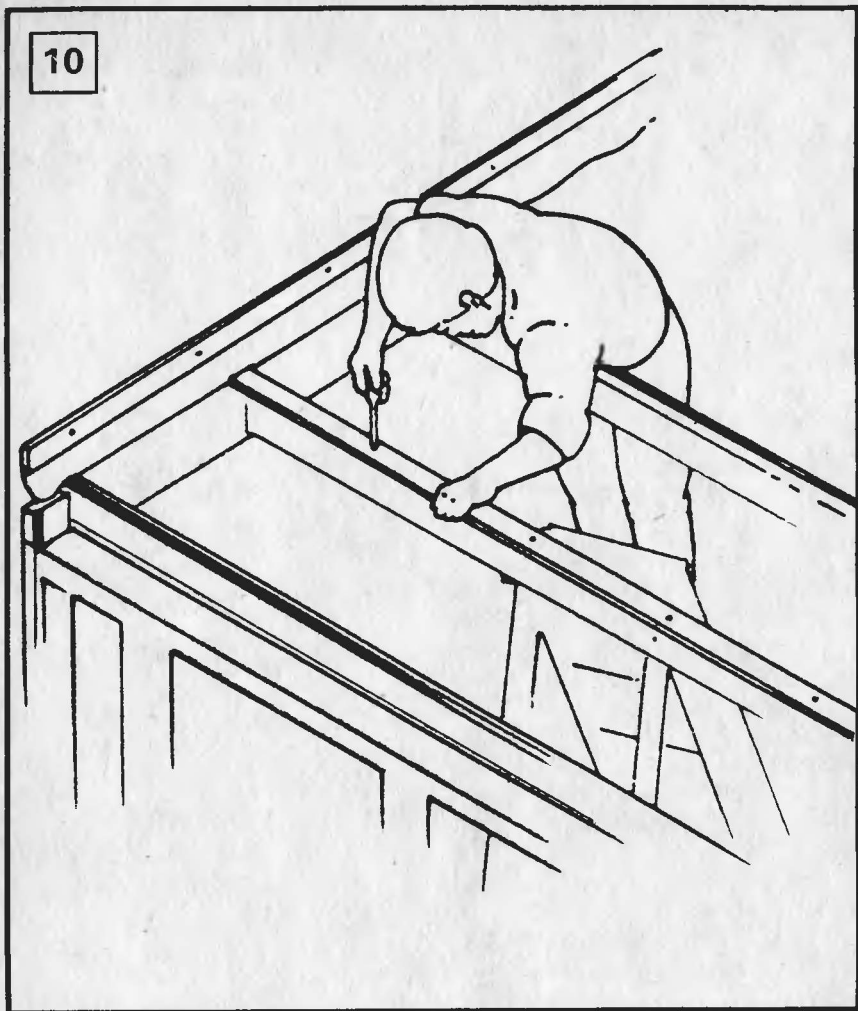

Ezt követően már „csak” a műanyagablak helyükre emelése és felülről a rögzítőprofillal lerögzítése van hátra **(9)**. Természetesen táblánként **(10)**, különben mind nehezebb lesz azokhoz hozzáférni.

Ha hullámosított műanyagablakkal fedjük be a tetőt, a hullámok keresztben fussanak és oldalvást 1–1,5 hullámmal fedjenek át a mellettesre. Ereszként min. 15 cm-rel nyúljanak a homlokfalon túlra, oldalvást pedig

9

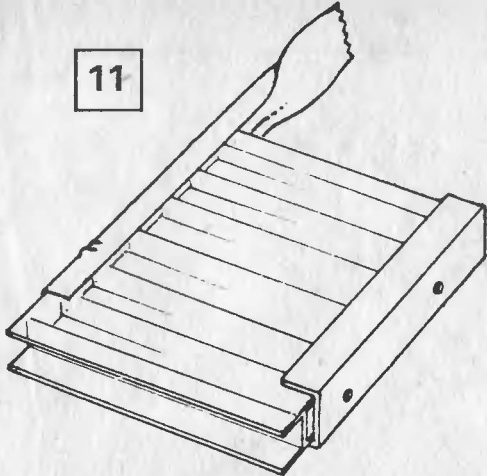

mindig lefele mutató hullámélben végződjenek, különben visszavezetik a vizet.

Amennyiben zárt cellás tetőfedőlapokkal burkoljuk a tetőt, a szarufákat úgy kell kiosztani, hogy a tetőlap közöttük éppen szarufa középvonala

főlé kerüljenek. Amennyiben úgy kell vágni a lapokat, hogy egyes celláik nyitottá váljanak, a szabad cellaélet szorosan ráhúzható, lapos alu vagy műanyag U profillal **(11)** célszerű lezárni.

11

A hullámlemez fedél elemeit vízzáró galléros, hatlapfejű, rozsdamentesített csavarokkal lehet a szarufák középvonalában, de mindig egy hullámhegy gerincvonalán lecsavarozni. A tetőrögzítő csavarok facsavar-menetűek.

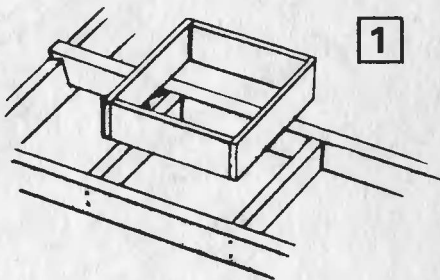
A szellőztetés

majd' olyan fontos a toldaléképületben, mint a hő összegyűjtése. Az ajtón át való szellőztetés huzattal és kóbor átlatok betévedésével jár. Ugyanez a helyzet, ha nyárára az ablaktáblákat (esetleg minden másodikat) kiszereljük.

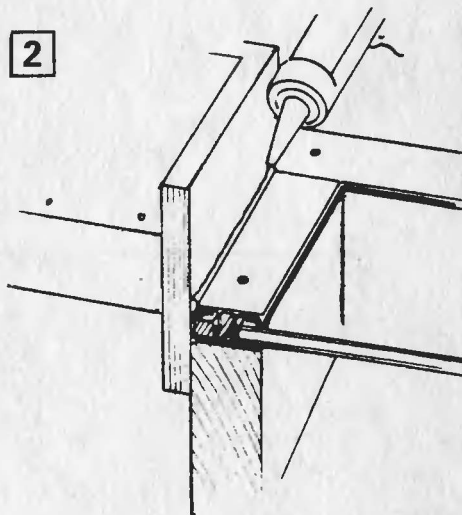
A tetőn át viszont gyorsan távozik a fűledt, párás levegő. Ezért a tetőszék közepe tájára, a falhoz közelre szereljük egy szellőzőablak keretet (1).

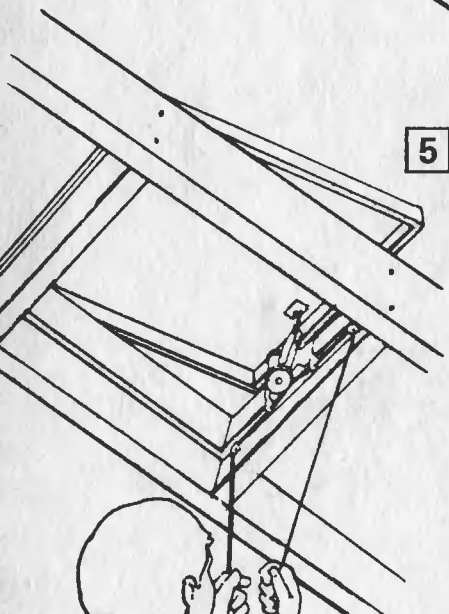
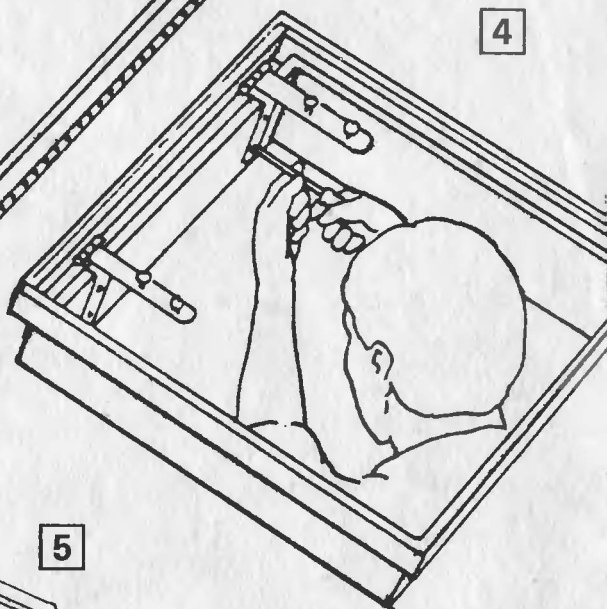
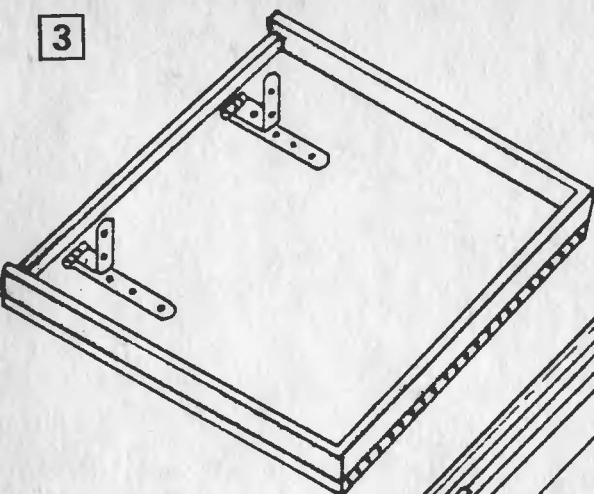
Ez valamelyest álljon ki a tetősíkból, ezért borítsuk vízálló műanyaggal és körös-körül tömítsük el vízzáró gittel, szilikongumi tömítőmaszsával (2).

1

2

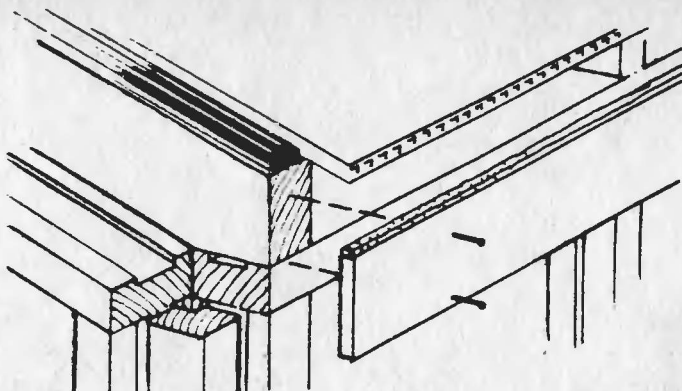

A keretre szereljük aztán csuklópántokkal a nyitható szellőzőablakot **(3)** úgy, hogy pántjait a felső vízszintes keretlécra csavarozzuk **(4)**.

A szellőzőablak nyitására számos lehetőség ismert. Van zsinórral távvezérelt **(5)**, de használatos lentről rúddal nyitható-zárható és eleve hosszú nyitókarral szerelt is, amelynek rúdját kis rugó húzza fel, hogy ne legyen útban. Ha kell, a nyitórúd a rajta lógó zsinórral húzható le „kezelő-magasságba”.

1

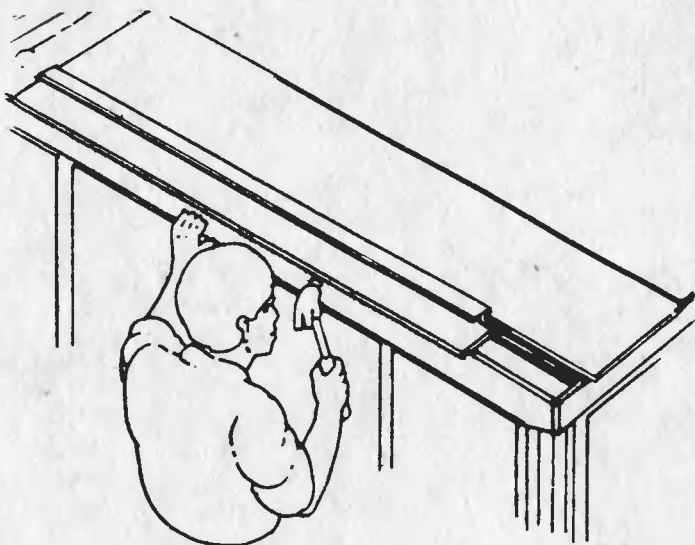
A végszereléshez

számtalan apró, önálló, de nem lényegtelen művelet tartozik. Ilyen például, hogy a tetőhéjazat ereszként előreugró részét – akár kerül rá csapadékcsatorna vályú, akár nem –

homlokdeszkával kell lezárni. Abbráncok látni annak felerősítését is (1).

Célszerű külön oldaleresz-léceket is felerősíteni a tetőhéjazat peremére (2), különösen ha az időjárástól fenyegedett helyen áll a meglegház.

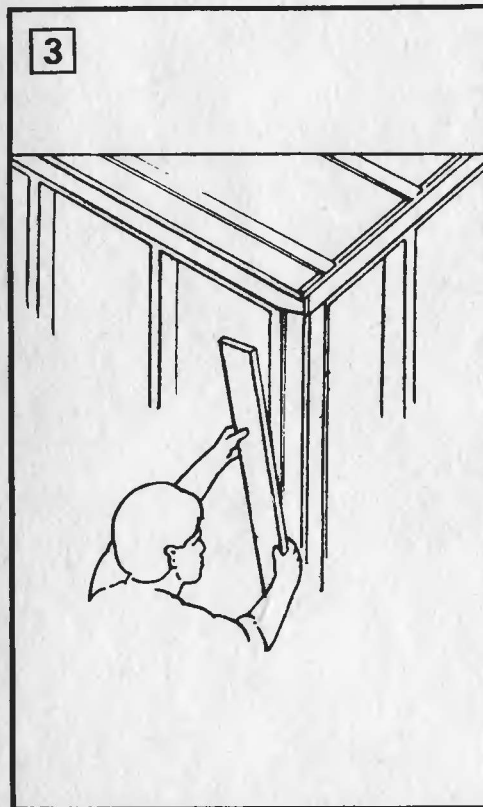
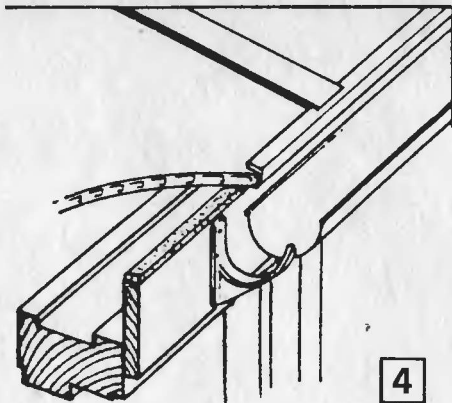
2

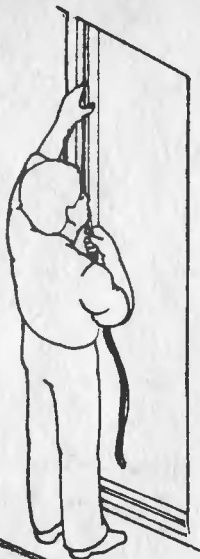
Célszerű a hornyolt bordás lécek műanyag takarólécekkel való fedése is. A Dexion-Salgó váz illeten takarása pedig nemcsak felületvédelmi, de esztétikai okokból is szükséges **(3)**.

Nagyon hasznos az esővizet felfogó vályúcsatorna felszerelése is **(4)**. A kis tető miatt elegendő a legkisebb keresztmetszetű vályú.

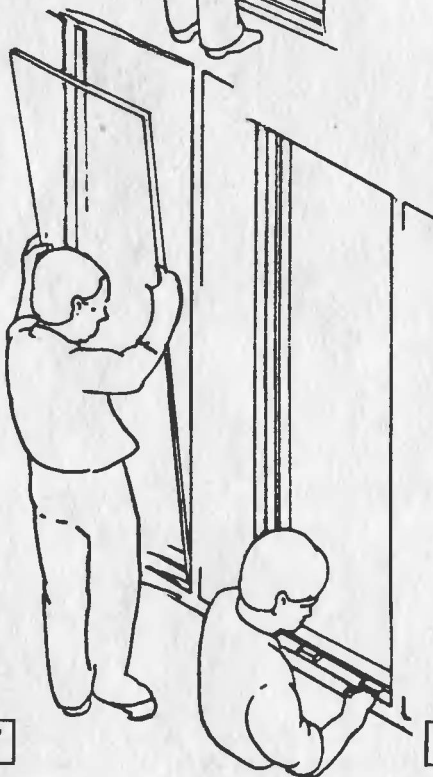
Pontos illesztést és gondos beállítást kíván az ajtó beszerelése **(5)**, ami célszerűen lehet egy BVK-gyártmányú műanyag ajtó is.

6

Ahova üvegtábla kerül, érdemes eleve a rezgést nem átadó és jó víz-záró tömítőcsíkot szerelni **(6)**. Az üvegtáblákat célszerű eleve vékony, hornyolt léckeretbe fogni vagy éleikre műanyag peremcsíkot ragasztani **(7–8)**, majd azt körben – de alsó élüket különös gonddal – a vizet ki-fele levezetően gittelni, eltömíteni. Ha időszakosan kiszerezljük majd a táblákat, kívülről felcsavarozott szorítólécekkel **(9)** érdemes rögzíteni.

7

8

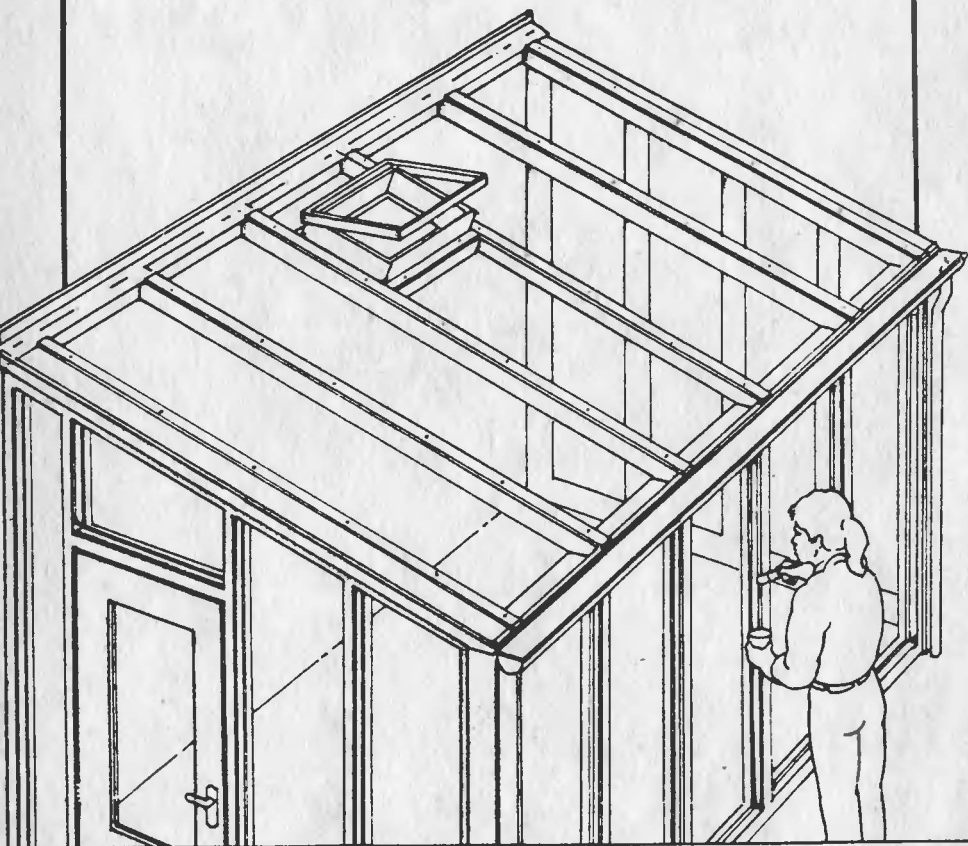
9

Az elkészült toldalék helyiség keretléceit – még a beüvegezés előtt – gondosan alapozni, majd festeni, pácolni, lazúrozni kell. Az üvegek behelyezését kövesse azok körbetömítése **(10)**, majd első megtisztítása. Az utóbbi nagyon fontos, mert a még meg nem száradt pác, festék,

gitt tömítőanyag ráfolyt maradékai frissiben aránylag könnyen eltávolíthatók.

A „toldalék” nyáron kellemes pihenőhelyiségként, télen raktárként és a fagyálló növények „menhelyeként” járul majd hozzá a bővebb lakásban kényelmesebb élethez.

10

Otthon 2 hónap alatt

A C200-as gyorslakóház 6–8 nap alatt felállítható, és 60 nap alatt lakhatóvá tehető.

A családi ház építésben a hagyományos építőanyagok mellett újabb és újabb „alternatív” fajták is megjelennek. Ezek közül az egyik legbiztosabb újdonság a szombathelyi FALCO által gyártott, Betonyp-lapokból összeállított szendvics szerkezet. (C). Ezt az anyagot az országban több kisebb-nagyobb építővállalat és szövetkezet használja falazatok készítésére előre gyártott lakóházak, hétvégi házak építőanyagaként. Közülük a ráckevei Architektúra kisszövetkezet C200 típusjelű „gyorslakóházát” választottuk ki, amelyet nem véletlenül soroltunk a sikerültebbek közé.

Az építési (vagy előzetes építési) engedéllyel rendelkező építkező megrendelés után a lakóház szerkezeti elemeit 500 000 Ft-ért vásárolhatja meg. Ebben a 81 m²-es hasznos alapterületű, nyeregteretű családi ház alsó szintjének minden tartozéka benne van, amelyet két pótkocsi, és egy szülő tehergépkocsi képes a helyszínre szállítani. Az előbbi költségben nincsenek viszont benne az alapozási és a belső szakipari munkák, valamint a tetőt borító cserép értéke.

Az alap természetesen nem csak sima betonlap, hanem önálló alapszint (pl. garázs, kazánház, tároló stb.) is lehet. A mintaépület például (indító képünkön) az előbbieken kívül még egy körbefutó széles teraszt is kapott. A kész alapon a tapasztalatok szerint 6–8 nap alatt felállítható az épület, és ez véleményünk

szerint – ennek az építési módnak a legnagyobb előnye. A gyári vezető szerelőkkel, egy helyi tetőfedővel és néhány szakképzetlen segítőtárral egy bő hét alatt tető alá kerülhet a család új otthona. Ezzel a hagyományos építési módszerek nem versenyezhetnek.

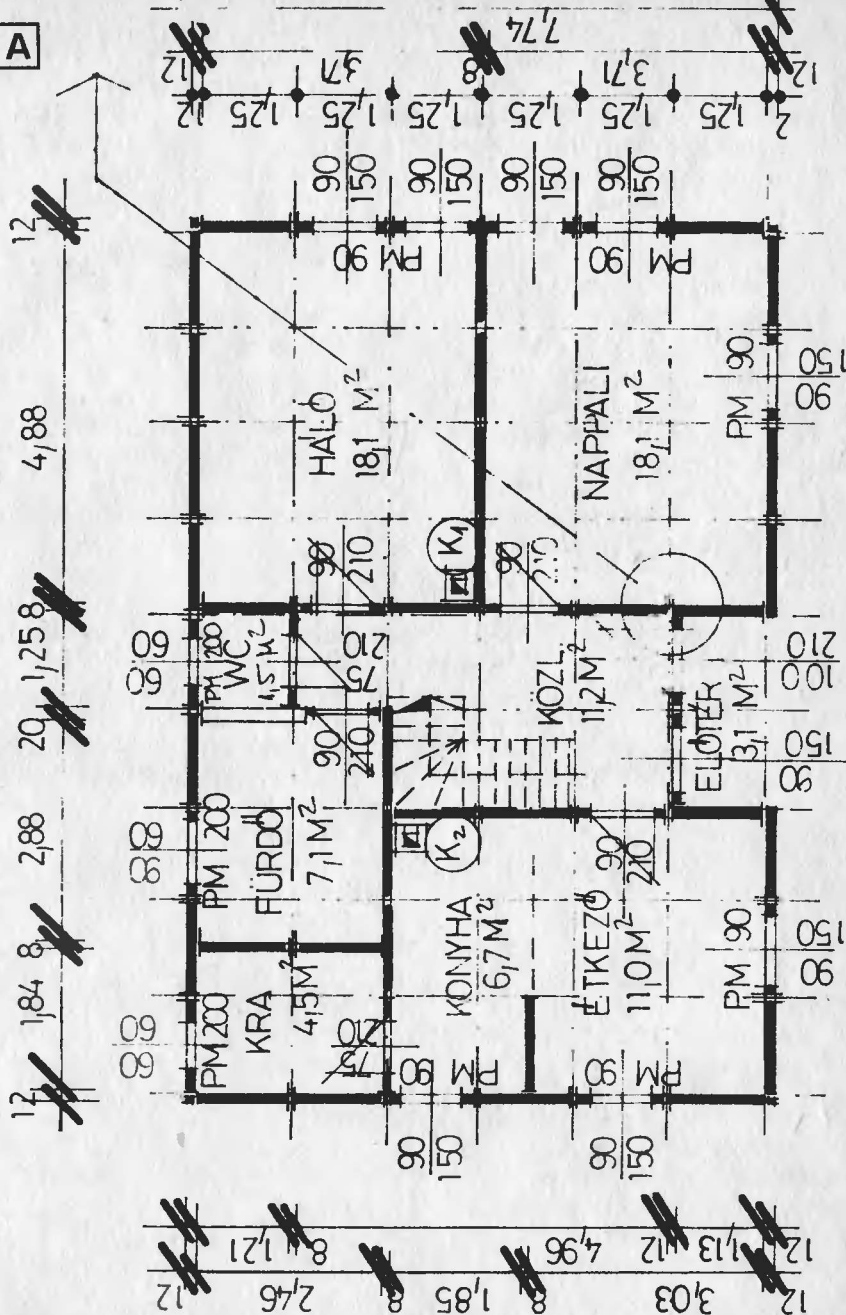
Az alapárban az alapszint térelválasztó, nyílászáró és szerkezeti elemei, valamint a beépítetlen tetőtér szerkezeti elemei vannak benne. A földszint egy lehetséges alaprajzát **A** ábránk mutatja, de az elrendezés, sőt a méretek is egyéni kívánság szerint kisebb-nagyobb mértékben módosíthatók.

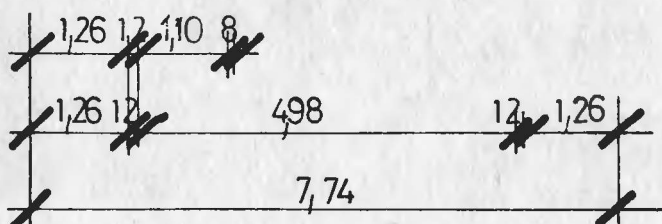
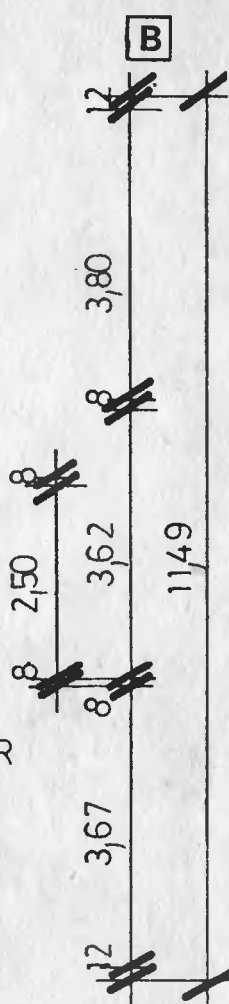
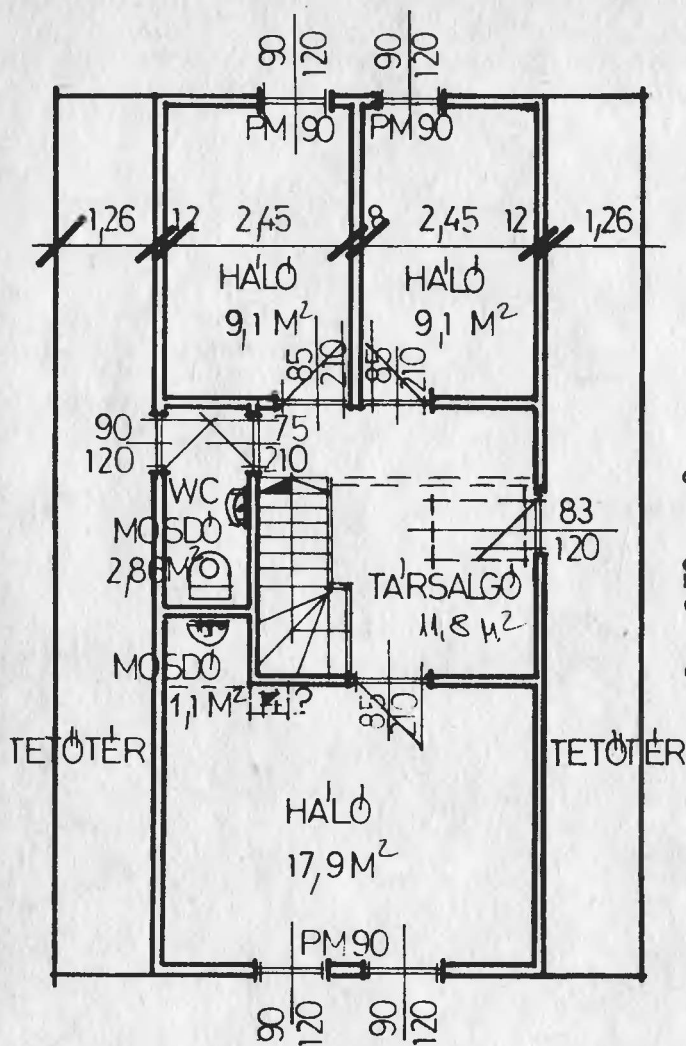
Mindehhez hozzájön 50 m² hasznos alapterületű beépíthető tetőtér, (ennek alaprajza a **B** ábrán látható), amelyben a kényelmes alsó szintet még további három szobával, (**D** és **E**), társalgóval (**F**) és második mellékhelyiséggel egészíthetjük ki. A földszint és a tetőtér együttes, 130 m² feletti lakóterülete már nagyobb család számára is kényelmes otthont nyújt.

Természetesen az épület felállítástól a kész lakóházig még igen sok munka adódik, és persze nem kevés pénz is szükséges. A központi fűtés kiépítésére és a gépészeti munkákhoz külön tervek készültek, amelyekhez a szükséges szerelvények „egységcsomagban” megrendelhetők. Szakértelmet igénylő munka még a villanyszerelés, amelyre kábelcsatornáknak húzott vezetékekkel van lehetőség.

A további szakipari munkák során viszont sok pénzt takaríthatunk meg saját munkával. A sima Betonyp felületek vakolás, glettelés

A

nélkül közvetlenül festhetők, tapé-
tázhatók, akár saját kezűleg is.
A műanyagpadló, a padlószőnyeg
felragasztása is kínálja a sajáté-
rős kivitelezést, de a szalag- vagy moza-
ikparketta leragasztásától, sőt a mű-
kövezéstől sem kell megijedni.

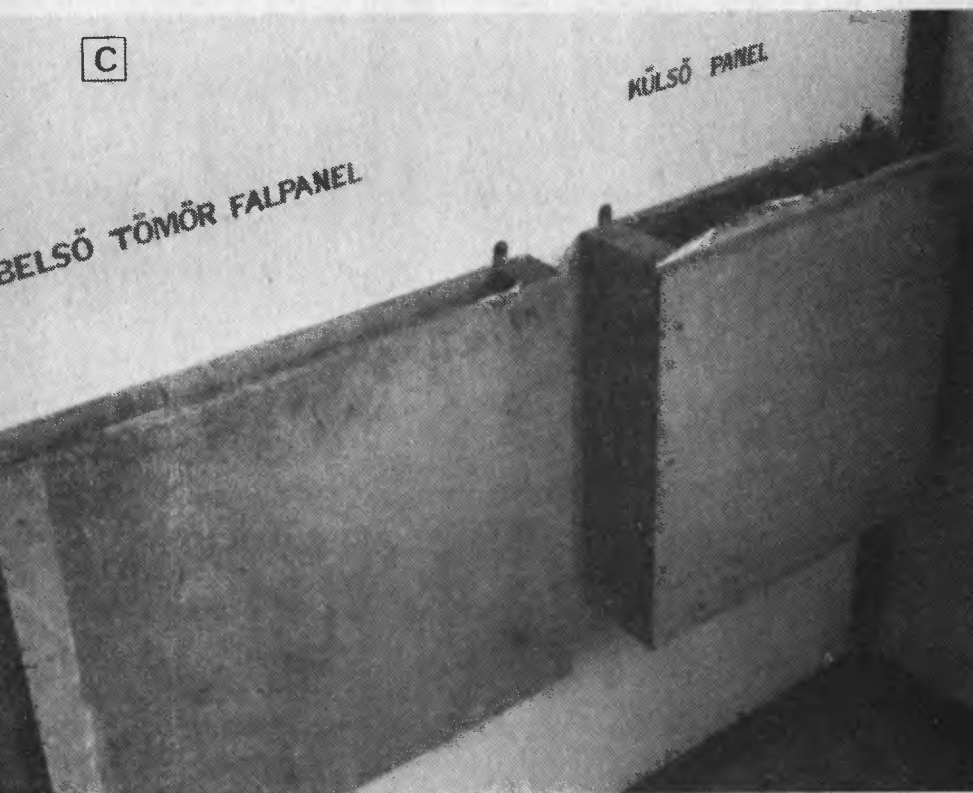
A tetőtér beépítése jobbára szere-
lési munka. A válaszfalak a gyártó
cégtől is megvásárolhatók, de egyé-
nileg is beszerezhetők.

A további költségeket az eddig
megvalósított épületek tapasztalatai
alapján próbáljuk megbecsülni.
A gyakorlat szerint az épületszerke-

zet az épület kulcsrakész értékének
kb. 50%-a. A földszinti rész komplett
kiépítése (81 m²) kb. 900 ezer Ft-ba
kerül, amihez hozzászámítandó még
az esetleges pince vagy garázs szint.
Az előbbi összeg természetesen sa-
ját munkával lényegesen csökkent-
hető.

A tetőtér kiépítése (a szakiparosok
munkáját is számítva) még további
250 ezer Ft-ra becsülhető, de itt még
nagyobb a saját munka, így a megta-
karítás lehetősége.

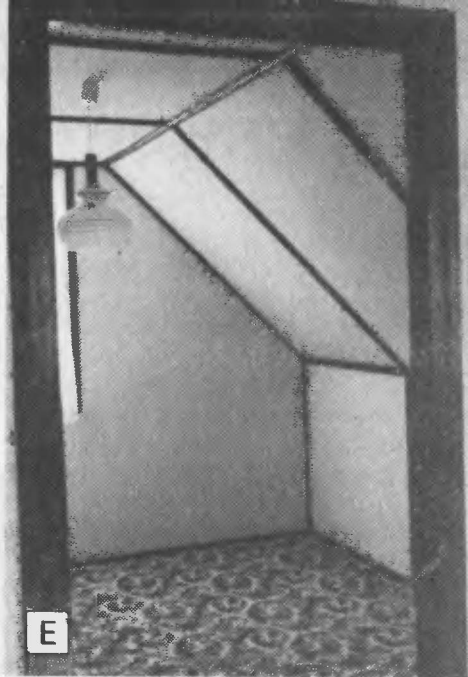
Mindezek az összegek természe-
tesen jelentősek, de egy hagyomá-

D

E

F

nyos kőépülethez viszonyítva mégis kedvezőbbnek látszanak. Az előre gyártott szerelésből adódó gyorsaság további – pénzben is mérhető – nyereséget jelent. A lakóház terveit – a típustervekhez hasonlóan – csak adaptálni kell. A lakóház építésre vonatkozó szabályok szerint OTP-kölcsön, szociálpolitikai kedvezmény, tanácsi építési kölcsön igényelhető rá, és a forgalmi adó visszaigénylésére is megvan a lehetőség.

A csendes nagyobb

Rajzunk (A) egy kétszintes családi házat ábrázol „röntgenképen”. A szomszéd már kora reggel felkelt, hogy a ház külső homlokzatára felszereljen egy táblát, amely szerint a lakóházak csendesítését vállalja. Figyeljük meg, milyen zajokat okozott! Az ütfűró rezgését átvették a falak, a padozat, a padlás, a feljárati lépcső, a vízvezetékrendszer és még lehetne sorolni, mi minden.

100, illetve 60 mm-es válaszfal lapokból felhúzni. Ilyenkor még az is előnyös, ha a két falat eltolt sormagassággal építjük fel. Ez esetben az optimális légrés 40 mm (B). Nagyon fontos az említett esetekben, hogy a légrésekben hanghíd (pl. leesett téglá, törmelék stb.) ne legyen. A légrésekbe hullámpapír táblákat is elhelyezhetünk. A falak csatlakozásainál hangszigetelő anyagot, parafalemezt, illetve a könnyen hozzáférhető faforgács (pozdorja) lemezcsíkokat lehet alkalmazni.

Tehát még a jószándék is hamarjában visszájára fordulhat. Az életünket megkeserítő zajok legtöbbje ilyen, jó szándékkal vagy elkerülhetetlenül gerjesztett. Akad sajnos elítélendő is, mint a veszekedés vagy a hajnalig diszkózás, amelyek főleg léghangok útján zavarnak. Például egy villamosmegálló melletti ház utcára néző főfala a beszűrődő zajok kétharmadát átengedi. A konyha vagy előszoba melletti szemétdobó (lásd házigyári lakások), vagy a netán mellettünk lévő vendéglátóipari egység zajai szintén ilyen „hangadók”. Családi vagy társasház építésénél ezek előre láthatók, így kiválasztható a megfelelő megoldás. A főfal és a hangszigetelő válaszfal között 80–120 mm-es légrés a leghatásosabb. A szobákat elválasztó falakat célszerű különböző, például

A hangszigetelés anyagai

Farostlemez – a növényi rostokból készült anyagok jó hangelnyelő tulajdonságúak.

*Faforgácslemez*ek – a jó hangelnyelés mellett vakolhatók.

*Parafalemez*ek – jó képességű, cementtel átítatva kiváló szigetelők.

Nemez szigetelő – a rezgések felvételére használható.

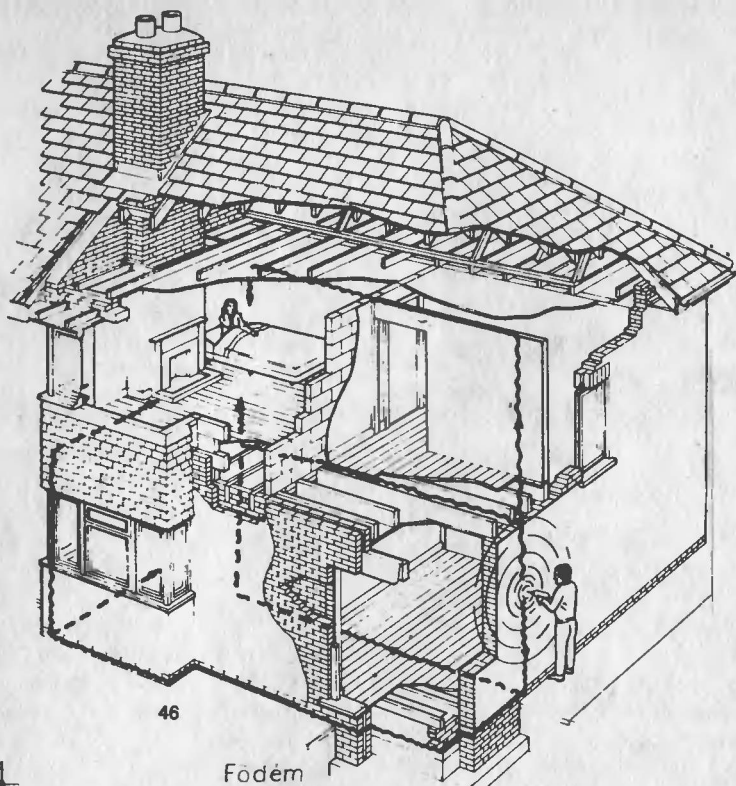
Textilanyagok – mint jó hangelnyelők, a „kopogó” hangok ellen védenek.

Hullámpapír – a légrésekbe sülyesztve jó szolgálatot tesz.

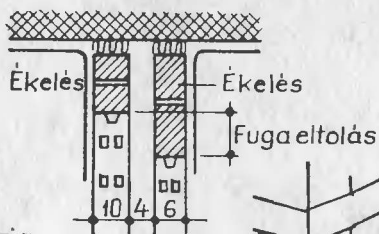
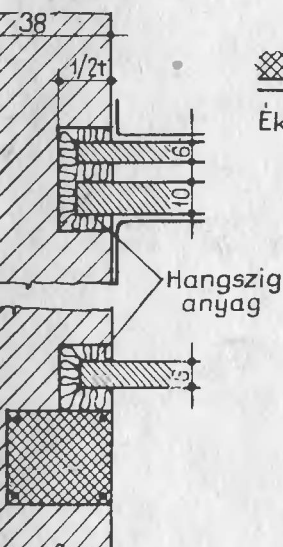
Gumi – rezgések, kopogó hangok levezetésére alkalmas (hőre érzékeny!).

Habszivacs – nem terhelhető, jó hangszigetelő.

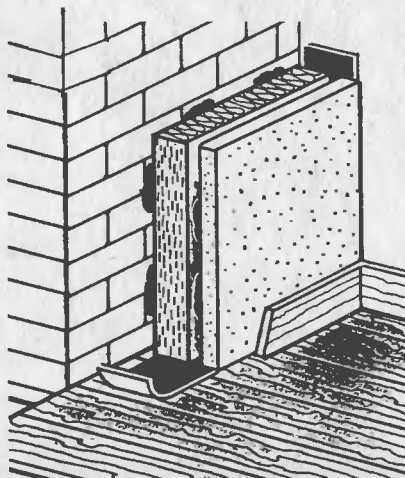
A

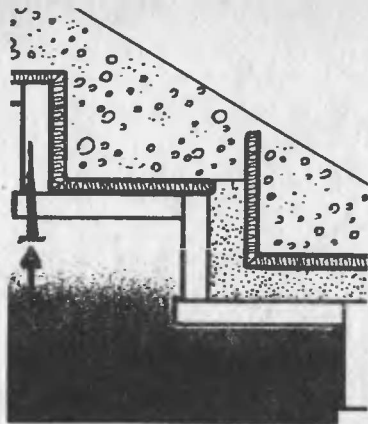

B

C

D

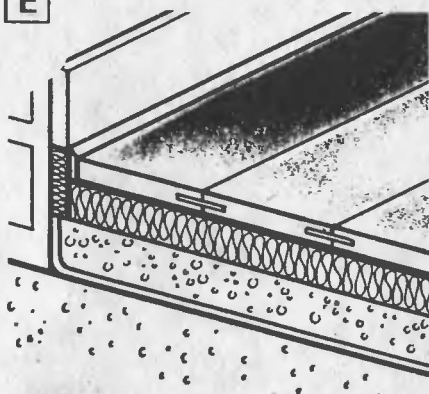
Hungarocell – kiválóan hangszigetel.

Üvegszálas anyagok – hang- és hőszigetelésük is jó, legjobban padlástérben.

Testhang a közvetetten, testeken közvetített zaj. Ilyen például a pincében megütött központi-fűtőcső zaja, amely a felsőbb emeleten is jól hallható, vagy egyes nehéz járművek (villamos, dömpér stb.) dübörgése, amelyek rezgését az útburkolat a falaknak átadva fülünkhöz közvetíti.

Ennyit az elméletről, melynek

E

megvalósítására sok lakásban lenne szükség. Lássuk tehát a gyakorlatot.

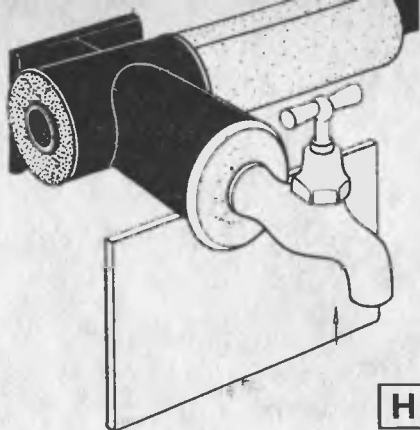
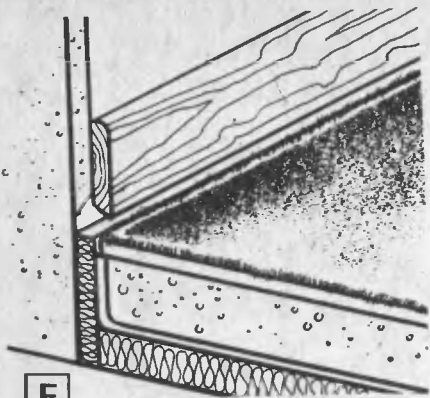
Már említettük, hogy a lezúduló szemét zaja milyen kellemetlen hanghatásokat tud okozni. A szemétdobó ajtaját és oldalfalait borítsuk habszivaccsal és erősítsünk fel rá farostlemezt. A borítás alatt és fellett helyezünk el gumilemez csíkot a zaj csökkentése érdekében **(C)**.

A falépcsők hangtalanítása nem könnyű feladat. Felszedés után a lépcsőfokok vízszintes és függőleges deszkalapjai alá és mellé rakjunk 20 mm vastag habszivacs darabokat **(D)**. Az előfúrt lyukakba – felülről hajtsunk nagyméretű facsarókat, de azokat előzőleg kenjük be két-komponensű Epokitt ragasztóval. Ezek után nyugodtan alhatunk...

Az egyik legfontosabb hangszigetelési feladat a lakás padozatát érinti. Itt különbséget kell tennünk. Parketta, illetve padló esetén az úgynevezett „úsztatott aljzatot” közvetlenül a burkolóanyag alatt kell elhelyezni **(E)**, gondolva az oldalsó (parkettaszegély) szigetelésre is.

Szőnyegpadló esetében **(F)** más a helyzet. Első az „úsztatott aljzat” és fölötte helyezkedik el a simított betonréteg, amelyre könnyen felragaszthatjuk a padlószőnyeget.

A hanggátló úsztatóanyag salakgyapotfilcből, ásványgyapotfilcből, üvegyapot lapokból, préselt gumitextil keverékmasszából stb. készíthető. A fal menti, általában 2–2,5 cm vastag szegélyező hangtompító csík szinte bármilyen hangszigetelő anyagból készülhet, ha folytonos csíkként a fal és az úsztatott aljzat közé elhelyezhető. Alkalmask: a parafalemez, a salakgyapotfilc, az

F

H

ásványgyapotfilc, a préselt gumi-textil.

A feljövő vezetékcső – mint már említettük – könnyen átveszi a környezetet ütősszerű zajait. Csökkentsük ezt azzal, hogy a vezetéket tartó bilincs belső oldalára tegyünk nemez vagy textilcsíkot (**G**). Figyelem! Ha a cső melegvizet, vagy gőzt „hordoz”, ne alkalmazzunk gumit, mert az tartós hőhatás esetén megkeményedik és töredezni kezd. Ugyanakkor a falból kijövő (hideg) vízcsap „berezonálását” könnyen megelőz-

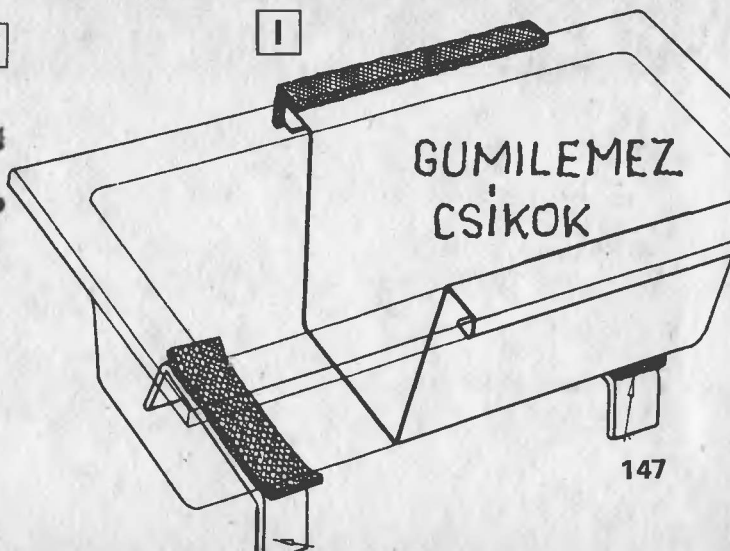
hetjük, ha az érintett részeket 10 mm vastag habszivaccsal, majd gumi-szalaggal borítjuk, és így ágyazzuk be (**H**).

„Késő bánat eb gondolat” – tartja a mondás. Mégis azt mondjuk, érdemes még a beépített fürdőkádát is helyéről elmozdítani, hogy annak lábazatát és peremét úgynevezett habosított gumilemezekkel alátétezhessük (**I**).

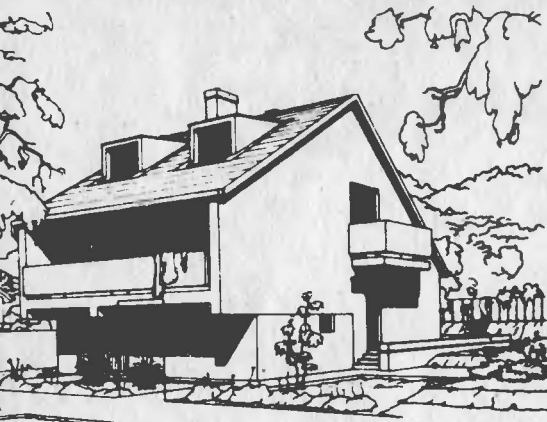
Végezetül. Az idegeink nincsenek kötélből, a hangelnyelés anyagai viszont beszerezhetők és beépíthetők.

G

I

**EZEN
NINCS MIT
VESZTENI!
CSAK
MEG KELL
TEKINTENI!**

Kérjük, keresse fel az Építésügyi Tájékoztatási Központot, ahol
készséggel állunk rendelkezésére:

- építőipari szakkönyvekkel,
- magánépítkezésekkel kapcsolatos kiadványokkal,
- családi-, társas-, sorház, nyaraló és zártkerti épületek
tervkatalógusaival,
- ingyenes tanácsadó szolgálattal,
- állandó építésügyi kiállításon magánépítési bemutatóval.

**AMIT ÖN ELKÉPZELT – NÁLUNK MÁR
ELKÉSZÜLT!**

ÉTK AJÁNLOTT TERV!

Tervárusítás, díjtalan szaktanácsadás az ÉTK-nál, Budapest VII., Rumbach S.
u. 15/a félemeleten, valamint az információs irodáknál, Győrben, Veszprém-
ben, Kaposvárott, Pécsen, Szegeden, Debrecenben és Miskolcon.

Állandó építésügyi kiállítás:

a BNV területén a 17–18-as pavilonban.

Ügyfélszolgálat: 423-422 telefonon

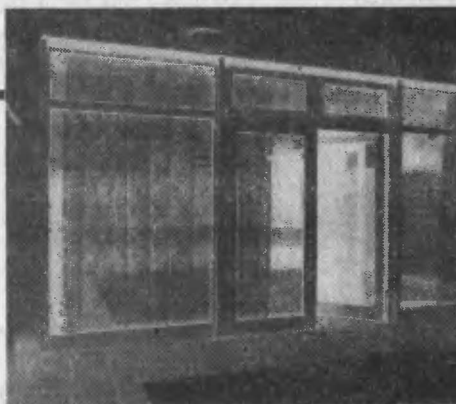
**A terv adatlapok visszaküldői között
nyereményeket sorsolunk ki!**

Ha építkezik
vagy lakását korszerűsíti,
keresse fel

a **»fémmunkás«**

Vállalat
épületszerkezeti elemeinek
szaküzletét!

**SOPRON-H
TÍPUSÚ**

hőhídmentes ablakaink és ajtóink jó
lég- és vízzáróak, tartósak, esztétiku-
sak és karbantartást alig igényelnek

**ALUMÍNIUM
ÁLMENNYEZETEINK**

alkalmazásával feleslegessé tehető a
vakolás, a festés, és biztosítható az
épületgépészeti elemek takarása úgy,
hogy azok javításkor könnyen hozzá-
férhetők legyenek.

**FELTOLHATÓ
EGYTÁBLÁS
GARÁZSKAPUK**

alkalmazásával könnyen, gyorsan és
biztonságosan zárható garázsban tart-
hatja autóját.

**Szaküzletünk címe: Budapest VII., Majakovszkij u. 43-45.
Telefon: 226-253**

**Nyitva tartás: hétköznapi 9-17 óráig
szombaton 9-12 óráig**

Hulladékrejtők

Napjainkban gyakori az olyan konyha, amelyben a mosogató alját szeméttárolás céljára beépítették. Ezek elrendezése azonban nem mindig praktikus, gondoljunk arra, hogy a szemét bedobása előtt ki kell nyitni az ajtót, és fel kell emelni az edény fedelét.

Rajzainkon igyekszünk tanácsokat adni, a megoldások közül ki-kí ízlésének és lehetőségeinek megfelelően választhat.

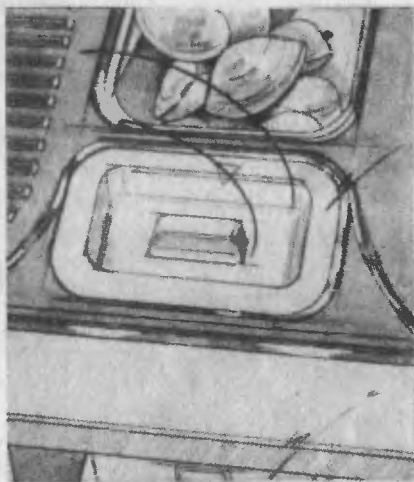
Címképünkön **(A)** gyári készítésű, de házilag is elkészíthető megoldást mutatunk be. A mosogató és a csepegtető között (esetleg mellett), a tetőlemez síkjába szögletes mű-

anyag tálat süllyesztünk **(B)**. Ennek aljára, az oldalfalaktól beljebb vágjunk ki nyílást, és azt fedjük le egy kivehető fedőlemezzel. A ledobónyílás alá – jól illesztve – helyezzük be szögletes, vagy henger alakú hulladéktároló edényünket. A konyhai előkészítő munka során keletkezett

A

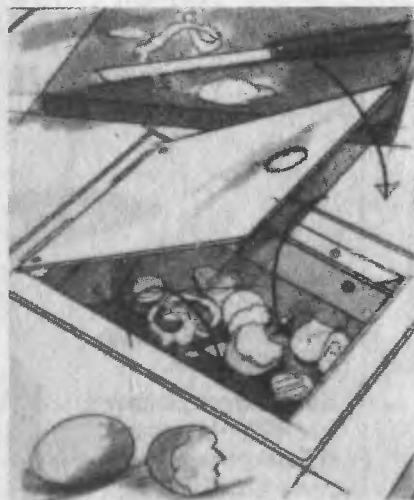
B

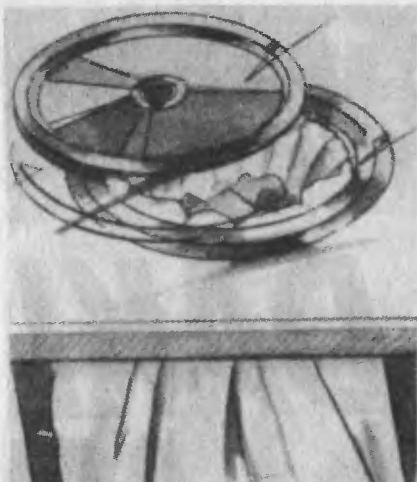
hulladékokat, például: krumpli-, alma-, tojánhéjat stb. itt gyűjtsük, majd végül egy mozdulattal tüntessük el a süllyesztőben. Az ideiglenes gyűjtőtálcát csuklópántos rögzítésű tetővel is felszerelhetjük **(C)**.

A szerelésnél, az anyagok kivá-

C

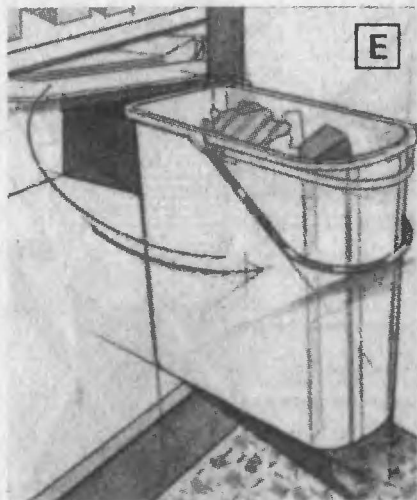
D

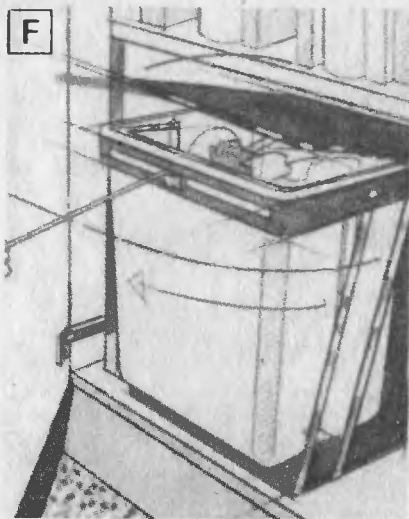

lasztásánál csak rozsdamentes anyagokat alkalmazzunk, legcélszerűbb a műanyag.

Száraz hulladék gyűjtésére a papír vagy textil porszívózsák is megfelel **(D)**. A zsák száját erősítsük műanyag karikához, és így süllyesszük a

E

mosogató fedőlapján kialakított perembe. Takarásáról bújtatott fülű fedővel gondoskodjunk.

Sokan alkalmazzák a sárga színű, fogantyús, fedeles, 20 literes Wall-

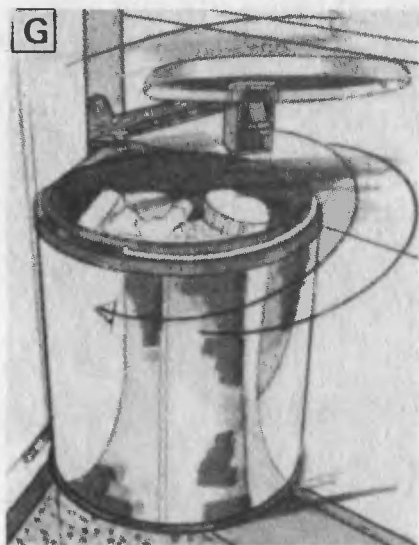

kyd-festékes vödört **(E)**. Fedelét véglegesen rögzítsük a mosogatótál alá, oldalát pedig tojáspántokkal erősítsük a szekrény belső oldalához, az ajtóhoz közel. Ezáltal kihajtható és kiemelhető lesz.

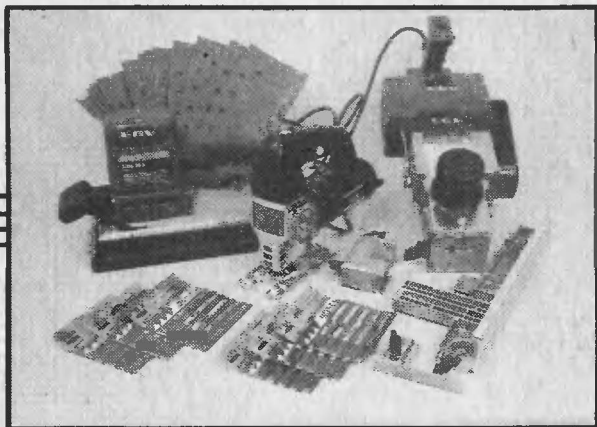
A hagyományos – kivehető vödörös – fedeles hulladékgyűjtőt is rögzíthetjük az előzőekben leírt módszerrel **(F)**. Az ajtóval együtt kihajthatjuk az edényt, ha az ajtó belső síkjához és a vödör oldalához sinben futó húzókart erősítünk **(G)**. A rögzítés esetleg ajtókitámasztó közbeiktatásával is megoldható.

Erősítsünk a négyszögletes nyílású vödör peremének külső széleire léckeretet **(H)**. Ha a két oldalsó léc alá a szekrény belső oldalába konzolt szerelünk, hulladéktárolónk kihúzható és kivehető lesz.

A részletek pontos leírásától eltekintettünk, hiszen a vödörök és szekrények mérete szinte konyhánként változik.

Géppel könnyebb A MAGÁNERŐS ÉPÍTKEZÉS ÉS A BARKÁCSOLÁS IS!

Építőipari kisgépek és barkácsgépek széles választékával és kedvező bérleti ajánlattal várjuk az építkezőket, az ezermestereket építőgép-értékesítési és kölcsönzési üzletágunk boltjaiban Budapesten és az ország egész területén.

Építésgépesítés =

Információval készséggel állunk az érdeklődők rendelkezésére.

Központ:

1209 Budapest, Marx K. út 255.

Kereskedelmi telep:

1209 Budapest, Ócsai út 5.

Telefon: 279-040, 471-980

Telex: 22-4560, 22-7157

Fali rögzítőelemek

A barkácsoló embernek a lakás fejlesztése során is sokszor adódik olyan feladata, hogy képet, dísz tárgyat vagy polcot kell a falra erősítenie. Kiskönyvtárunk több fejezetében is utalunk ilyen műveletekre, amikor különböző elemeket kell a falhoz rögzítenünk.

Apáink még az ún. „fatiplis” megoldást alkalmazták, melynek során egy csonkagúla alakú idomot rögzítettek gipsszel a falba. E hagyományos megoldás nem is mindig alkalmazható, s a modern technika túlnötte, így napjainkban a legkülönbözőbb típusú és méretű műanyag- és fémtiplik vásárolhatók meg szaküzleteinkben.

Kicsit bővebben szólnunk a következőkben az ismert, s a legváltozatosabb átmérőjű és hosszúságú műanyag tiplikről **(A)**.

A műanyag tiplik elhelyezését pontos helymeghatározással, „célkereszt” felrajzolásával kezdjük. A fal minősége (beton, vagy téglá) meghatározza, hogy vídia fúróbetétes ütfúrót vagy acélfúrót használjunk. Nagyon fontos, hogy a tipli átmérőjénél legalább fél mm-rel kisebb átmérőjű lyukat fúrjunk.

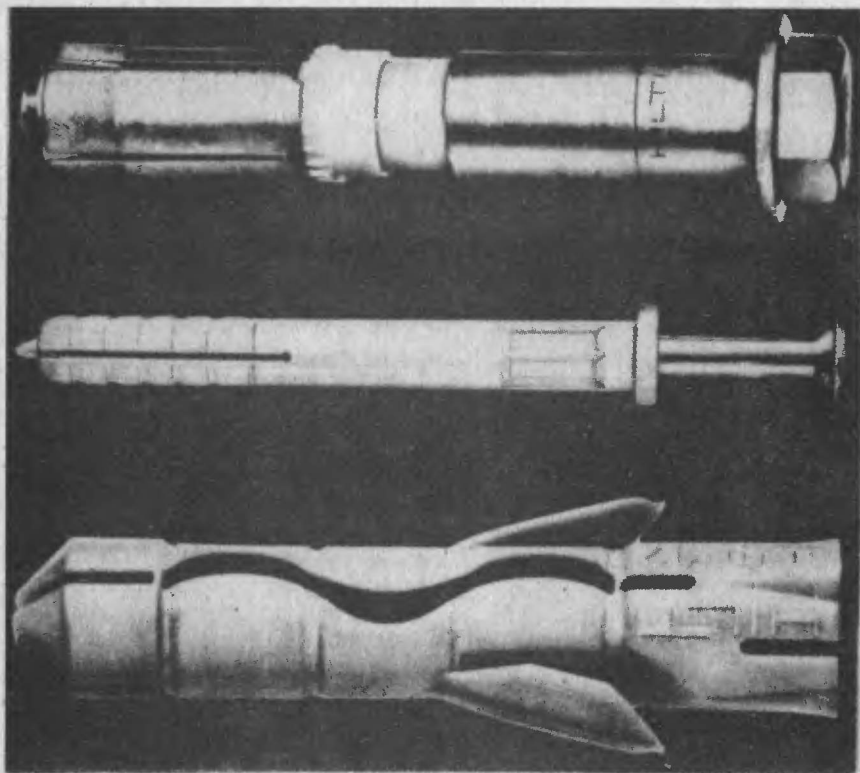
Gyakorlati tanácsok: a kifúrt lyukba szívószállal fújunk vizet. A gipszpépet késheggyel tömködjük a nyílásba. Ezek után a tiplit tejföl

sűrűségű gipszoldatba mártva kalapáccsal ütögessük a nyílásba. A sietség ebben az esetben a minőség rovására megy, ezért a facsavart csak egy-két óra múlva hajtsuk helyére. Előfordulhat, hogy sürgős munkánkhoz nem áll rendelkezésünkre műanyag tipli. Ilyenkor a kifúrt nyílásba tömködjünk gipszoldattal átítatott textil vagy nemez darabot és kb. fél óra várakozási idő után hajtsuk be helyére a facsavart **(B)**.

A megnyújtott szárú műanyag tiplit **(C)** akkor alkalmazzuk, ha félünk kell a laza falszerkezet kiszakadásától. Többnyire csavarral együtt kerül forgalomba, 120 mm-es hosszúságig.

Sokszor előfordul, hogy olyan – többnyire lécz- vagy deszka – falra kell valamit felerősítenünk, ahol a fal mögött üreg van. Gondoljunk például a lambériákra. Ez esetben tesznek jó szolgálatot az ún. szétnyíló ékek **(D)**. Ezek alkalmazásakor a furat és az ék nyakátmérője egyezzen meg.

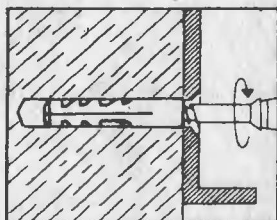
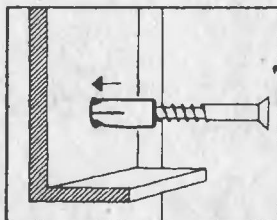
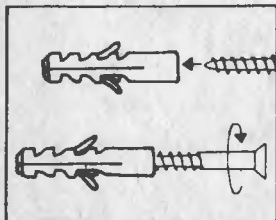
A megfelelő ék kiválasztásához irányadó lehet: 15–20 mm-es falvastagság esetén a 10 mm nyakátmérőjű ékhez 4 × 50 mm-es facsavart alkalmazzunk, természetesen figyelembe véve a falra rögzítendő tárgy vastagságát. Behelyezése előtt az ék szárait hajtsuk össze, majd ütközésig nyomjuk a falba. A felerősí-

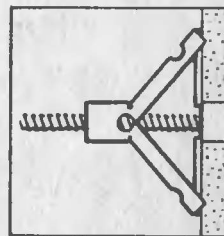
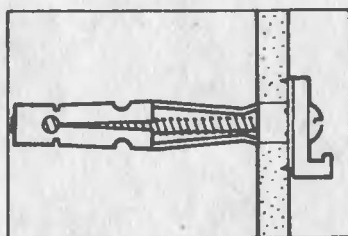
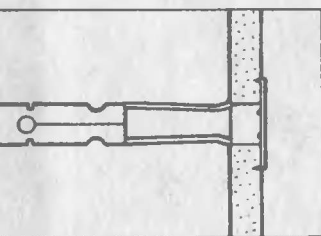
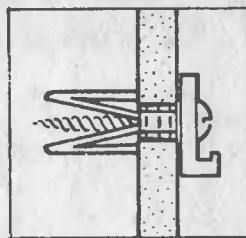
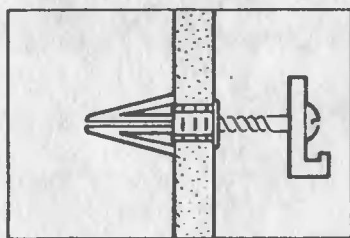
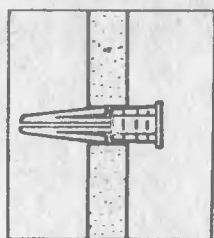
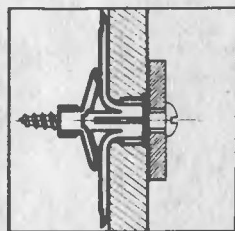
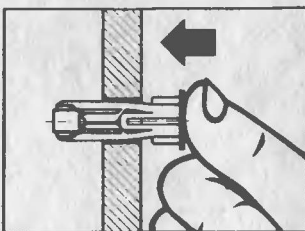
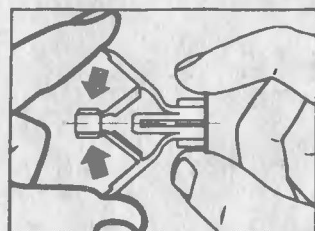
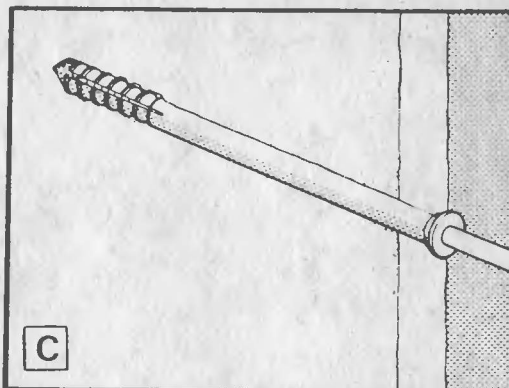
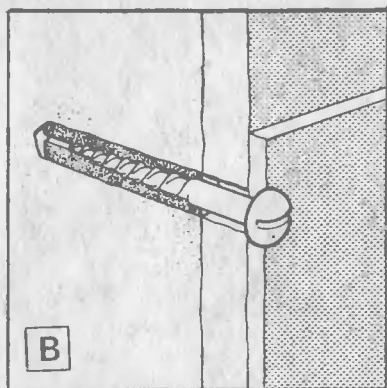
tendő tárgyat a facsavarral erősítsük az ékhez. Ezáltal a fal belső oldalán az ék két szára szétcsúszik és a felülethez szorul **(F)**.

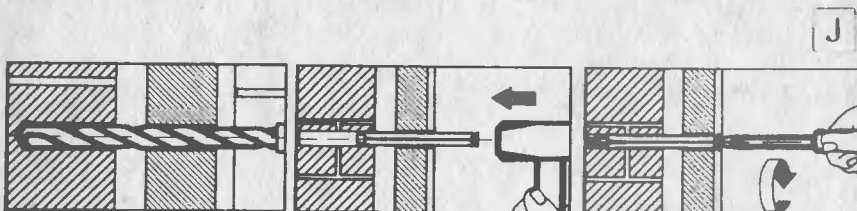
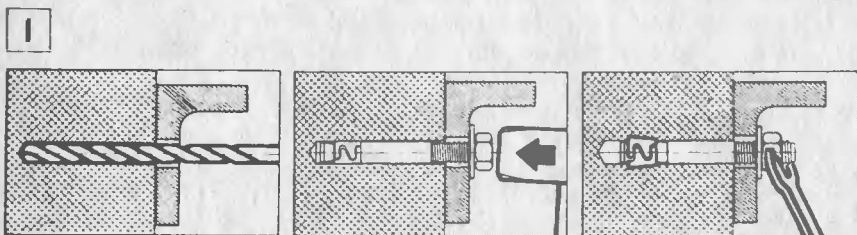
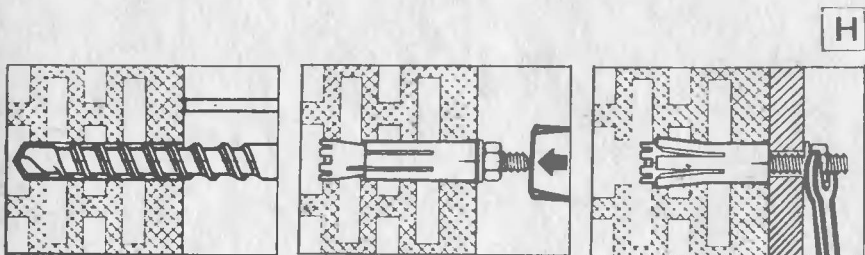
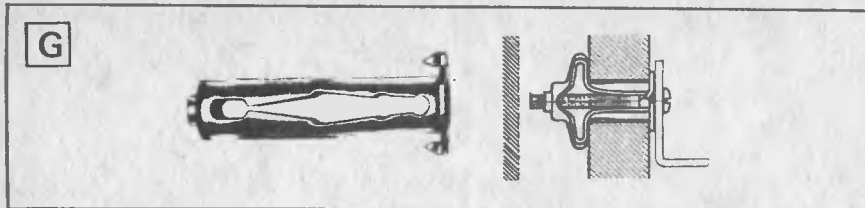
Hasonló elven működik az M alakúra szétnyíló ék is **(E)**, amelyhez

lemezcsavart alkalmazunk. Előnye, hogy azonos átmérőjű csavart használva vastagabb tárgyakat is a falhoz erősíthetünk. Hengeres testű, lemezből hegesztett támasztófejjel készül, az ábrán **(G)** látható szétnyíló

A

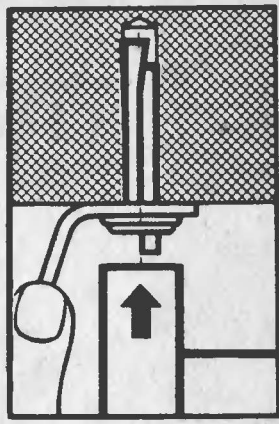
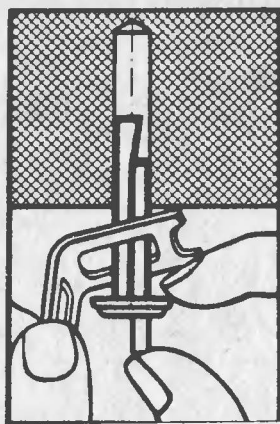
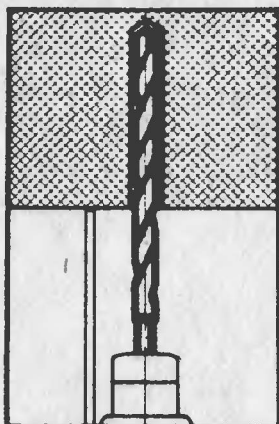
ék. Átmérője minden esetben 12 mm, míg a csavarok M4, 5, 6-os kivitelűek az ék hosszúságától függően. Az éket előállító Hilti a rögzítéshez célszerszámot ajánl. Ennek hiányában a csavar behajtásakor a támasztófejet erősen szorítsuk a falhoz.

A téglafal-ék (**H**) poliamidból készül és jól terhelhető. Helyét az ék

átmérőjével azonos fúróheggyel alakítsuk ki, majd üssük az éket a falba. A hatlapfejű csavaranya meghúzásával az ék megfeszül és rögzíti a felerősítendő tárgyat.

Acélból készül 6–20 mm átmérőtartományban az ábrasoron (**I**) látható ék. Felszerelése az előzőhöz hasonló.

Speciális típus az ún. Toge-ék

(J). Nyílászáró szerkezetek tokjának felerősítéséhez kiválóan alkalmas. Az ékcső (hossza 92 és 152 mm között változik) és a süllyesztettfejű csavar horganyzott kivitelben készül. Műveleti sorrend: furatkészítés, az ék beütése (a rögzítendő anyagon keresztül) és végül a csavar behajtása.

Az ütvefeszítő éket **(K)** födémeneknél célszerű használni. Az állórész végén perem található, ez alá kell a

felerősítendő anyagot tennünk, majd az állórész szárát a furatba tolni.

Végezetül az éket apró kalapács-ütésekkel üssük a perem nyílásába.

Az ismertetett tiplik beszerzési lehetősége változó, tekintve hogy azok többnyire import termékek. Többek között az Ezermeister boltok, a Vasért szaküzletek és az Interag Hilti szakboltja (Bp. XIII., Marx tér 4.) foglalkozik az árusításukkal.

ÉPÍTKEZZÜNK EGYÜTT
GYORSABBAN, SZERVEZETTEBBEN!

kezelését szerkezetkész
vagy félkész állapotig, ill.

VÁLLALKOZÁS

Kössön

ANYAGELLÁTÁSI
SZERZŐDÉST

vállalkozási osztályunkon

Bp. IX.: Közraktár u. 32.
Tel.: 170-133
Bp. VI.: Lenin krt. 94.
Tel.: 315-199

ISSN 0324-4369

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: dr. Király G. István igazgató

88.1281/66-13 Zrínyi Nyomda, Budapest

Felelős vezető: Vágó Sándorné vezérigazgató

Az

Ezermester
sk

KISKÖNYVTÁRA

eddig megjelent kötetei:

1. Háztartási javítások
2. Ezermesterkedés tranzistorokkal
3. A szép otthon
4. Csináld könnyebben
5. Családi ház – hétvégi ház
6. Újabb ezermesterkedés tranzistorokkal
7. Tranzistor mindenütt
8. Ezermesterkedés vegyi és műanyagokkal
9. Tv-antennák házi készítése
10. Új készítmények, új módszerek, új anyagok
11. Csináld magad – autósoknak!
12. Lakásból otthont
13. Ötletparádé
14. Elektronikai újdonságok
15. DX antennák, erősítők
16. Kiskert, szobakert
17. Úgyes kézzel (Nemcsak nőknek)
18. Többet géppel...
19. Hi-Fi újdonságok sk.
20. Korszerűbb otthont sk.
21. Szabadidős eszközök sk.
22. Mesterek módjára
23. Mit, mivel?
24. PC-től a teletext-ig
25. 25 mesteri munka
26. 26 mesteri fogás
27. 27 × mi micsoda

CENTRUM

*A Centrum Kispesti Áruház
egész évben, egész héten,
vasárnap is (8–13 óráig)
várja kedves vásárlóit.*

CENTRUM

**CENTRUM
KISPESTI
ÁRUHÁZ**

Budapest XIX., Kossuth tér 4.

Nyitva tartás:

	Élelmiszer	Ruházat- vegyes iparcikk
hétfő	7-19	10-19
kedd	7-19	10-19
szerda	7-19	10-19
csütörtök	7-20	10-20
péntek	7-19	10-19
szombat	7-13	9-13
vasárnap	8-13	8-13

A POLIFOAM KFT. figyelmükbe ajánlja építőipari felhasználású termékeit!

Pollfoam/AL sugárvédelemző fólia

<i>Méretei:</i> szélesség	1150 mm
hosszúság	50-100 m
	(tekercsben)
vastagság	3 és 5 mm

Tetőszerkezetekben való alkalmazásával a belső tér hőmérséklete 6-8 fokkal csökken, megszűnik a fülledtség, egyúttal kiegészítő csapadékszigetelési funkciót is ellát. Padlófűtőcsövek alá terítve, radiátorok és konvektorok mögé ragasztva javítja a fűtés hatékonyságát.

Pollfoam hablemezek

<i>Méretei:</i> szélesség	700-1200 mm
hosszúság	15 mm vastagságig
	50-150 m (tekercsben)
	20-45 mm vastagságig 2 m
	(táblában)
vastagság	5-45 mm

Alkalmazhatók

- padlók és tetők hőszigetelésére (20-45 mm vastagságban), szinteket elválasztó födémbe beépítve a lépés- és kopogóhangok csillapítására (5-20 mm vastagságban)
- friss betonfelületek védelmére, ssó vagy szél, kiégés ellen

Pollfoam alátét-tapéta

<i>Méretei:</i> szélesség	500 mm
hosszúság	14 m (tekercsben)
vastagság	5 mm

Északi fekvésű és hideg falakon megszünteti a falak hideg sugárzását, melegebbé teszi a lakást.

Pollfoam csőszigetelés

<i>Méretei:</i> belső átmérő	8-167 mm
falvastagság	5-30 mm

Hidegvíz vezetékeken megszünteti a páralecsapódást (5 mm vastagságban)

Meleg vizes vezetékeken csökkenti a hőleadást (pl. 10 mm vastagságban 60%-kal)

A Polifoam hab - 60 - + 90 °C hőmérséklettartományban alkalmazható, kiváló hőszigetelő, nem érzékeny a nedvességre, vegyi ellenállóképessége jó, a rágcsálók és rovarok nem támadják.

A Polifoam termékek Pálma-tex, Pálma-fix, Pálma-ment ragasztókkal ragaszthatók, hőlégfúvóval hegeszthetők. Illesztésükhöz Polifoam öntapadó habcsikot is ajánlunk.

Felvilágosítással, alkalmazástecnikai szaktanácsadással készséggel állunk rendelkezésre.

POLIFOAM

Polifoam Műanyagfeldolgozó Kft 1097 Bp., Gyáli út 37.

1476 Bp. Pf. 87

☎ 276-672, 277-662